

Europska
komisija

Erasmus+ Godišnje izvješće za 2022

Erasmus+

Obogaćuje živote, širi vidike.

2021-2027

U slučaju nepodudaranja u značenju između verzija na različitim jezicima prednost ima verzija na engleskom jeziku.

Ovaj dokument ne predstavlja službeno stajalište Europske komisije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2023.

© Europska unija, 2023.

Politiku ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređuje Odluka 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se navedu odgovarajući podaci o autorstvu i naznače sve izmjene.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će trebati izravno zatražiti dopuštenje od odgovarajućih nositelja prava. Europska unija nije vlasnik autorskih prava za sljedeće elemente: slikovni elementi na naslovnoj stranici, ikone za najvažnije podatke (str. 26, 31, 36, 42, 47, 51, 72, 77, 82 i 86)

naslovnica: iStock/ukayacan; iStock/gradyreese

ikone: iStock/fonikum

Print ISBN 978-92-68-16717-5

DOI 10.2766/957141

NC-AR-23-001-HR-C

PDF ISBN 978-92-68-16738-0

DOI 10.2766/37

NC-AR-23-001-HR-N

EUROPSKA KOMISIJA

Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu

Uprava R – Upravljanje uspešnošću, nadzor i resursi

Kontakt: Arturo Caballero Bassedas,
Zamjenik glavnog direktora (vršitelj dužnosti)
Direktor za upravljanje uspešnošću, nadzor i resurse

E-adresa: Arturo.Caballero-Bassedas@ec.europa.eu
EAC-SPP@ec.europa.eu

Europska komisija

B-1049 Bruxelles

Erasmus+

**Godišnje izvješće o programu
Erasmus+ za 2022.**

Predgovor povjerenice

Program Erasmus+ već je 35 godina simbol pozitivnih promjena koji iz temelja utječe na ljude, organizacije i politike u cijelom EU-u. Zahvaljujući njemu oko 13,7 milijuna ljudi dobilo je priliku steći i usavršiti vještine u Europi i šire. Poticanjem suradnje i zajedničkog otkrivanja Erasmus+ doprinio je očuvanju dinamične i bogate baštine današnje Europe.

Ambicija je programa Erasmus+ povezati ljude i ujediniti Europu vodeći računa o ključnom pitanju digitalne i zelene tranzicije. To zahtijeva upornost i ustrajnost, a upravo su ta nastojanja obilježila 2022. To je stajalište zajedničko svim sudionicima našeg programa. Nakon zastoja koji je uzrokovala pandemija ove se godine u potpunosti nastavila mobilnost u svrhu učenja, koja je središnji element programa. Tijekom 2022. proslavili smo i podupirali naše mlade u okviru Europske godine mladih. Erasmus+ pokazao je sav svoj sjaj u tisućama događanja u raznolikim zajednicama u kojima je koristio sredstva kojima raspolaže kako bi promovirao angažman mladih, demokratsko sudjelovanje i uključivost, osobito putem inicijativa kao što je DiscoverEU.

Međunarodni doseg programa 2022. znatno je proširen. Pozdravljam upornost organizacija koje su uz potporu programa proširile mobilnost u svrhu učenja izvan granica EU-a. Naši uspješni pothvati uključivali su razmjene i stipendije za združene akademske ili stručne nazive. Pomogli smo ustanovama da povećaju svoje kapacitete i stvorili mogućnosti za brojne ljude iz cijelog svijeta. Zajedno smo im približili Europu.

Godinu 2022. obilježila je i brutalna ruska agresija na Ukrajinu, zbog koje su milijuni raseljenih Ukrajinaca potražili utočište u EU. Mnogi od njih bili su djeca čiji su životi potpuno poremećeni. Suočen s tom krizom Erasmus+ pokazao je svoju sposobnost osnaživanja, povezivanja i pozitivnog djelovanja. Preusmjerili smo brojne projekte i aktivnosti kako bismo pružili ključnu potporu studentima, mladima, nastavnicima i roditeljima. Ta će potpora biti dostupna dok god bude potrebna.

Pozivam vas da pročitate ovo izvješće i istražite brojne mogućnosti koje Erasmus+ nudi raznolikim osobama koje su ujedinjene u namjeri da se povežu, uče i slave naše zajedničke europske vrijednosti. U izvješću je prikazan sveobuhvatan pregled prošlogodišnje provedbe programa. Iza svakog statističkog podatka stoje stvarne osobe kojima je Erasmus+ obogatilo život. Nadam se da će vas njihove priče nadahnuti i zainteresirati.

Iliana Ivanova

Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu, obrazovanje i mlade

Predgovor glavne direktorice

2022. je bila važna godina za Erasmus+. Vjeran svojoj misiji, program je podupirao naše obrazovne sustave, ustanove i učenike tijekom oporavka naših društava od pandemije, ali i teške situacije koju je uzrokovao ruski agresivni rat protiv Ukrajine.

Ipak, program i svi oni koji pomažu u njegovoj realizaciji i dalje nam pokazuju zašto je Erasmus+ jedan od najvećih uspjeha EU-a. Od suradnje do aktivnosti mobilnosti te inicijalnog i trajnog obrazovanja učitelja i nastavnika, trenera i osoba koje rade s mladima, program i dalje pomaže u izgradnji kompetencija i potiče dobrobit u obrazovanju u Europi. Naravno, taj nam rad pomaže i dok se na razini EU-a i država članica bavimo pitanjima digitalne i zelene tranzicije, razvojem stručnog znanja i osmišljavanjem buduće politike.

Odličan je primjer takve sinergije važan doprinos europskog prostora obrazovanja: inicijativa Europska sveučilišta. Naši savezi visokih učilišta raspoređeni su po cijeloj Europi, a i dalje se proširuju. Surađuju preko granica i pružaju učenicima dragocjena iskustva u njihovim zajednicama putem učenja usmjerenog na konkretna pitanja, mobilnosti ili aktivnosti koje promiču poduzetništvo i inovativne vještine, na primjer razvojem studentskih inkubatora. Sva ta iskustva doprinose dobroj praksi koja se zatim primjenjuje na rad u području politike, od osiguravanja kvalitete do priznavanja, a ne zaboravimo ni naš zajednički rad na mikrokvalifikacijama.

Ostale istaknute inicijative, kao što su centri strukovne izvrsnosti ili Akademije za stručno usavršavanje učitelja, pomažu da se poboljša osiguravanje kvalitete u njihovim područjima te preuzimaju glavnu ulogu u digitalnoj i zelenoj tranziciji sustava obrazovanja i osposobljavanja.

Te i druge inicijative, u skladu s horizontalnim zelenim i digitalnim prioritetima programa, potiču razmjenu i suradnju, a to pak stimulira nove kreativne pristupe. Tako nastaju nove platforme i zajednice, i to ne samo na internetu. Osim toga, u tim se inicijativama stječu vještine i stručno znanje ondje gdje su najvažniji – u rukama ljudi na terenu, nastavnog osoblja i onih koji rade s mladima. One potiču razvoj digitalnih vještina i kompetencija za poboljšanje aktivnog sudjelovanja i blagostanja u našem društvu, a posebno u našem gospodarstvu. Osim toga, održivost je i dalje zajednička tema pa učenicima pomažemo da razviju zelene vještine i strateške kompetencije za održivo i kružno društvo i gospodarstvo.

U okviru svih tih inicijativa program je nastavio ulagati u jednu od naših najvažnijih i temeljnih obveza – uključivom programu koji služi svim učenicima. Nastavljamo razvijati fleksibilnije i jednostavnije oblike sudjelovanja, pružajući dodatnu financijsku potporu i smjernice učenicima kojima su potrebne – na primjer, učenicima s manje mogućnosti ili onima s invaliditetom. Zahvaljujući tom kontinuiranom radu potpora u okviru programa Erasmus+ 2022. je za učenje i osposobljavanje u inozemstvu dodijeljena više od 1,2 milijuna puta.

To je s pravom tako jer je Erasmus+ osnovni element naše Unije. On je ojačao EU, našu zajednicu i naš identitet te je pridonio promicanju vrijednosti koje nas povezuju, a time i demokratskoj, angažiranoj i snažnoj Uniji. To se najbolje može vidjeti u aktivnostima Europske godine mladih, u kojima su mladi izrazili svoja stajališta i pokazali svoju inicijativu putem mnogih događanja, projekata i razgovora. Nadam se da će vam podaci i primjeri prikazani u ovom dokumentu pomoći da nastavite surađivati s nama i s učenicima iz cijele Europe jer uspjeh našeg programa ovisi o vama.

Pia Ahrenkilde Hansen
Glavna direktorica za obrazovanje, mlade, sport i kulturu

Sadržaj

Predgovor povjerenice	5
Predgovor glavne direktorice	7
Sadržaj	9
Što je Erasmus+?	11
Kako je program strukturiran?	12
Aktivnosti programa Erasmus+	16
Četiri prioriteta programa	20
Program u brojkama.....	24
Program 2022.	26
Glavna postignuća i aktivnosti programa Erasmus+ 2022.	30
35. godišnjica programa Erasmus+.....	31
Europska godina mladih	31
Potpora Ukrajini	32
Najvažniji podaci za 2022.	34
Aktivnosti programa	44
Visoko obrazovanje	46
Strukovno obrazovanje i osposobljavanje.....	54
Odgoj i opće obrazovanje.....	61
Obrazovanje odraslih.....	67
Mladi.....	72

Sport.....	83
Aktivnosti Jean Monnet	87
Prioriteti programa.....	91
Uključivost i raznolikost	93
Okoliš i klimatske promjene	99
Digitalna tranzicija.....	103
Demokratsko sudjelovanje.....	110
Pojmovnik.....	115
Tablica s brojkama.....	117

Što je Erasmus+?

Erasmus+ je program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport, koji u razdoblju od 2021. do 2027. nudi potporu pojedincima i organizacijama.

Program Erasmus+ jedna je od najvidljivijih uspješnih inicijativa Europske unije. Temelji se na 35 godina iskustva s europskim programima u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta u Europi, ali i u međunarodnim partnerstvima.

Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport najvažnija su područja za osobni i profesionalni razvoj građana. Visokokvalitetno, uključivo obrazovanje i osposobljavanje te informalno i neformalno učenje na koncu mladima, ali i sudionicima svih dobi, pružaju kvalifikacije i vještine potrebne za konstruktivno sudjelovanje u demokratskom društvu,

međukulturno razumijevanje i uspješan prelazak na tržište rada.

Četiri glavna prioriteta – uključivost, digitalna tranzicija, zelena tranzicija, demokratsko sudjelovanje – uključena su u sve aktivnosti i sektore programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.

Erasmus+ Europljanima iz svih sredina nudi korisne prilike, odnosno stvarna iskustva koja im mogu promijeniti život i koja pozitivno utječu na profesionalni, društveni, obrazovni i osobni razvoj sudionika. Nastoji se povećati uključivost programa tako da se poboljša sudjelovanje ljudi do kojih je teže doprijeti i poveća angažman s manjim organizacijama, posebno s onima koje prvi put sudjeluju u programu i lokalnim organizacijama koje izravno rade sa sudionicima s manje mogućnosti iz svih dobnih skupina.

Za budući održivi rast i koheziju u Europi ključan je razvoj digitalnih vještina te kompetencija i vještina u područjima koja su usmjerena na budućnost, kao što su borba protiv klimatskih promjena, čista energija, umjetna inteligencija, robotika i analiza velike količine podataka. Program tome može znatno doprinijeti poticanjem inovacija i stjecanja potrebnog znanja, vještina i kompetencija u Europi. Poduzeća u EU-u trebaju razvijati talente i inovacije da postanu konkurentnija. To ulaganje u znanje, vještine i kompetencije bit će važno za pojedince, ustanove, organizacije i društvo u cjelini jer će doprinijeti održivom rastu, pravednosti, blagostanju i socijalnoj uključivosti u Europi i šire.

Osim toga, Erasmus+, u čijem je središtu mobilnost, teži ugljičnoj neutralnosti promicanjem održivih vrsta prijevoza i odgovornijeg ponašanja prema okolišu. U skladu s prioritetom Europske unije da njezino gospodarstvo postane održivo korisnike projekata potiče se da svoje aktivnosti osmisle tako da budu prihvatljive za okoliš i da u sve aspekte integriraju zelenu praksu.

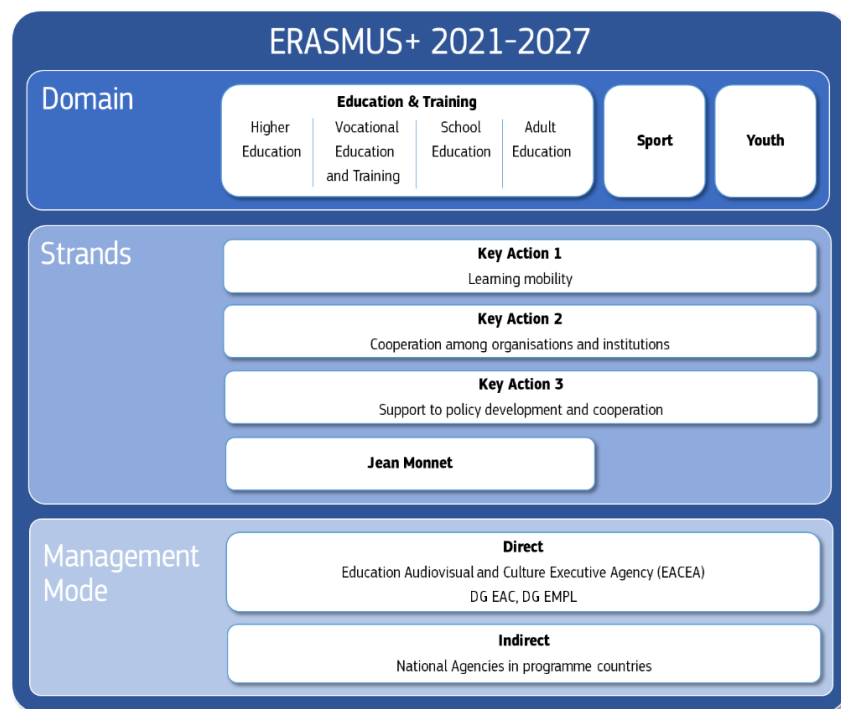
Poseban su problem negativni trendovi ograničenog sudjelovanja u demokratskom životu i općenito slaba upoznatost s europskim pitanjima i njihovim utjecajem na živote svih europskih građana. Mnogima se teško angažirati u njihovim zajednicama i sudjelovati u političkom i društvenom životu Europske unije. Jačanje europskog identiteta i sudjelovanja mladih u demokratskim procesima od presudne je važnosti za budućnost Europske unije. Na tome se može raditi i kroz aktivnosti neformalnog učenja namijenjenima jačanju vještina, kompetencija i aktivnog građanstva mladih. Europska godina mladih uspješno je kao prioritet postavila temu sudjelovanja mladih pa je 43 % aktivnosti povezano s tom temom.

Podupiranje i olakšavanje transnacionalne i međunarodne suradnje među organizacijama u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta važno je da bi se ljudima omogućilo stjecanje više ključnih kompetencija, smanjilo rano napuštanje školovanja i lakše priznavale kompetencije stečene formalnim, informalnim i neformalnim učenjem. Time se pospješuje razmjena ideja, najbolje prakse i stručnog znanja te razvoj digitalnih sposobnosti, što doprinosi visokokvalitetnom obrazovanju i jača socijalnu koheziju.

Kako je program strukturiran?

U okviru **ključne aktivnosti 1** programa Erasmus+ **podupiru se mogućnosti za mobilnost** za sve, s perspektivom cjeloživotnog učenja. Podupiranje fizičke mobilnosti u svrhu učenja i dalje je bit i okosnica programa Erasmus+. Preseljenje u drugu zemlju radi učenja upravo je ono što mnogi sudionici traže kako bi poboljšali svoje obrazovanje i zato je iskustvo u programu Erasmus+ jedinstveno.

Mobilnost može imati ključnu ulogu u razvoju kulturnog razumijevanja i jezičnih vještina, učenju novih pedagoških metoda i buđenju osjećaja pripadnosti Europi.

imenovanim nacionalnim agencijama koje su uspostavljene u svim državama članicama i trećim zemljama pridruženima programu. Osim toga, Komisija određene zadaće izvršenja proračuna povjerava specifičnim međunarodnim organizacijama.

U okviru programa ulaže se i u **projekte suradnje (ključna aktivnost 2)** i **aktivnosti razvoja politike (ključna aktivnost 3)** u kojima organizacije stječu iskustvo u području međunarodne suradnje, jačaju svoje kapacitete, osmišljavaju inovativne pristupe, razmjenjuju dobre primjere iz prakse i uspostavljaju mreže.

Za provedbu programa Erasmus+ odgovorne su Europska komisija (Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu – GU EAC) i Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA).

Međutim, program se uglavnom provodi neizravnim upravljanjem. To znači da Europska komisija povjerava zadaće izvršenja proračuna

Erasmus+ u praksi

Erasmus+ konkretno pozitivno utječe na profesionalni, društveni, obrazovni i osobni razvoj korisnika. Poboljšava zapošljivost, pomaže u razvoju znanja i vještina, povećava samopouzdanje i neovisnost, potiče veću otvorenost, povećava inovativnost i poduzetnički duh te poboljšava toleranciju i razumijevanje drugih ljudi. Osim toga, u smislu europske perspektive bitno doprinosi jačem europskom identitetu i aktivnom građanstvu.

U studiji utjecaja u području visokog obrazovanja¹ utvrđeno je da su studenti koji su sudjelovali u mobilnosti u okviru tog programa radi studiranja ili osposobljavanja poboljšali vještine koje su im pomogle da se zaposle. Naime, velika većina sudionika (72 %) izjavila je da im je mobilnost bila korisna ili vrlo korisna u traženju prvog posla. Pomogla im je da poboljšaju svoje tehničke, interpersonalne i međukulturne vještine i kompetencije, ali i samopouzdanje, sposobnost ostvarivanja ciljeva te društvenu i kulturnu otvorenost. Više od 40 % sudionika koji su stažirali dobili su ponudu za posao u poduzećima/organizacijama u kojima su stažirali, oko 10 % ih je pokrenulo vlastito poduzeće, a još ih je mnogo (75 %) to planiralo učiniti.

U razdoblju 2014. – 2022. čak je 96 % sudionika koji su primali potporu u okviru programa izrazilo zadovoljstvo sudjelovanjem u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja.

¹ *Erasmus+ Higher Education Impact Study*, 2019., Ured za publikacije Europske unije.

Tko može sudjelovati u programu Erasmus+?

Erasmus+ pruža mogućnosti za mobilnost i suradnju pojedincima i organizacijama u području visokog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, obrazovanja odraslih i odgoja i općeg obrazovanja (uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje), mladih i sporta. U praksi programom podupire pojedince financiranjem aktivnosti mobilnosti i suradnje, a do njih se dopire uglavnom preko organizacija, institucija, tijela ili skupina koje organiziraju takve aktivnosti. **Sudionici stoga mogu biti pojedinci** (učenici ili osoblje) **ili organizacije** (uključujući neformalne skupine i samozaposlene osobe).

Prihvatljive organizacije sudionice

Erasmus+ projekte prijavljuju i vode organizacije sudionice. Ako je projekt odabran, organizacija prijaviteljica postaje korisnik bespovratnih sredstava programa Erasmus+ i prima financijsku potporu za provedbu svojeg projekta.

Dostupni alati i resursi

Sudionicima programa Erasmus+ na raspolaganju su razni alati i platforme, uključujući službene internetske stranice programa², aplikaciju Erasmus+³ i portal europskog prostora obrazovanja⁴.

² <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

³ <https://erasmusapp.eu/>

⁴ <https://education.ec.europa.eu/>

Organizacije kandidatkinje mogu pronaći sve informacije o postupku prijave u odjeljku „Kako sudjelovati” na internetskim stranicama programa.

Program se najčešće provodi u državama članicama i trećim zemljama pridruženima programu⁵ preko 55 nacionalnih agencija. Na europskoj razini neke aktivnosti provodi Europska komisija, uglavnom preko Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA)⁶.

„Jeste li znali?”

Mrežna jezična potpora (OLS) je internetski alat koji sudionicima programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti pomaže da poboljšaju svoje jezične vještine na jeziku na kojem će studirati, raditi ili volontirati u inozemstvu. Alatu mogu pristupiti sudionici koji su već odabrani za odlazak u inozemstvo u okviru programa Erasmus+ ili Europskih snaga solidarnosti. OLS pruža fleksibilnu i jednostavnu jezičnu potporu pa je lako dostupan svima. Doprinosi i posebnom cilju programa Erasmus+ – promicanju učenja jezika i jezične raznolikosti. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr/resources-and-tools/online-language-support>

⁵ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr/programme-guide/part-a/eligible-countries>

⁶ [2022-erasmusplus-programme-guide-v2_en_0.pdf \(europa.eu\)](https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr/2022-erasmusplus-programme-guide-v2_en_0.pdf)

Aktivnosti programa Erasmus+

Visoko obrazovanje

Program Erasmus+ podupire mobilnost studenata i osoblja u visokom obrazovanju sredstvima EU-a za unutarnju i vanjsku politiku kako bi oni stekli relevantne vještine.

Financiraju se i razne vrste projekata suradnje kako bi se institucijama i organizacijama pomoglo da zajedno osmisle i uvedu inovativne kolegije i praksu u visokom obrazovanju.

Program Erasmus+ poziva Europska sveučilišta da ostvare napredak u istaknutoj inicijativi europskog prostora obrazovanja⁷ i da nastoje do sredine 2024. poduprijeti barem 60 saveza Europskih sveučilišta u kojima sudjeluje više od 500 visokih učilišta. U okviru poziva za Europska sveučilišta 2022. nastojalo se uvesti i intenzivirati poznate metode institucionalne transnacionalne suradnje i kombinirati ih s razvojem novih metoda kako bi se uveli inovativni obrazovni putevi. Omogućio je novim visokim učilištima da se pridruže postojećim savezima ili da osnuju nove.

⁷ U okviru inicijative europskog prostora obrazovanja državama članicama Europske unije pomaže se da zajedno grade otpornije i uključivije sustave obrazovanja i osposobljavanja. Erasmus+ ima ključnu ulogu u ostvarenju ciljeva strateškog okvira europskog prostora obrazovanja, na primjer da bi do 2025. „najmanje 60 % osoba koje su nedavno završile strukovno obrazovanje i osposobljavanje trebalo sudjelovati u učenju temeljenom na radu tijekom svojeg strukovnog obrazovanja i osposobljavanja” i da bi do 2030. „najmanje 45 % osoba u dobi od 25 do 34 godine trebalo imati kvalifikaciju visokog obrazovanja”.

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Svrha je aktivnosti mobilnosti koje se financiraju u okviru programa Erasmus+ pojedincima pružiti mogućnosti za učenje te podupirati internacionalizaciju i institucijski razvoj pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) i drugih organizacija u tom području. Pružatelji SOO-a pokazali su velik interes za međunarodni angažman. Naime, broj aktivnosti mobilnosti (učenici i osoblje u SOO-u) u zemlje koje nisu pridružene programu (u cijelom svijetu) više se nego utrostručio pa se broj sudionika koji su sklopili ugovor od 2021. do 2022. povećao s 3015 na 11 273 (povećanje od 274 %), a udio u ukupnom broju ugovorenih mobilnosti u SOO-u povećao se s 2,71 % na 6,73 %. Povećao se i broj provedenih aktivnosti mobilnosti u zemljama koje nisu pridružene programu Erasmus+, i to sa samo 26 aktivnosti 2021. na 1941 u 2022. Deset najpopularnijih odredišnih zemalja bile su Ujedinjena Kraljevina, Švicarska, Kanada, SAD, Južna Afrika, Maroko, Bosna i Hercegovina, Albanija, Indonezija i Senegal. Ukupno su sudionici otputovali u 75 trećih zemalja koje nisu pridružene programu Erasmus+.

Nova aktivnost pokrenuta 2022., Jačanje kapaciteta u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (CBVET), usmjerena je na razvoj suradnje između država članica EU-a ili zemalja pridruženih programu i dionika u području SOO-a iz nekoliko regija svijeta.

Odgoj i opće obrazovanje

U programu je došlo do velikog povećanja broja sudionika individualnih aktivnosti mobilnosti učenika (i kratkoročnih i dugoročnih). Mobilnost učenika u svrhu učenja za pojedince uvedena je 2021. te se gotovo udvostručila: s 4665 sudionika kratkoročnih aktivnosti mobilnosti koji su

sklopili ugovor u godini poziva 2021. na 9290 sudionika koji su sklopili ugovor u godini poziva 2022. Kad je riječ o dugoročnoj mobilnosti učenika u svrhu učenja za pojedince, broj ugovorenih aktivnosti mobilnosti se od godine poziva 2021. do 2022. povećao za 87,5 %, odnosno s 1520 na 2850. Mobilnost osoblja u svrhu učenja od 2021. do 2022. povećala se s 42 000 na više od 73 000 sudionika koji su sklopili ugovor. Iako te vrijednosti čine samo mali dio ukupnih ugovorenih aktivnosti mobilnosti u okviru programa Erasmus+ za odgoj i opće obrazovanje (tijekom 2022. s još je 128 000 sudionika sklopljen ugovor za grupnu mobilnost), strateški su važne jer ukazuju na veću internacionalizaciju i organizacijski učinak u školama u kojima se aktivnosti odvijaju.

Akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+ još su jedna nova aktivnost za postizanje ciljeva europskog prostora obrazovanja. Ta aktivnost podupire mreže pružatelja inicijalnog obrazovanja i trajnog stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika radi poboljšanja politika njihova obrazovanja te unapređenja europske dimenzije i internacionalizacije obrazovanja učitelja i nastavnika.

Obrazovanje odraslih

Polaznici u obrazovanju odraslih imaju pojednostavnjenu mogućnost za aktivnosti mobilnosti u inozemstvu u okviru programa Erasmus+. Unatoč poteškoćama u prihvaćanju te nove vrste aktivnosti, 2022. zabilježen je vrlo pozitivan trend u broju ugovorenih aktivnosti mobilnosti za polaznike u obrazovanju odraslih: njihov se broj povećao za više od 75 %, točnije s 2623 na 4606. Mobilnost osoblja u svrhu učenja od 2021. do 2022. povećala se s 8000 na više od 14 000 sudionika koji su sklopili ugovor.

Mladi

Nakon uvođenja novog sustava akreditiranja i novog oblika aktivnosti za aktivnosti sudjelovanja mladih usmjerenog na lokalne i transnacionalne inicijative koje vode mladi došlo je do kontinuiranog i znatnog povećanja u svim aktivnostima mladih, posebno tijekom Europske godine mladih 2022. Erasmus+ akreditaciju u području mladih dobilo je 219 organizacija, što potvrđuje uspješno uvođenje tog oblika provedbe u području mladih. Isto tako, broj mladih aktivnih u sudjelovanju mladih udvostručio se na 116 500. Više od 54 % mladih angažiralo se u okviru tradicionalnih razmjena mladih (83 500 sudionika). Uključivost, kao jedan od četiri prioriteta programa Erasmus+, posebno se odražava u aktivnostima mladih pa je 2022. zabilježeno povećanje od više od 53 % u broju sudionika s manje mogućnosti.

Nadalje, inicijativa DiscoverEU je 2022. dobila istaknuto mjesto u programu Erasmus+ nakon što je u razdoblju od 2018. do 2021. ostvarila izniman uspjeh kao pripremna aktivnost Europskog parlamenta. Svake se godine na Europskom portalu za mlade održavaju dva kruga prijava⁸. DiscoverEU 2022. prvi je put bio dostupan osobama u dobi od 18 godina iz šest zemalja pridruženih programu Erasmus+ (Island, Lihtenštajn, Norveška, Sjeverna Makedonija, Srbija i Turska) koje su prihvatile priliku da željeznicom putuju Europom. Osim toga, nacionalne agencije za program Erasmus+ sad provode ciklus učenja i aktivnost uključivanja kako bi poboljšale dimenzije obrazovanja i uključivanja inicijative DiscoverEU.

⁸ https://youth.europa.eu/discovereu_hr

Sport

Komisija je 2022. provodila četvrti Plan rada Europske unije u području sporta (2021. – 2024.), u kojem su utvrđeni prioriteti politike i glavne aktivnosti za suradnju u području sporta na razini EU-a. Valja istaknuti da je Komisija 2022. nastavila s radom dviju stručnih skupina na oporavku od pandemije bolesti COVID-19 i ozelenjivanju sportskih događanja i infrastrukture. Nastavila je i provoditi inicijativu HealthyLifestyle4All te je povodom Europske godine mladih uvela laboratorije za mlade koji mladima omogućuju da iznesu svoja pitanja i prioritete u tom području. Izvješće skupine na visokoj razini za rodnu ravnopravnost u sportu predstavljeno je 2022.

Ponovno je bilo moguće uživo održati godišnje susrete kao što je europski forum o sportu.

Osmi Europski tjedan sporta, održan 2022., uključivao je gotovo 33 000 događanja i 13 milijuna sudionika te je bio prilika za zajedničko promicanje životnog stila #BeActive u svim zemljama sudionicama programa Erasmus+ te na zapadnom Balkanu i u zemljama i regijama Istočnog partnerstva. Osim toga, Komisija je promovirala poticajne primjere aktivnog načina života nagradama #BeInclusive i #BeActive.

Aktivnosti Jean Monnet

U otvorenim pozivima za aktivnosti Jean Monnet 2022. primljeno je 899 prijava (uključujući 38 prijava za posebni poziv za Ukrajinu), a odabrano je 400 projekata iz 63 zemlje koji su dobili potporu u iznosu od 20,2 milijuna EUR.

Istaknute inicijative programa Erasmus+

Istaknute inicijative, kao što su **Akademije za usavršavanje učitelja, centri strukovne izvrsnosti** ili **Europska sveučilišta**, imaju glavnu ulogu u transformaciji sustava obrazovanja i osposobljavanja.

European collaboration and mobility in professional development of STEM teachers

Organizacija koordinatorica:

PÄDAGOGISCHE HOCHSCHULE FREIBURG,
Njemačka

Bespovratna sredstva EU-a:

1 495 323 EUR

Akademija ISCE podupire nastojanje EU-a da smanji broj učenika koji postižu slabe rezultate u području STEM-a (prirodoslovlje, tehnologija, inženjerstvo i matematika), a to postiže ulaganjem u novu eru visokokvalitetnih učitelja i nastavnika u području STEM-a. Uvode se inovacije na temelju postojeće najbolje prakse u obrazovanju učitelja i nastavnika te strategija transnacionalne razmjene. Taj se pristup temelji na mobilnosti i suradnji, čime se podupiru mladi i etablirani učitelji i nastavnici u području STEM-a iz cijele Europe.

ID projekta: [101052670](#)

EXCEED – Excellence in green and digital manufacturing

Organizacija koordinatorica:

CENTOFORM SRL, Italija

Bespovratna sredstva EU-a:

2 582 433 EUR

Cilj je projekta „Izvršnost u zelenoj i digitalnoj proizvodnji” pripremiti sektor napredne proizvodnje na disruptivne promjene koje uzrokuje usporedna zelena i digitalna tranzicija. U tom se projektu pretpostavlja da je moguća sinergijska i obostrano korisna primjena digitalne i zelene tehnologije kao snažne poluge za ubrzanje inovacija u naprednoj proizvodnji. Projekt će omogućiti stjecanje kompetencija potrebnih u tom novom okruženju tako što će se uspostaviti zajednička međunarodna i individualizirana ponuda cjeloživotnog učenja te izraditi i ažurirati kurikulumi za više strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

ID projekta: [101103982](#)

RUN-EU: the Regional University Network – European University

Organizacija koordinatorica:

INSTITUTO POLITECNICO DE LEIRIA, Portugal

Bespovratna sredstva EU-a:

4 999 069 EUR

RUN-EU, Regionalna mreža sveučilišta – Europsko sveučilište, savez je visokih učilišta sa zajedničkom vizijom iz cijele Europe koja imaju regionalni strateški fokus. U tom se savezu primjenjuje pristup zajedničkog upravljanja kako bi se uspostavio pravi međusveučilišni kampus te se radi na uspostavi regionalnog saveza Europskih sveučilišta usmjerenog na razvoj, koji u svojem cjelokupnom radu utjelovljuje vrijednosti održivosti, multikulturalizma i uključivosti. Studenti u okviru saveza RUN-EU u sva tri studija (prijeđiplomska, diplomatska ili doktorska razina) imaju mogućnost studirati u inovativnim, multidisciplinarnim, međunarodnim i međusektorskim okruženjima osmišljenima kako bi razvili odgovarajuće vještine potrebne za svladavanje regionalnih i globalnih izazova te njegovali europski identitet u multikulturalnom i višejezičnom okruženju. Cilj je da studenti steknu napredne vještine za budućnost potrebne za preobrazbu društva u regijama EU-a i zato se razvija nova vrsta multinacionalnog međuregionalnog saveza: Europska zona za međuregionalni razvoj.

ID projekta: [101004068](#)

DiscoverEU nudi mladima u dobi od 18 godina mogućnost da istraže raznolikost Europe, uče o njezinoj kulturnoj baštini i povijesti te da se povežu s ljudima iz svih dijelova tog kontinenta. Odabrani sudionici dobiju putnu propusnicu i uglavnom putuju željeznicom, osim onih koji žive na otocima ili udaljenim područjima. Dobiju i Europsku iskaznicu za mlade u okviru inicijative DiscoverEU koja im omogućuje velik broj popusta na kulturne sadržaje, edukativne i sportske aktivnosti, lokalni prijevoz, smještaj i hranu. Za putnu propusnicu na Europskom portalu za mlade 2022. prijavilo se 145 657 mladih, a odabrano ih je 35 234.

Četiri prioriteta programa

Uključivost i raznolikost

Komisija je uvela posebne mjere uključivanja kako bi poboljšala uključivost i raznolikost programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.⁹ Strategija za uključivanje i raznolikost programa sadržava smjernice i od 2022. pruža čvrstu osnovu za planove za uključivost i raznolikost nacionalnih agencija.

Okoliš i klimatske promjene

Program Erasmus+ podupire zelenu tranziciju, na primjer promicanjem integriranja zelene prakse u sve projekte. U skladu s europskim zelenim planom program sudionike potiče da umjesto zrakoplova biraju prijevozna sredstva s manje emisija CO₂.

⁹ Okvir za mjere uključivanja u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti 2021. – 2027.

Digitalna tranzicija

Kako bi se digitalna transformacija pospješila na antropocentričan način i učinkovitije odgovorilo na društvene izazove kao što su umjetna inteligencija ili dezinformacije, Europi su potrebni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni digitalnom dobu. Program Erasmus+ može imati ključnu ulogu u podupiranju građana svih dobnih skupina u stjecanju digitalnih vještina i kompetencija koje su im potrebne za život, učenje, rad, ostvarivanje prava, informiranost, pristup internetskim uslugama, komunikaciju te kritičku konzumaciju, stvaranje i diseminaciju digitalnog obrazovnog sadržaja.

Demokratsko sudjelovanje

Cilj je programa Erasmus+ potaknuti sudjelovanje građana u demokratskim procesima i poboljšati znanje o Europskoj uniji. Program sudionicima nastoji pomoći da svladaju poteškoće pri pokušaju aktivnog angažmana u svojim zajednicama ili u političkom i društvenom životu Unije. Osim toga, program je usmjeren na informiranje i razumijevanje konteksta Europske unije, a posebno zajedničkih vrijednosti EU-a.

Prilike koje pruža Erasmus+ i dalje bude nadu u bolju budućnost, doprinose jačanju europskog identiteta svih njegovih korisnika te grade mostove između Europe i svijeta. Erasmus+ je od 1987. instrument koji upotpunjuje našu Uniju i stoga s veseljem planiramo i očekujemo budući razvoj programa.

Margaritis Schinas,
Potpredsjednik Europske komisije za
promicanje europskog načina života

Erasmus+ u brojkama

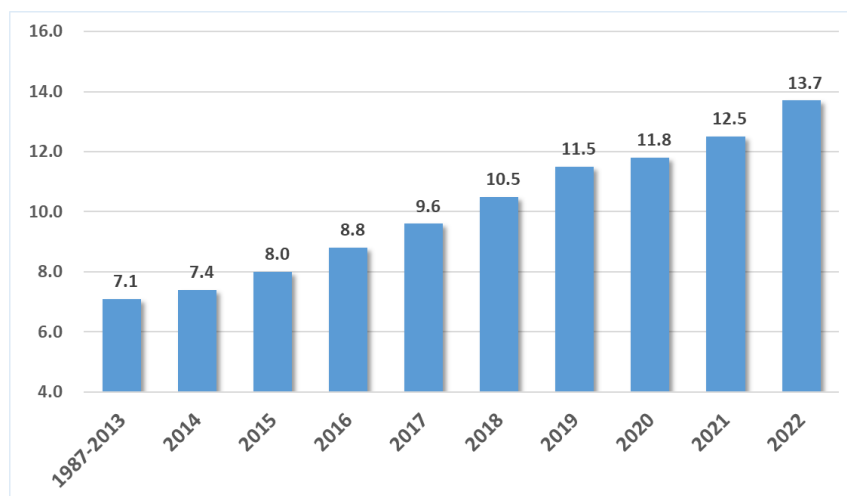

Program u brojkama

Program Erasmus pokrenut je 1987. i bio je usmjeren samo na visoko obrazovanje. Sadašnja struktura programa uspostavljena je 2014. kako bi se uključili svi programi EU-a za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Riječ je o jednom od najistaknutijih programa Europske komisije koji je od samog početka bio vrlo uspješan.

Mobilnost: u stalnom porastu od 1987.

Krajem 2022. broj sudionika aktivnosti mobilnosti od 1987. dosegnuo je 13,7 milijuna.

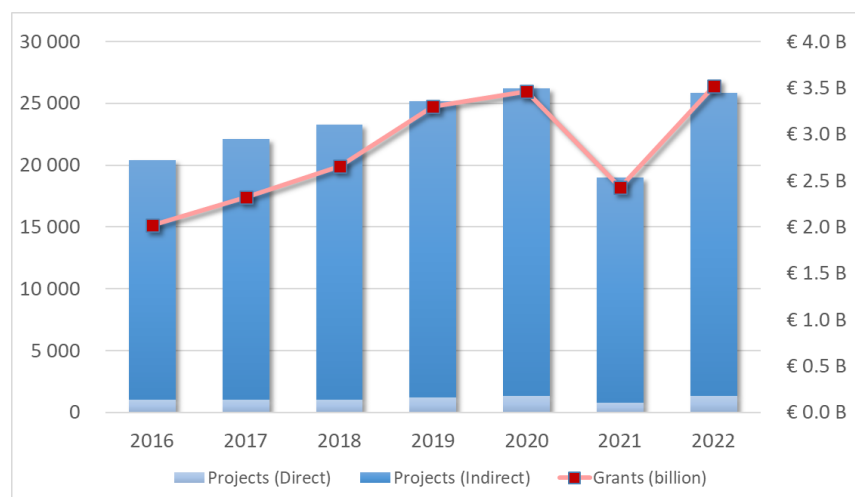
Slika 1 – Kumulativna razdoblja mobilnosti, sve aktivnosti, učenici i osoblje u okviru programa Erasmus+

(ukupno na početku godišnje u milijunima od 1987.)

Kad je riječ o prekograničnoj mobilnosti u svrhu učenja, 2020. i prva polovina 2021. bile su netipično razdoblje jer je na broj sudionika aktivnosti mobilnosti programa utjecala zdravstvena kriza / pandemija. Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na mobilnost koja se podupire u okviru tog programa bio je posebno izražen 2020., kad je broj sudionika bio za 60 % manji od prosjeka prethodnih godina (2016. – 2019.). U drugoj godini tekućeg programa u aktivnostima mobilnosti sudjelovalo je više od 1,2 milijuna sudionika kako se program počeo vraćati u uobičajeni intenzitet rada.

Ugovoreni projekti

Program Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.¹⁰ temelji se na uspjehu programa za razdoblje 2014. – 2020. i njegovih prethodnika, pri čemu je u velikoj mjeri zadržana stabilnost i dosljednost strukture programa i načina upravljanja.

Slika 2 – Broj ugovorenih projekata u okviru proračuna za 2022., bespovratna sredstva u milijardama

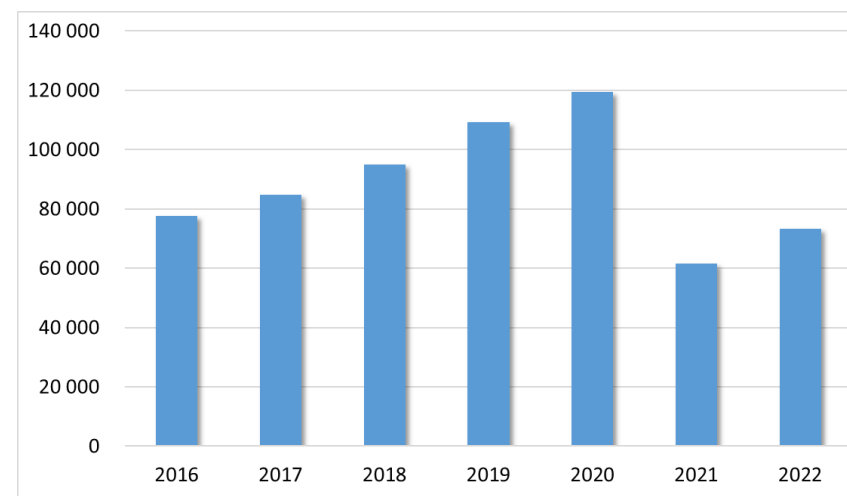
Iako su se financijska sredstva za program gotovo udvostručila tijekom novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027., financijska dodjela nije linearna i proračun je 2021. bio manji

¹⁰ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189/1, 28.5.2021.): [EUR-Lex – 32021R0817 – HR – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj).

nego 2020., dok je proračun za 2022. bio gotovo identičan proračunu za 2020.

Uključene organizacije

Nakon manjeg proračuna za 2021., koji je rezultirao manjim brojem uključenih organizacija, 2022. došlo je do povećanja broja sudjelovanja organizacija u svim sektorima (ne uzimajući u obzir organizacije primateljice u mobilnosti).

Slika 3 – broj sudjelovanja uključenih organizacija godišnje

Program 2022.

Pojačani proračun za svladavanje novih izazova

Proračun programa ključno je sredstvo za svladavanje sve složenijih globalnih izazova koji su se pojavili u novom desetljeću. Jačanje otpornosti i podupiranje oporavka i inovacija u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta među prioritetima su intenzivnih pregovora o dugoročnom proračunu EU-a koji su dosegili vrhunac krajem 2020.

Ti su pregovori rezultirali važnim sporazumom o okvirnoj financijskoj omotnici u vrijednosti od **više od 26 milijardi EUR za programsko razdoblje 2021. – 2027.**¹¹, što je gotovo dvostruko više u odnosu na prethodnih sedam godina. Osim toga, program raspolaže s **dodatne 2,2 milijarde EUR iz instrumenata politike EU-a za vanjsku suradnju**¹², a prima i doprinose zemalja EFTA-e (Europsko udruženje slobodne trgovine) koje pripadaju Europskom gospodarskom prostoru i drugih zemalja sudionica izvan EU-a.

Više od **28 milijardi EUR**
za programsko razdoblje 2021. – 2027.

(26 milijardi EUR iz proračuna programa Erasmus+

+

2,2 milijarde EUR iz instrumenata za vanjsku suradnju)

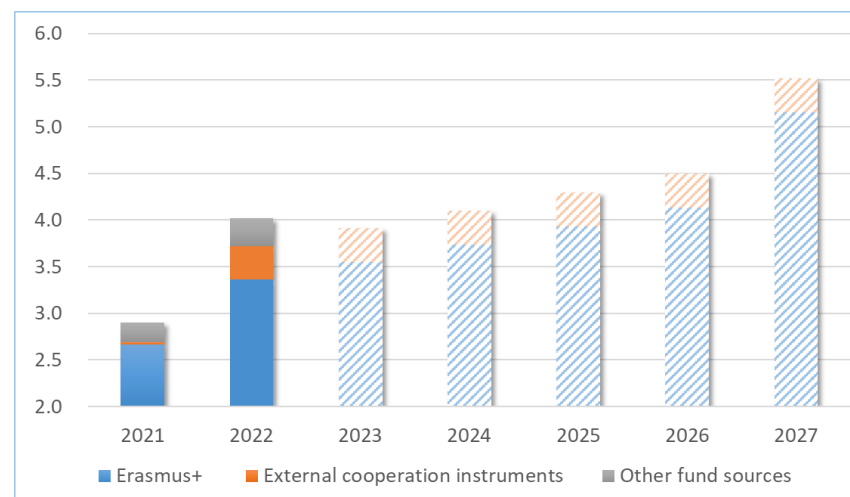
¹¹ Proračun programa Erasmus+ čine 24,574 milijarde EUR u tekućim cijenama u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i dodatna sredstva u iznosu od 1,7 milijardi EUR u cijenama iz 2018., koja potječu od novčanih kazni za povrede prava tržišnog natjecanja Unije.

¹² Instrument za susjedstvo, razvoj i suradnju (NDICI) i Instrument pretrpustupne pomoći (IPA III).

Proračun programa Erasmus+ za 2022.

Budući da je mobilnost polaznika obrazovnih programa i osoblja glavna aktivnost programa Erasmus+, program je započeo u iznimno zahtjevnom kontekstu koji je obilježilo izbijanje pandemije bolesti COVID-19.

U programu je 2022. uspješno izvršen proračun vrijednosti od više od 4 milijarde EUR (uključujući 357 milijuna EUR iz instrumenata politike za vanjsku suradnju¹³ i 293 milijuna EUR iz drugih izvora sredstava¹⁴).

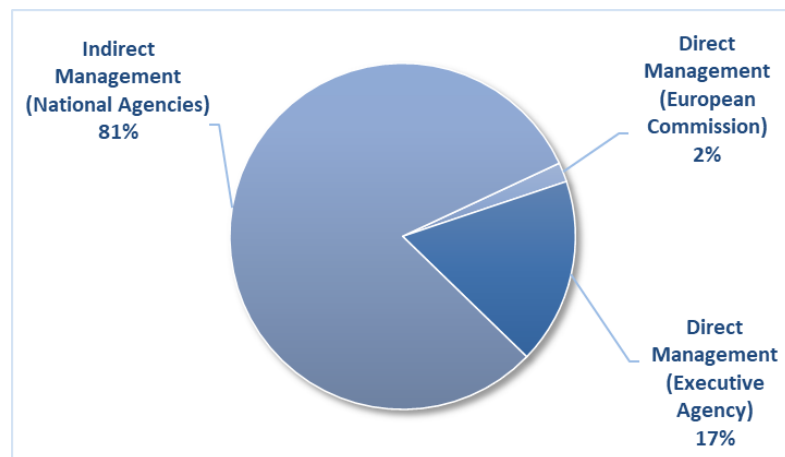
Slika 4 – Financijsko programiranje programa Erasmus+ po godini (u milijardama EUR)

¹³ Odobrena sredstva za financijsku godinu 2022. (proračun EU-a).

¹⁴ Drugi izvori sredstava (što uključuje financijske doprinose od sudjelovanja zemalja EFTA-e i drugih pridruženih zemalja izvan EU-a, kao i povrate) definiraju se i dodjeljuju svake godine pa se ne mogu predvidjeti za cijelo razdoblje.

Tri uzastopne godine program je bio suočen s globalnim učincima pandemije na mobilnost, pokazavši pritom iznimnu fleksibilnost i otpornost.

Upravljanje proračunom

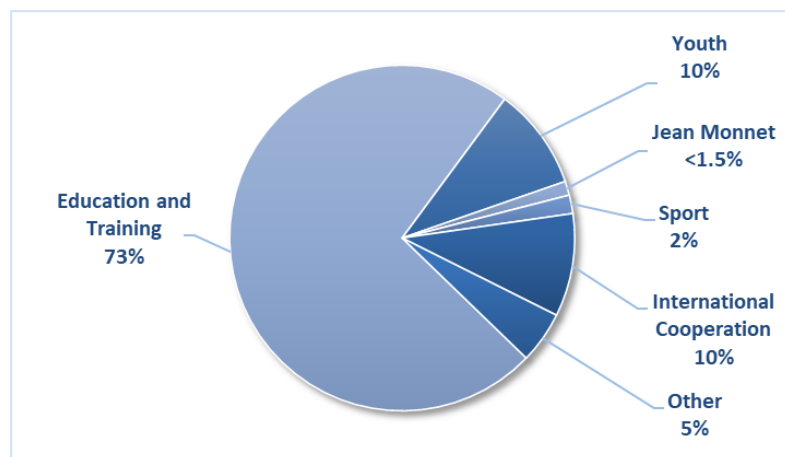
Slika 5 – Proračunske obveze programa Erasmus+ za 2022. po načinu upravljanja

Glavna uprava Europske komisije za obrazovanje, mlade, sport i kulturu (GU EAC) odgovorna je za provedbu programa Erasmus+. Ona kontinuirano upravlja proračunom i određuje prioritete, ciljeve i kriterije programa. Uz to usmjerava i prati opću provedbu, prateće aktivnosti i evaluaciju programa, kao i **izravno upravljanje određenim aktivnostima (1,8 %)**.

Za provedbu određenih centraliziranih aktivnosti programa Erasmus+ odgovorna je i Komisijina Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA) u okviru **izravnog upravljanja (17,4 %)**. Međutim, Europska komisija delegira znatan dio zadaća izvršenja nacionalnim agencijama u svim državama članicama, trećim zemljama pridruženima programu i međunarodnim organizacijama, što znači da se **više od 80 % proračuna izvršava neizravnim upravljanjem**.

Raspodjela financijskih sredstava po sektoru

Aktivnosti koje se provode u okviru programa Erasmus+ pripadaju različitim sektorima koji ovise o području aktivnosti. Sektor obrazovanja i osposobljavanja, koji uključuje visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, odgoj i opće obrazovanje, obrazovanje odraslih i međusektorske aktivnosti (aktivnosti koje se ne mogu razvrstati u određeni sektor), dobio je najviše proračunskih sredstava, odnosno gotovo 73 % obveza za 2022. Sektor mladih dobio je gotovo 10 % sredstava za isto razdoblje, a ta su sredstva pridonijela i pripremi Europske godine mladih obilježene 2022. Preostala proračunska sredstva raspodijeljena su za aktivnosti Jean Monnet, sport, međunarodnu suradnju i glavne administrativne rashode (uključujući financijsku potporu nacionalnim agencijama kao doprinos za njihove troškove upravljanja).

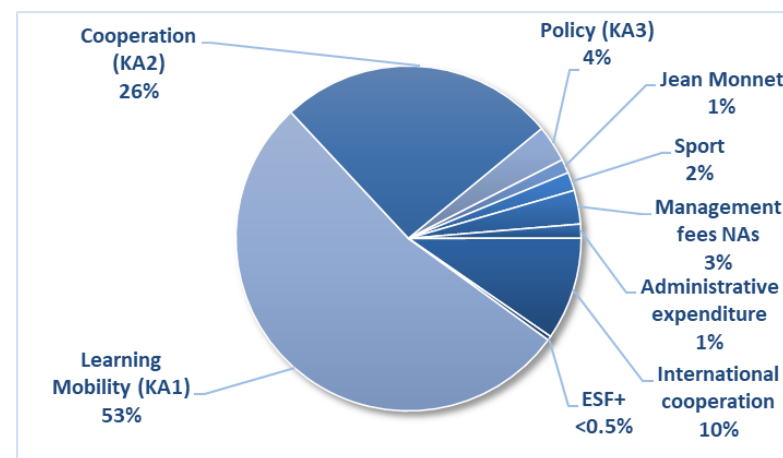

Slika 6 – Proračunske obveze programa Erasmus+ 2022. po sektoru

Raspodjela prema ključnoj aktivnosti

Kako je prethodno navedeno, program Erasmus+ provodi se putem raznih aktivnosti, koje su ujedno i pokazatelji za procjenu uspješnosti programa tijekom njegove provedbe. Te su ključne aktivnosti sljedeće:

- **Ključna aktivnost 1 (KA1):** Mobilnost u svrhu učenja za pojedince
- **Ključna aktivnost 2 (KA2):** Suradnja organizacija i institucija
- **Ključna aktivnost 3 (KA3):** Podrška razvoju politike i suradnji
- **Aktivnosti Jean Monnet**

Slika 7 – Proračunske obveze programa Erasmus+ za 2022. prema ključnoj aktivnosti

Nakon trendova prethodnih godina, kombinirana dodjela za ključne aktivnosti 1 i 2 općenito je bila stabilna sa 79 % u 2022. u usporedbi s

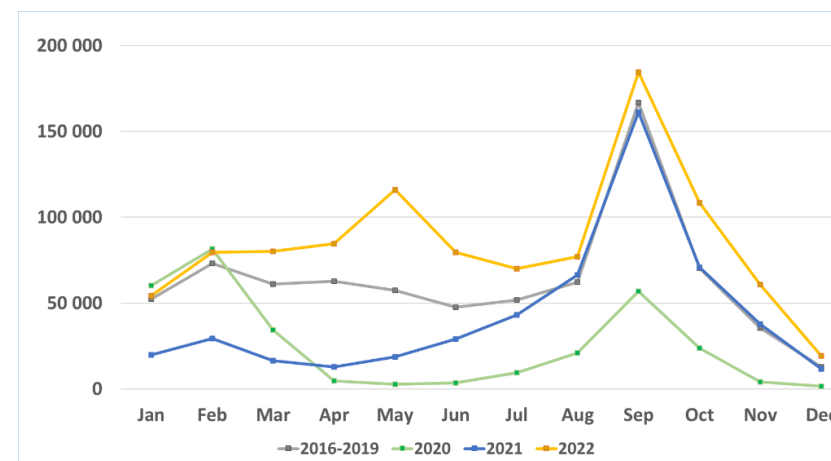
83 % u 2021. Udio proračuna za instrumente za vanjsku politiku 2022. iznosio je 10 %. Taj će iznos biti stabilan do završetka programa 2027.

Kasno donošenje instrumenata NDICI – Globalna Europa i IPA III¹⁵ značilo je i da je većina međunarodnih aktivnosti programa Erasmus+ (tj. međunarodna mobilnost u svrhu stjecanja bodova KA171, jačanje kapaciteta u visokom obrazovanju, jačanje kapaciteta u području SOO-a, Erasmus+ virtualne razmjene) pokrenuta tek 2022.

Ponovno pokretanje mobilnosti nakon pandemije bolesti COVID-19

Nakon dvije neuobičajene godine za prekograničnu mobilnost u svrhu učenja uslijed zdravstvene krize program se 2022. ponovno usmjerio na projekte mobilnosti. U kontekstu u kojem su se obrazovne ustanove, države članice i građani prilagodili novoj stvarnosti, trendovi mobilnosti pokazali su povratak na pretpandemijske razine, s više od 1,2 milijuna sudionika u svim sektorima.

Na **mobilnost u okviru programa** znatno je utjecala pandemija bolesti COVID-19. Kako je prikazano na grafikonu u nastavku, protok sudionika vratio se na uzlaznu putanju prije pandemije.

Slika 8 – utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na Erasmus+

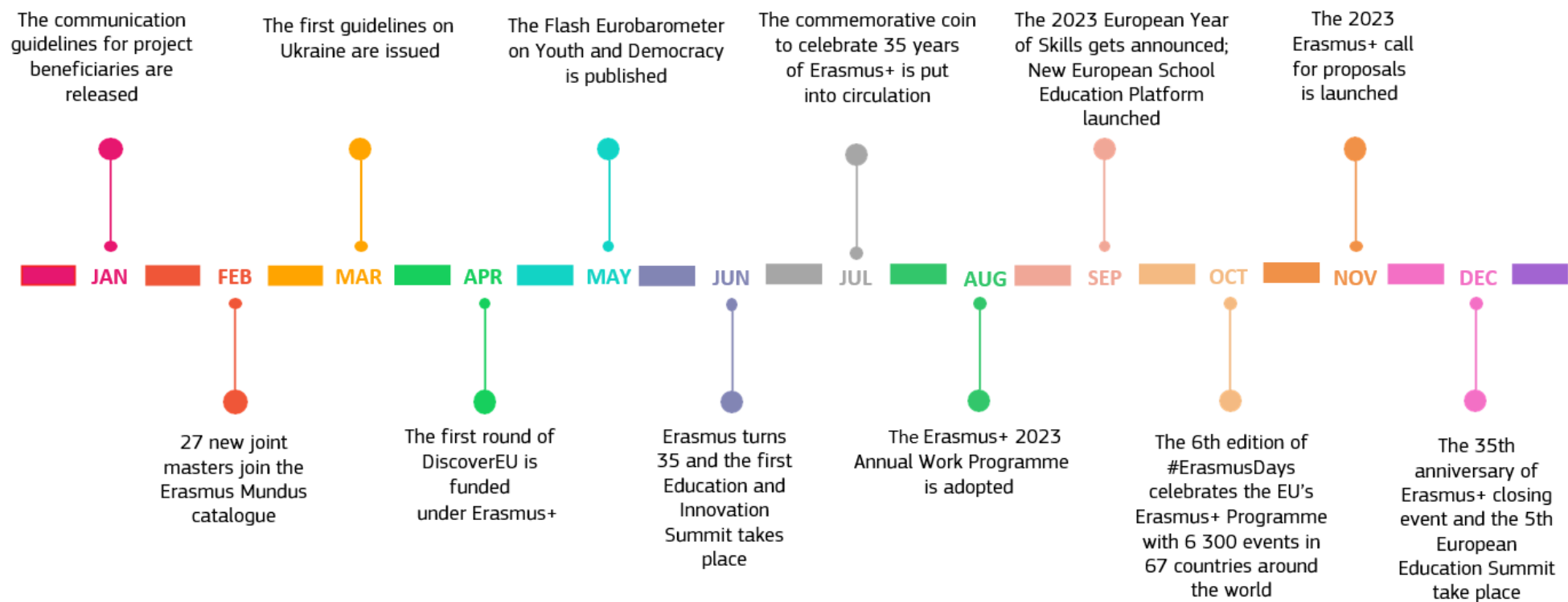
Ukupni broj započetih razdoblja mobilnosti po mjesecu u okviru ključne aktivnosti 1

Zahvaljujući fleksibilnosti programa provedene su mjere potpore s fleksibilnim rješenjima za sudionike i visoka učilišta, što je studentima omogućilo da zadrže bespovratna sredstva koja su im dodijeljena u okviru programa, da dovrše studij na daljinu i pokriju troškove boravka u određnim zemljama, na primjer stanarinu.

Druge mjere potpore provedene su za organizacije korisnice u pogledu upravljanja njihovim projektima, na primjer produljenje rokova i veća financijska potpora za suradnju u okviru programa (ključna aktivnost 2).

¹⁵ U novom instrumentu NDICI – Globalna Europa spojeno je nekoliko prijašnjih instrumenata EU-a za vanjsko financiranje. Cilj mu je podupirati najugroženije zemlje kako bi prevladale svoje dugoročne razvojne izazove, a doprinijet će i postizanju međunarodnih obveza i ciljeva koje je Unija prihvatila, posebno Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja te Pariškog sporazuma.

Glavna postignuća i aktivnosti programa Erasmus+ 2022.

35. godišnjica programa Erasmus+

2022. obilježena je 35. godišnjica programa Erasmus+. Kako bi se proslavilo to postignuće, održano je nekoliko događanja i inicijativa te je u optjecaj puštena prigodna kovanica.

Događanje „35 godina programa Erasmus+ – 35 iskustava“, organizirano 20. rujna 2022. uz prisutnost potpredsjednika Europske komisije Margaritisa Schinasa i bivše povjerenice Mariye Gabriel, bilo je važno na političkoj razini, uz kampanju povodom 35. godišnjice. To je događanje ujedno bilo važan forum za razmjenu informacija i iskustava sudionika programa i Komisije na visokoj razini jer je sudjelovalo 35 bivših sudionika programa iz svih zemalja sudionica programa.

Otkako je pokrenut 1987. program je znatno napredovao, ali je ostao vjeran svojoj temeljnoj misiji: u Erasmusovim aktivnostima mobilnosti sudjelovalo je više od 13,7 milijuna ljudi, i to u svim područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

Završno događanje održano je 14. prosinca 2022., a na njemu su se (u Bruxellesu i putem interneta) okupili gosti iz svih sektora koji su primali bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+. Na svečanosti su govore održali predstavnici organizacija korisnica i nacionalnih agencija te pojedinačni sudionici, a prisutni su bili i osnivači programa i istaknuti govornici iz institucija EU-a. Bila je to dobrodošla prilika za raspravu o postignućima i razvoju programa kako bi se počelo razmišljati o njegovim budućim mogućnostima.

Erasmus+ omogućio mi je da se povežem i sklopim prijateljstva koja nadilaze granice i jezike te da proširim svoju zonu sigurnosti.

Pleun Driessen,
sudionik u razmjeni mladih iz Nizozemske

Europska godina mladih

U govoru o stanju Europske unije održanom 15. rujna 2021. predsjednica Komisije Ursula von der Leyen predložila je da 2022. bude Europska godina mladih kako bi se mlade potaknulo da oblikuju budućnost Europe: „Godina u kojoj će mladi, koji su toliko dali za druge, biti na prvom mjestu.“ Slogan Europske godine mladih bio je „Iznesi svoju viziju” – godine koja je mladima pružila **pozitivnu perspektivu budućnosti**, potaknula njihovo **sudjelovanje u demokratskom životu** te im je, u skladu s Ugovorom iz Lisabona, dala **veću ulogu u oblikovanju politika EU-a**.

Uspjeh Europske godine mladih bio je rezultat **višedioničkog i višerazinskog procesa zajedničkog stvaranja** u kojem su sudjelovale institucije EU-a, države članice, dionici u području mladih i sami mladi.

Kako je zatraženo u Odluci o Europskoj godini mladih i kako bi se uspostavila optimalna koordinacija, Komisija je osnovala skupinu od 29 nacionalnih koordinatora za Europsku godinu mladih iz država članica EU-a, šest nacionalnih kontaktnih mjesta iz zemalja pridruženih programu i više od 120 dionika u području mladih na europskoj razini. U radu te skupine aktivno su sudjelovali Europski parlament, Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija. Ta široka mobilizacija raznih aktera u pripremi i provedbi Europske godine mladih dovela je do novih partnerstava na svim razinama, što će u narednim godinama pozitivno utjecati na suradnju u području mladih.

Proračuni programa **Erasmus+** i Europskih snaga solidarnosti povećani su (ukupno 8 milijuna EUR) kako bi se omogućilo proširenje najvažnijih vrsta aktivnosti Europske godine mladih (npr. **aktivnosti sudjelovanja mladih**), provele aktivnosti informiranja i komunikacijske aktivnosti te poduprla koordinacija inicijativa povezanih s tom godinom na nacionalnoj razini. Europska godina mladih približila je EU mladima i potaknula njihovo sudjelovanje te je ubrzala međusektorsku suradnju u području mladih. Naposljetku je obuhvatila više od 150 milijuna građana, a većina njih bili su upravo mladi. Gotovo **2700 dionika iz 67 zemalja iz EU-a** i šire provelo je više od **13 000 aktivnosti** koje su pridonijele ostvarenju ciljeva Europske godine mladih.

Njezini glavni ciljevi – veće **sudjelovanje mladih** i **uključivanje perspektive mladih** u cijeli spektar politika – nepobitno su ostvareni i moraju se održati. Europska godina mladih 2022. bila je doista uspješan primjer europske suradnje i još će dugo donositi plodove.

Komisija je dužna objaviti izvješće o Europskoj godini mladih koje sadržava **ideje za daljnje zajedničke pothvate u području mladih kako bi se ostvarili dugoročni rezultati**. To će učiniti u okviru **Komunikacije o Europskoj godini mladih i radnog dokumenta službi** koje će donijeti do kraja 2023.

Potpورا Ukrajini

Erasmus+ imao je veliku ulogu u reakciji Komisije na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji je počeo u veljači 2022. Komisija je odmah poduzela razne mjere za potporu studentima, mladima, učiteljima i nastavnicima, nastavnom osoblju i profesorima iz Ukrajine putem programa Erasmus+, pri čemu je potaknula mobilizaciju projekata koji su u tijeku i najavljenih inicijativa.

Zajednica dionika programa Erasmus+ brzo se mobilizirala na terenu kako bi pružila potporu osobama koje bježe od rata i program je ponovno pokazao svoju fleksibilnost. Na primjer, zahvaljujući brzom izdavanju posebnih smjernica ustanove za obrazovanje i osposobljavanje koje sudjeluju u Erasmus+ projektima mogle su prihvatiti studente, učenike i mlade iz Ukrajine. Učitelji i nastavnici iz Ukrajine mogli su dobiti financijsku potporu kako bi se lakše integrirali. Organizacijama koje sudjeluju u Erasmus+ projektima koji su u tijeku, a posebno onima u područjima kao što su uključivost, raznolikost i integracija izbjeglica, dopušteno je da preraspodijele dio svojih financijskih sredstava i aktivnosti kako bi pružile potporu osobama koje bježe od rata. Mjere fleksibilnosti su mladima iz Ukrajine koji bježe od rata čak omogućile da sudjeluju u programu iz svoje trenutačne države boravišta. U okviru programa podržana je i komunikacijska kampanja tiskanjem ukrajinskih školskih udžbenika.

Empowering Ukrainian students through double degree

Organizacija koordinatorica:

BLEKINGE TEKNISKA HOGSKOLA, Švedska

Bespovratna sredstva EU-a:

227 042 EUR

Zahvaljujući sredstvima za međunarodnu mobilnost u svrhu stjecanja bodova u okviru programa Erasmus+, u suradnji s Nacionalnim sveučilištem za radioelektroniku u Harkivu osmišljen je program dvostrukog studija koji studentima omogućuje da steknu diplomu unatoč posljedicama koje je rat imao za obrazovanje. Profesori su počeli pripremati kolegije u travnju 2022. pa su studenti mogli započeti studij na institutu BTH u jesen 2022. i diplomirati u lipnju 2023. Zahvaljujući tom partnerstvu studenti su mogli steći magisterij u području računalnih znanosti instituta BTH i uključiti bodove s prve godine studija u Ukrajini. Osim toga, troje profesora iz Ukrajine koji su sada zaposleni na tom institutu, a prethodno su sudjelovali u projektima međunarodne mobilnosti u svrhu stjecanja bodova u okviru programa Erasmus+, bili su od velike pomoći studentima, osoblu i drugim profesorima.

ID projekta: [2020-1-SE01-KA107-077633](#)

Najvažniji podaci za 2022.

Ugovoreno je gotovo **26 000** projekata u kojima se pružala potpora više od **73 000** organizacija iz država članica i trećih zemalja pridruženih programu u svojstvu prijavitelja ili partnera¹⁶.

Više od **1,2 milijuna** učenika i članova osoblja sudjelovalo je 2022. u aktivnosti mobilnosti (pojedinačna i grupna mobilnost).

U okviru programa podupiralo se **oko 134 000** sudionika s manje mogućnosti (**13,3 %** ukupnog broja sudionika).

Od 1987. do kraja 2022. više od **13,7 milijuna** osoba sudjelovalo je u aktivnostima programa koje podupiru mobilnost u svrhu učenja.

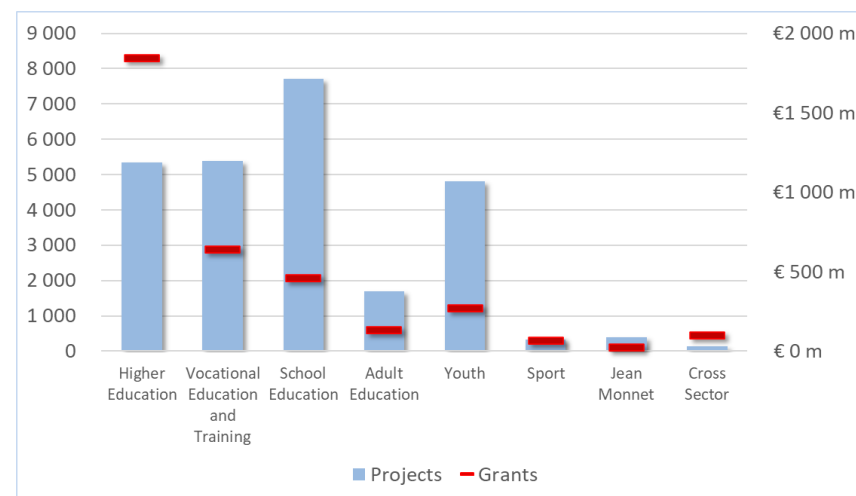
Projekti financirani iz proračuna za 2022.

Većinu projekata (**96 %**) koordinira 55 nacionalnih agencija raspoređenih u zemljama sudionicama programa. Kad je riječ o financiranju, to je više od **80 %** proračuna dodijeljenog projektima kojima izravno upravlja Europska komisija. U okviru programa se potpora pruža i za troškove upravljanja i druge inicijative, kao što su internetske platforme.

¹⁶ Organizacija može sudjelovati u nekoliko projekata u okviru različitih aktivnosti programa.

Iznos financijske potpore najveći je u području visokog obrazovanja, a najveći je broj projekata u području odgoja i općeg obrazovanja (više od 7700).

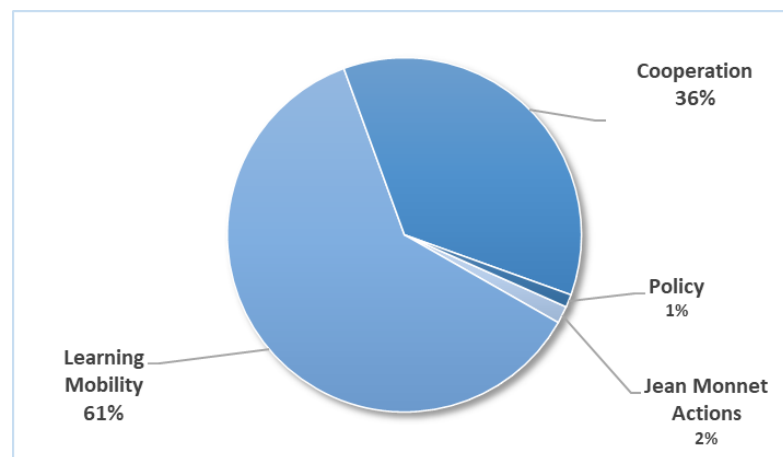
Ta je raspodjela u skladu s Uredbom (EU) 2021/817¹⁷ o uspostavi programa za razdoblje od 2021. do 2027. i definiranju dodjele proračuna po aktivnosti, a svake se godine prilagođava promjenama političkih prioriteta.

Slika 9 – projekti ugovoreni u okviru proračuna za 2022.
(ukupni brojevi projekata i bespovratna sredstva u milijunima)

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32021R0817>

U većini projekata financiranih u okviru programa Erasmus+ podupire se mobilnost u svrhu učenja (82 %) i suradnja (16 %).

Slika 10 – Financirani projekti po aktivnosti

Očekuje se da će **u okviru poziva za 2022.** sufinancirani projekti mobilnosti **u narednih nekoliko godina¹⁸ omogućiti da se više od 1,1 milijun sudionika** uključi u aktivnosti mobilnosti.

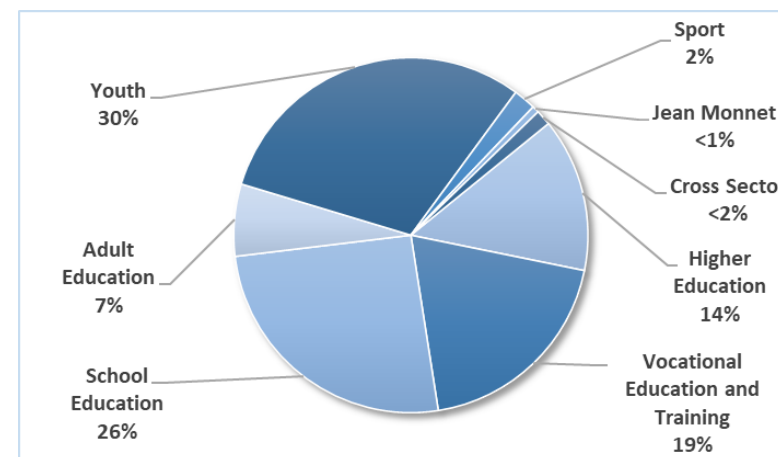
Taj **očekivani broj sudionika** ne bi trebalo miješati s brojem **stvarnih sudionika aktivnosti mobilnosti koje su provedene 2022.**¹⁹, a to je 1,2 milijuna sudionika.

¹⁸ Projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina, a u okviru programa sudionici se podupiru tijekom cijelog razdoblja mobilnosti.

¹⁹ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. (projekti financirani u okviru poziva za 2019., 2020., 2021. i 2022.).

Sudjelovanje organizacija

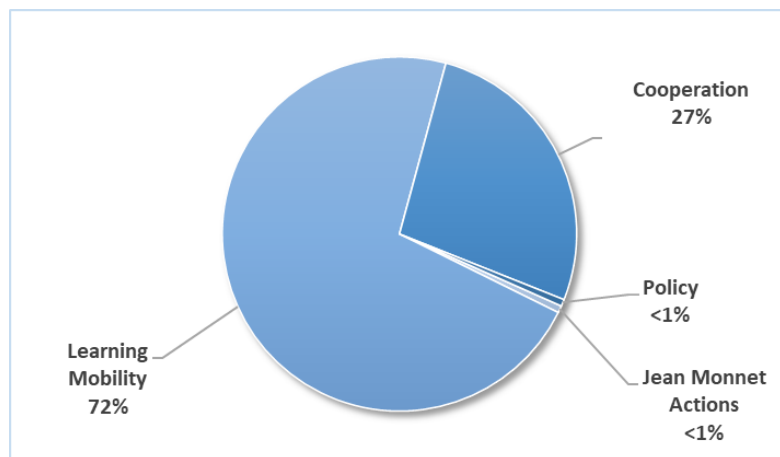
Provedba programa, koji je najpoznatiji upravo po elementu mobilnosti, ne bi bila moguća bez sudjelovanja tisuća organizacija iz svih zemalja sudionica u svim aktivnostima programa.

Slika 11 – Sudjelovanja organizacija po području

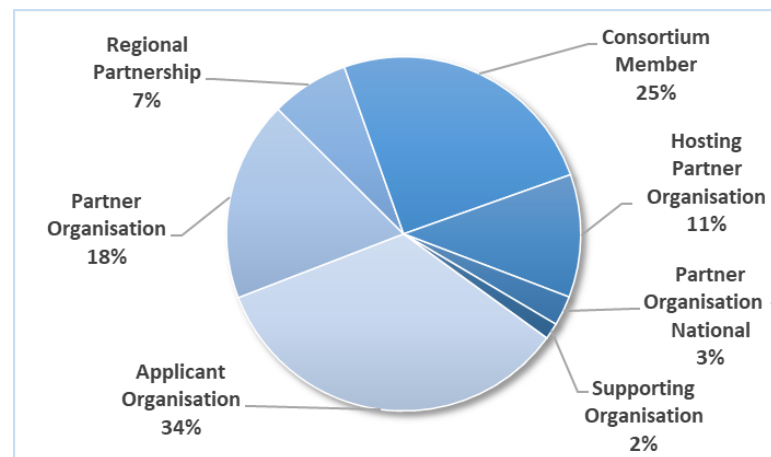
Te organizacije podupiru sudionike mobilnosti te sudjeluju u brojnim projektima suradnje i oblikovanja politika u području obrazovanja i osposobljavanja.

Više od 44 000 jedinstvenih organizacija primilo je 2022. sredstva u okviru programa.

Slika 12 – Organizacije sudionice po ključnoj aktivnosti

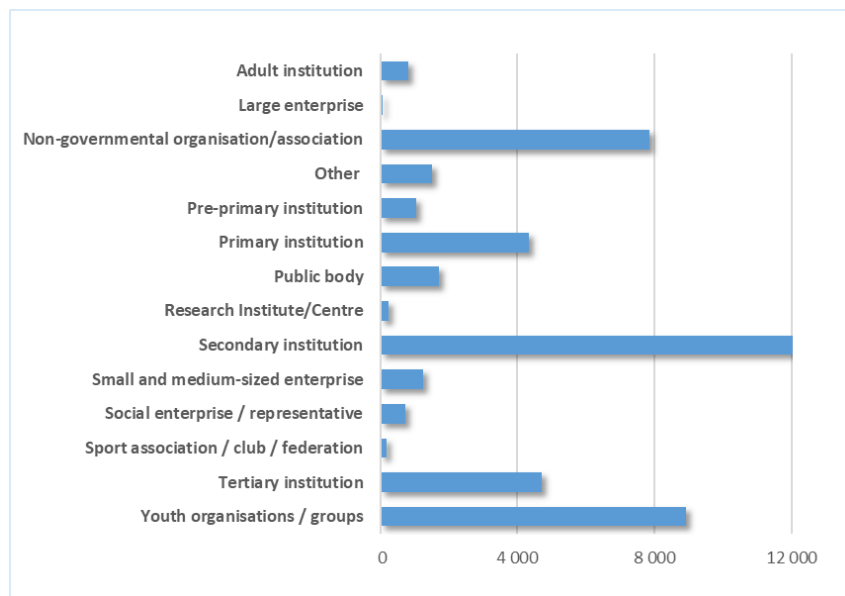
U aktivnostima mobilnosti u okviru programa Erasmus+ 2022. sudjelovale su organizacije iz više od 150 zemalja.

Slika 13 – Organizacije po ulogama

Organizacije mogu sudjelovati u različitim ulogama. Organizacija prijaviteljica odgovorna je za podnošenje projekta i njegovu koordinaciju. Organizacije u programu mogu sudjelovati i kao članice partnerskih organizacija koje pripadaju konzorcijima u programskim zemljama ili u drugim zemljama svijeta.

U sadašnjem programu postupak podnošenja prijave pojednostavnjen je kako bi se privuklo još više organizacija. Većina njih (64 %) dio su obrazovnih sustava, ali sudjeluju i druge vrste organizacija.

Slika 14 – Organizacije po vrsti – prijavitelj²⁰

²⁰ Ostale su vrste: tijelo za akreditaciju, certificiranje ili kvalifikacije; savjetodavno tijelo; Europska grupacija za teritorijalnu suradnju; ustanove za predškolsko, osnovnoškolsko, srednjoškolsko i tercijarno obrazovanje te obrazovanje odraslih, uključujući škole, sveučilišta i obrazovne centre.

Podaci na grafikonu prikazuju samo organizacije prijaviteljice u okviru neizravnog upravljanja.

Mobilnost u svrhu učenja: događanja tijekom 2022.

Sudionici su ponovno počeli putovati, iako manje nego prije izbijanja pandemije bolesti COVID-19 (2019.), a program se nakon ljeta gotovo vratio u uobičajeni ritam (vidjeti Slika 8).

Tijekom 2022. najviše sudionika (više od 322 300) i najveći proračun imali su programi mobilnosti u svrhu učenja u području visokog obrazovanja, nakon čega slijedi grupna mobilnost u školama (oko 276 000 učenika) i SOO (oko 194 000 učenika). U mobilnosti osoblja sudjelovalo je gotovo 274 000 sudionika.

Najvažniji podaci

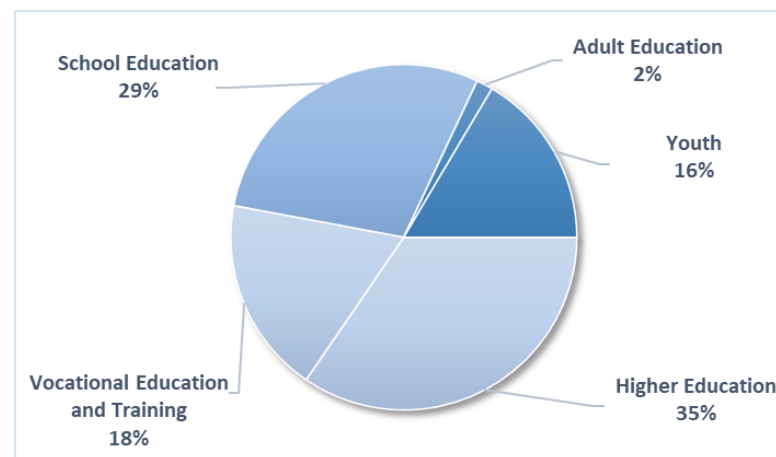

U 2022. je u aktivnostima mobilnosti sudjelovalo više od 1,2 milijuna **učenika i osoblja**

13 % sudionika s **manje mogućnosti**²¹

77 % **učenika** (23 % osoblja)

60 % **žena** (40 % muškaraca, ostalo manje od 1 %)

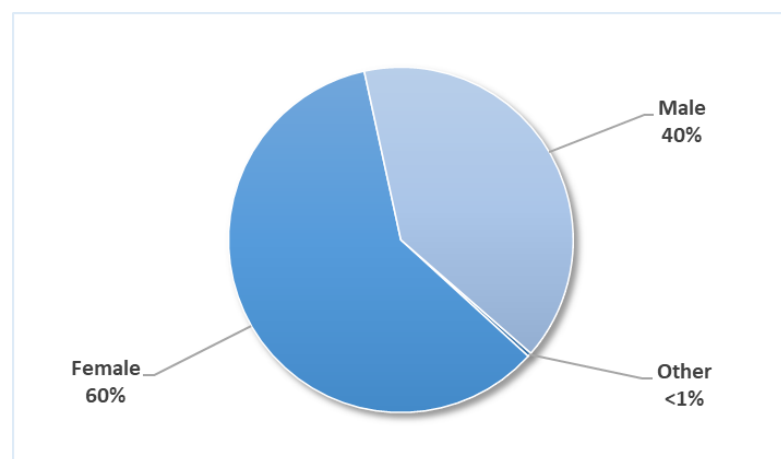

Slika 15 – Mobilnost 2022. po području

²¹ Sudionici s manje mogućnosti, s posebnim potrebama, u nepovoljnom položaju, iz najudaljenijih regija u aktivnostima mobilnosti u okviru ključne aktivnosti 1.

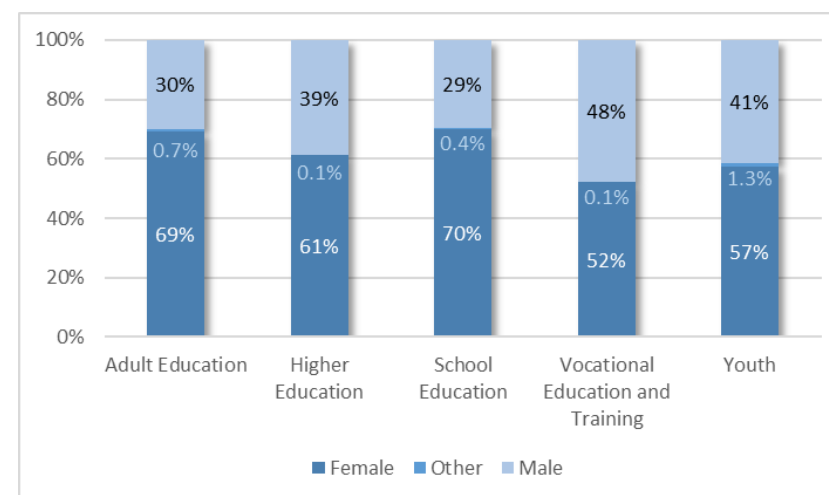
Ravnoteža spolova u okviru programa Erasmus+

Erasmus+ podupire rodnu ravnopravnost i potiče žene da sudjeluju u aktivnostima mobilnosti. Tijekom 2022. 60 % ponuđenih prilika za mobilnost iskoristile su žene.

Slika 16 – Raščlamba programa Erasmus+ po spolu

Raščlamba po spolu razlikuje se ovisno o području obrazovanja, pri čemu najveći postotak žena sudjeluje u odgoju i općem obrazovanju (70 %), nakon čega slijede obrazovanje odraslih (69 %), visoko obrazovanje (61 %), mladi (57 %) i strukovno obrazovanje i osposobljavanje (52 %).

Slika 17 – Ravnoteža spolova u programu Erasmus+ po području obrazovanja²²

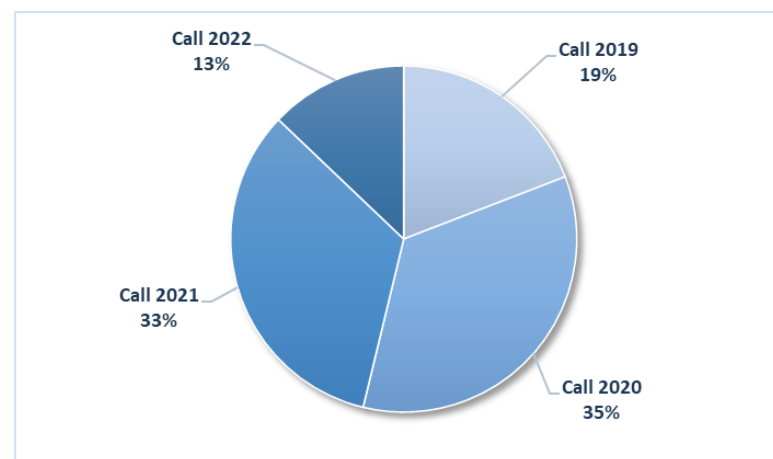
²² Aktivnosti mobilnosti u okviru ključne aktivnosti 1 programa Erasmus+.

Sudionici iz najudaljenijih regija

Broj sudionika iz najudaljenijih regija EU-a kontinuirano se povećavao pa ih je u aktivnostima mobilnosti za 2022. sudjelovalo više od 5700 (učenici i osoblje). Većina je sudionika u području visokog obrazovanja (37 %), zatim odgoja i općeg obrazovanja (23 %), mladih (20 %), strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (14 %) i obrazovanja odraslih (6 %). Njihova je distribucija sljedeća: Kanarski otoci (68 %), Réunion (10 %), Madeira (11 %), Azori (6 %), Martinique (2 %), Guadeloupe (2 %), Francuska Gijana (2 %) i Mayotte (1 %).

Aktivnosti mobilnosti u okviru ključne aktivnosti 1

Erasmus+ projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina. Sudionike koji su započeli mobilnost u svrhu učenja 2022. (od 1. siječnja do 31. prosinca) stoga se podupiralo u okviru projekata ugovorenih između 2018. i 2022. unutar dva višegodišnja financijska okvira (VFO-i).

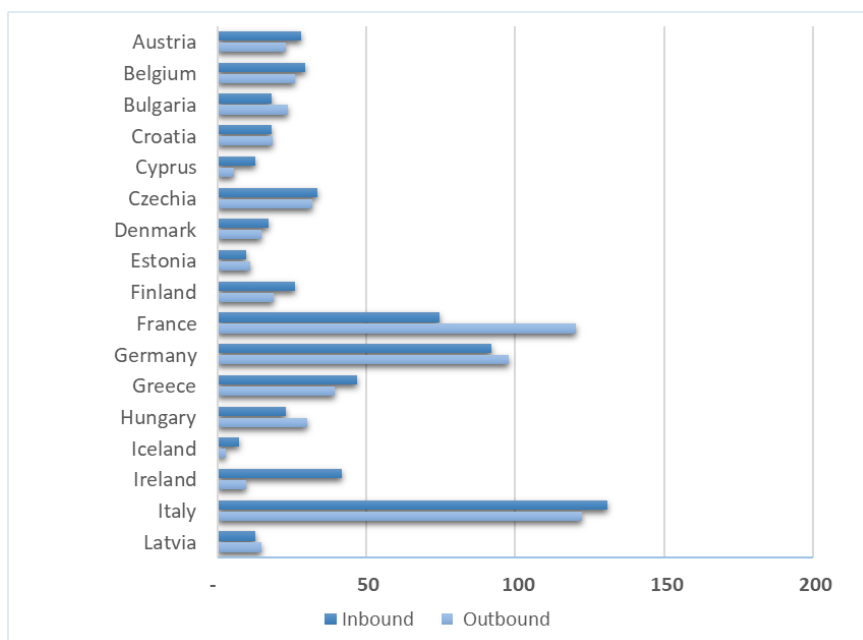
Slika 18 – Financiranje mobilnost 2022. po godini poziva

Organizacije pri podnošenju prijave moraju navesti broj sudionika koji predviđaju za svoje projekte. Na kraju projekta broj stvarnih sudionika koji su naposljetku primili potporu može se razlikovati od predviđenog broja.

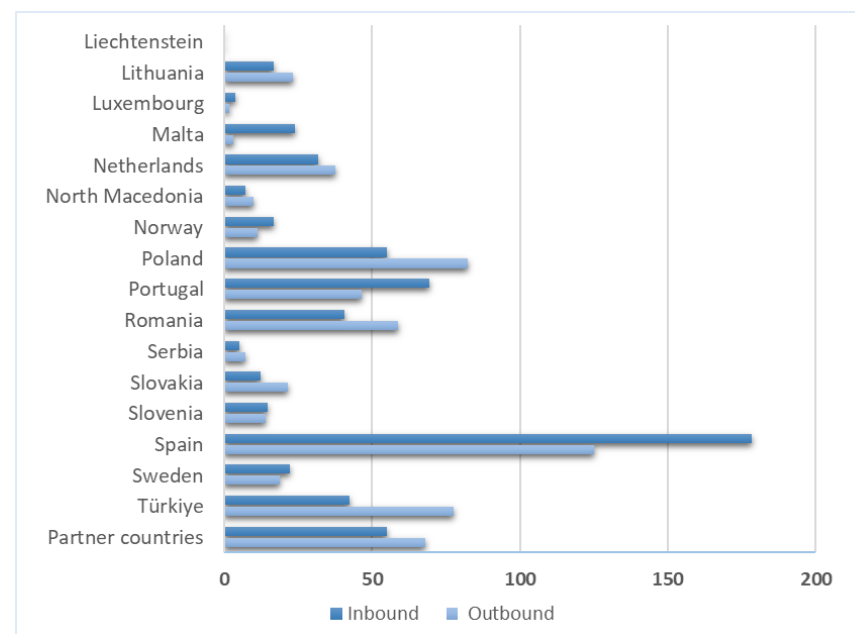
U svrhu jednostavnosti u ovom dokumentu o aktivnosti mobilnosti uvijek će se izvješćivati na temelju svih aktivnosti koje su se odvijale 2022., pri čemu se spajaju podaci iz različitih financijskih razdoblja.

Kamo sudionici odlaze? Odakle dolaze?

Program uglavnom podupire mobilnost učenika, studenata i osoblja u zemljama sudionicama programa. U tekućem razdoblju uvedena je veća fleksibilnost za međunarodnu mobilnost, a učinak toga vidjet će se u narednim godinama.

Slika 19 – Smjerovi mobilnosti 2022. (u tisućama) – 1/2

Slika 19 – Smjerovi mobilnosti 2022. (u tisućama)²³ – 2/2

²³ Razdoblja mobilnosti u Ujedinjenu Kraljevinu i iz nje povezana s tekućim projektima iz programa za 2014. – 2020. uključena su pod partnerske zemlje.

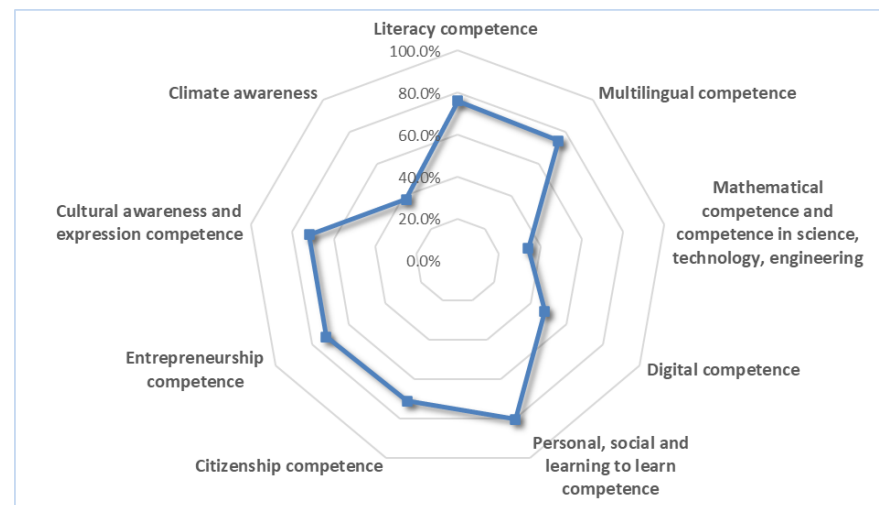
Što sudionici misle o ishodima svoje mobilnosti u svrhu učenja?

Svi sudionici aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja imaju priliku dati opsežne povratne informacije o svojem iskustvu.

Te dragocjene informacije pomažu organizacijama, nacionalnim agencijama i Europskoj komisiji da poboljšaju program i daju im izvrstan uvid u to kako program još od 1987. inspirira ljude iz cijelog svijeta.

Među sudionicima koji su započeli aktivnost mobilnosti 2022.:

- 96 % sudionika zadovoljno je ili vrlo zadovoljno svojim iskustvom mobilnosti
- 98 % sudionika smatra da je imalo koristi od sudjelovanja u mobilnosti u svrhu učenja
- 98 % preporučilo bi iskustvo mobilnosti drugima
- 78 % poboljšalo je znanje stranog jezika
- 85 % poboljšalo je svoje ključne kompetencije
- 81 % smatra da imaju bolje mogućnosti za izgradnju karijere, a 72 % dobilo je bolju sliku svoje buduće karijere
- 83 % smatra da su poboljšali kompetencije koje će im biti korisne u trenutačnom radu ili studiju
- 81 % izjavilo je da im je mobilnost akademski priznata.

Slika 20 – Povratne informacije sudionika o poboljšanju njihovih ključnih kompetencija²⁴

²⁴ [Preporuka Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje | Europski prostor obrazovanja \(europa.eu\)](#), klimatske kompetencije odvojene su od građanskih.

Aktivnosti programa

Visoko obrazovanje

U visokom obrazovanju program Erasmus+ i njegovi prethodnici podupiru mobilnost studenata u svrhu studiranja od 1987., zbog čega je on jedna od glavnih prednosti članstva u EU-u.

Nakon što su podnijela prijave 2020. i 2021. približno 5200 visokih učilišta dobilo je Erasmus povelju u visokom obrazovanju (ECHE) pa su se mogla prijaviti i na pozive za 2022. Ta je akreditacija ulaznica za Erasmus+ koja tim ustanovama omogućuje da podnose prijave za aktivnosti mobilnosti i suradnje u okviru programa tijekom cijelog razdoblja, odnosno u pozivima od 2021. do 2027.

Najvažniji podaci za 2022.

1843 milijuna EUR²⁵ u ugovorenim projektima

95 % pod upravljanjem nacionalne agencije

Financirani projekti²⁶

Više od 5300

Organizacije korisnice²⁷

Više od 10 200

Aktivnosti mobilnosti²⁸

Više od 420 000 sudionika

12 % međunarodne mobilnosti²⁹

12 % sudionika s manje mogućnosti

²⁵ Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022. Politika čini manje od 0,5 %.

²⁶ Projekti kojima upravlja Europska komisija i 55 nacionalnih agencija

²⁷ Organizacije korisnice uključene u Erasmus+ projekte (broj sudjelovanja)

²⁸ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. Zbog plana provedbe programa te aktivnosti mogu se financirati iz proračuna dodijeljenog za godine 2019. – 2022. (projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina).

²⁹ Sudionici koji odlaze ili dolaze iz trećih zemalja koje nisu pridružene programu.

Glavne teme 2022.

Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

U okviru programa Erasmus+ 2022. je visokim učilištima dodijeljeno 1237 milijuna EUR kako bi se u narednih nekoliko godina više od 477 000 sudionika uključilo u aktivnosti mobilnosti – 372 000 mobilnosti studenata i 105 000 mobilnosti osoblja. Te se aktivnosti mobilnosti provode u dvije vrste projekata mobilnosti na temelju različitih ciljeva politike i odgovarajućeg dijela proračuna EU-a.

U okviru poziva za 2022. ugovoreno je 3855 projekata mobilnosti u visokom obrazovanju koji se financiraju sredstvima EU-a za unutarnju politiku („klasični program Erasmus”), s ukupnim sredstvima programa Erasmus+ u iznosu od 1045 milijuna EUR. To je povećanje od jedne trećine u odnosu na 772 milijuna EUR ugovorenog proračuna u prethodnoj godini poziva. Među tim projektima konzorciji za mobilnost vodili su 170 projekata mobilnosti. Konzorciji su skupine ustanova koje zajedno upravljaju mobilnošću studenata i osoblja. Mobilnost studenata u svrhu studija 2022. i dalje je bila najveća aktivnost programa Erasmus+ sa 607 milijuna EUR za financiranje više od 246 000 očekivanih studenata, a nakon nje mobilnost u svrhu stručne prakse s 208 milijuna EUR za oko 102 000 očekivanih studenata i osoba koje su nedavno diplomirale. Za mobilnost osoblja dodijeljena su 84 milijuna EUR za 81 000 članova osoblja koji poučavaju ili se stručno usavršavaju u inozemstvu. Naposljetku, ustanove su dobile 19 milijuna EUR za organizaciju oko 2500 kombiniranih intenzivnih programa u kojima će se poticati kombinirana mobilnost studenata i osoblja te inovativne metode učenja i poučavanja.

Kad je riječ o aktivnostima mobilnosti započetim tijekom kalendarske godine 2022., (ali financiranim u okviru poziva za 2021. i 2022.), uvedene su i nove značajke i prioritete u području mobilnosti u visokom obrazovanju financirane sredstvima za unutarnju politiku:

- **Uključivost i raznolikost: 12 %** studenata i osoba koje su nedavno diplomirale uz uobičajena bespovratna sredstva dobilo je i dodatna jer pripadaju kategoriji osoba s manje mogućnosti kako su definirane na nacionalnoj razini. Ta dodatna financijska potpora pomaže osigurati njihovo uključivanje i jednak pristup i mogućnosti za sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti.
- **Zelena tranzicija: 11 %** sudionika u visokom obrazovanju (11 % mobilnih studenata i 16 % mobilnog osoblja) do svojih je odredišta mobilnosti putovalo održivim prijevoznim sredstvima („zelena mobilnost”).
- **Digitalna tranzicija: 4,1 %** sudionika u visokom obrazovanju sudjelovalo je u kombiniranoj mobilnosti; 2022. provedeno je više od 430 kombiniranih intenzivnih programa te više od 12 300 stručnih praksi u okviru inicijative „Digitalna prilika” za razvoj naprednih digitalnih vještina usmjerenih na budućnost. Osim toga, 2022. održano je gotovo 2000 aktivnosti osposobljavanja za nastavno i administrativno osoblje radi stjecanja relevantnih digitalnih vještina za korištenje digitalnih tehnologija u nastavnim programima i za digitalnu administraciju.
- **Veza između obrazovanja i istraživanja: 1,3 %** mobilnosti studenata sudjelovali su doktorandi, trećina u novoj aktivnosti kratkoročne mobilnosti studenata i dvije trećine u tradicionalnoj dugoročnoj mobilnosti studenata.

Većina mobilnih studenata 2022. studirala je na prijediplomskoj razini (62,5 %), 33,8 % na diplomskoj razini, 1,7 % u kratkim stručnim studijima i 1,3 % na doktorskoj razini. Tri glavna područja studija bili su poslovno upravljanje, inženjerstvo i pravo.

Prema povratnim informacijama dostavljenima po završetku mobilnosti u visokom obrazovanju sudionici programa Erasmus+ općenito su bili zadovoljni ili vrlo zadovoljni svojim iskustvom mobilnosti – 94,5 % mobilnih studenata (94,1 % onih koji su studirali u inozemstvu i 95,7 % onih koji su obavljali stručnu praksu u inozemstvu) i 98,9 % mobilnog osoblja.

Projekti u području visokog obrazovanja pozitivno su utjecali na sudionike u smislu njihove angažiranosti, razine kompetencija, zapošljivosti, socijalne kohezije i interesa za EU. Analiza anketa sudionika pokazuje da je 90,3 % mobilnih studenata steklo više samopouzdanja u svoje mogućnosti, a 93,7 % poboljšalo je svoje sposobnosti prilagodbe i snalaženja u novim situacijama. 89,5 % mobilnih studenata naučilo je bolje surađivati s ljudima iz drukčijih sredina i kultura, a 83,3 % postalo je tolerantnije prema vrijednostima i ponašanjima drugih ljudi. 77,2 % mobilnih studenata poboljšalo je svoje jezične kompetencije na jeziku studija ili radnog mjesta na kojem se odvijala stručna praksa za vrijeme mobilnosti (gotovo 20 % već je tečno govorilo taj jezik). 88,2 % mobilnog osoblja poboljšalo je svoje socijalne, jezične i/ili kulturne kompetencije tijekom boravka u inozemstvu. Naposljetku, 70,1 % mobilnih studenata više se zainteresiralo za europske teme.

Osim toga, projekti u području visokog obrazovanja mogu koristiti do 20 % projektnih sredstava za odlaznu međunarodnu mobilnost studenata i osoblja u bilo koju zemlju svijeta. Stoga je **3,3 %** sudionika u visokom obrazovanju (8070 studenata i članova osoblja, pri čemu se u obzir ne

uzimaju oni iz Ukrajine) otišlo u inozemstvo, odnosno sudjelovalo je u međunarodnoj odlaznoj mobilnosti. Deset najpopularnijih odredišnih zemalja bile su, silaznim redoslijedom, Ujedinjena Kraljevina, Švicarska, Kanada, SAD, Republika Koreja (Južna Koreja), Japan, Meksiko, Australija, Brazil i Čile. Sudionici su ukupno putovali u **115 trećih zemalja** koje nisu pridružene programu Erasmus+. Bespovratna sredstva za mobilnost primilo je i oko 1630 studenata i članova osoblja koji su došli iz Ukrajine. Projekti mobilnosti i njihove aktivnosti financirani u okviru prethodnog programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. nastavili su se tijekom 2022. U okviru mobilnosti u visokom obrazovanju između zemalja sudionica programa i partnerskih zemalja iz prethodnog programa (međunarodna mobilnost u svrhu stjecanja bodova koja se financira sredstvima za vanjsku politiku EU-a) 2022. financirano je više od **38 500 sudionika dolazne i odlazne mobilnosti** (35 % studenata i 65 % osoblja). Uz mobilnosti u visokom obrazovanju koja se financira sredstvima za unutarnju politiku, u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. nastavili su se financirati i projekti međunarodne mobilnosti u svrhu stjecanja bodova koji se financiraju sredstvima za vanjsku politiku EU-a. To je omogućilo razmjene studenata i osoblja s drugim zemljama svijeta. U 2022. je u prvom pozivu za međunarodnu mobilnost u svrhu stjecanja bodova u okviru novog programa Erasmus+ ugovoreno **935 projekata mobilnosti u visokom obrazovanju** s ukupnim proračunom od oko 192 milijuna EUR. Predviđa se da će u Europu doći oko **33 000 studenata i članova osoblja** iz cijelog svijeta, a da će 17 000 studenata i članova osoblja iz Europe otići u inozemstvo u razne treće zemlje. Gotovo sve međunarodne aktivnosti iz poziva za međunarodnu mobilnost u svrhu stjecanja bodova za 2022. započele su 2023.

Suradnja organizacija i institucija

Partnerstva za suradnju

Proračunom od 95 milijuna EUR, što je manje od proračuna za 2021. jer je prioritet bilo financiranje mobilnosti, nacionalne agencije uspjele su 2022. financirati 302 **suradnička partnerstva u području visokog obrazovanja**.

Od tih financiranih projekata suradnje u visokom obrazovanju 43 % bavilo se temama izrade novih, inovativnih ili združenih studija ili kolegija, 26 % novim metodama i pristupima učenju i poučavanju, 20 % digitalnim sadržajem, tehnologijama i praksom, 18 % digitalnim vještinama i kompetencijama, 17 % suradnjom obrazovnih ustanova i poduzeća, 13 % uključivošću, promicanjem ravnopravnosti i nediskriminacije, a 13 % okolišem i klimatskim promjenama. Glavne su teme bile slične kao i u prethodnoj godini poziva i bile su slično raspodijeljene.

Inicijativa Europska sveučilišta

Kao najistaknutija inicijativa europske strategije za sveučilišta **inicijativa Europska sveučilišta** podigla je transnacionalnu suradnju na dosad neviđenu razinu. Ta inicijativa stvara temelje za preobrazbu visokog obrazovanja izgradnjom sveučilišta budućnosti putem strateških transnacionalnih saveza.

Savezi Europskih sveučilišta, odabrani u okviru programa Erasmus+, ambiciozni su transnacionalni savezi visokih učilišta koji razvijaju dugoročnu, strukturnu, stratešku i održivu suradnju u korist svojih studenata, osoblja i zajednica. Promiču europske vrijednosti i revolucioniraju kvalitetu i konkurentnost europskog visokog obrazovanja.

Okupljaju novu generaciju Europljana koji mogu surađivati i raditi u različitim europskim i globalnim kulturama, na različitim jezicima i u više sektora i akademskih disciplina.

U okviru programa Erasmus+ 2022. osnovana su i s radom počela 44 saveza Europskih sveučilišta, koji uključuju 340 visokih učilišta i 1200 pridruženih partnera iz 31 zemlje. U okviru poziva za 2022. financiran je nastavak suradnje 16 postojećih saveza Europskih sveučilišta i osnivanje četiriju novih saveza s rekordnim proračunom od 272 milijuna EUR. Poziv za Europska sveučilišta u okviru programa Erasmus+ za 2023. otvoren je u studenom 2022.

Dosadašnja postignuća Europskih sveučilišta uistinu su impresivna, na primjer zajednički transnacionalni kampusi, u kojima studenti imaju priliku studirati na bilo kojem partnerskom sveučilištu koje je član saveza ili s njim surađivati. Studenti mogu sudjelovati u međunarodnom, multidisciplinarnom visokom obrazovanju usmjerenom na građanstvo u okviru kojeg im se nudi inovativno poučavanje i učenje za stjecanje vještina koje su im potrebne kako bi se uspješno nosili s izazovima našeg doba i postali angažirani građani. Imaju priliku raditi u živim laboratorijima zajedno s profesorima, istraživačima i poduzećima te u inovacijskim ekosustavima u okviru transdisciplinarnih međunarodnih, nacionalnih, regionalnih ili lokalnih projekata kako bi zajedno došli do novih spoznaja i rješavali društvene probleme. Osim toga, studenti stječu europsku diplomu koja se priznaje u cijeloj Europi kao simbol tih vještina budućnosti.

Združeni diplomski studiji Erasmus Mundus

U pozivu za 2022. primljeno je manje prijava za Erasmus Mundus nego prethodne godine: 58 za združeni diplomski studij (70 prijava 2021.) i

122 za mjere za pripremu združenih diplomskih studija Erasmus Mundus (148 prijava 2021.).

To je uglavnom posljedica toga što su se projekti u već financiranim združenim diplomskim studijima Erasmus Mundus (EMJMD) mogli prijaviti najranije godinu dana prije isteka njihova ugovora. Dok su se EMJMD projekti iz 2017. mogli prijaviti 2021., većina onih iz 2018. to nije mogla učiniti 2022. jer njihovi ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava istječu 2024.

To znači da su studiji EMJMD iz 2018. bili prva generacija naslijeđenih projekata koji su primali sredstva iz četiri izvora, što objašnjava dulje trajanje njihovih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Ti se projekti mogu prijaviti za financiranje tek od 2023. To ukupno znači gubitak od približno 40 prijava od 2021. do 2022. Od primljenih prijava financirana su 62 projekta za pripremu združenih diplomskih studija Erasmus Mundus (povećanje od 55% u odnosu na 40 projekata financiranih 2021.) i dodano je 30 združenih diplomskih studija Erasmus Mundus (EMJM), što zajedno čini više od 190 dostupnih programa u ponudi studija Erasmus Mundus.

Više od 3000 studenata iz cijelog svijeta dobilo je stipendiju za početak diplomskog studija (55 EMJM-ova i 95 naslijeđenih EMJMD-ova) u akademskoj godini 2022./2023. U sljedećoj tablici prikazano je prvih pet zemalja prema broju primatelja stipendija.

Poredak	Zemlja	Rezultati iz 95 EMJMD-ova	Rezultati iz 55 EMJM-ova	UKUPNO
1	Pakistan	126	110	236
2	Indija	126	77	203
3	Nigerija	70	91	161
4	Bangladeš	91	61	152
5	Brazil	72	60	132

Savezi za inovacije

Aktivnost **saveza za inovacije** temelji se na aktivnostima saveza znanja i saveza sektorskih vještina iz prethodnog programskog razdoblja. Savezi su organizirani u dva lota: 1. lot „savezi za obrazovanje i poduzeća” i 2. lot „savezi za sektorsku suradnju u području vještina”. Poziv za 2022. privukao je još veći interes od prvog poziva prethodne godine pa je podneseno 406 prijava. Isto je toliko projekata odabrano u pozivima za 2021. i 2022.: 25 za 1. lot i 7 za 2. lot.

Jačanje kapaciteta u visokom obrazovanju

Projekti u okviru aktivnosti programa Erasmus+ **Jačanje kapaciteta u visokom obrazovanju**, koji traju od dvije do tri godine, usmjereni su na modernizaciju i reformu visokih učilišta i sustava visokog obrazovanja u trećim zemljama. U okviru tih projekata sastavljaju se novi kurikulumi, poboljšava upravljanje i uspostavljaju odnosi između visokog

obrazovanja i poduzeća. Mogu se baviti i temama i pitanjima politike, čime se u suradnji s nacionalnim tijelima uspostavljaju uvjeti za reformu visokog obrazovanja. Prvi odabir projekata u fazi 2021. – 2027. proveden je 2022. Primljeno je 620 prijava, a odabrano 147 projekata. Ti su projekti otvoreni za 10 regija, odnosno za zapadni Balkan, istočno susjedstvo, južno Sredozemlje, Aziju, središnju Aziju, Bliski istok, Pacifik, supsaharsku Afriku, Latinsku Ameriku i Karibe.

Projekti usmjereni na budućnost

Projekti usmjereni na budućnost bili su dio poziva u okviru programa Erasmus+ za 2022. Cilj im je utvrditi, razviti, ispitati i/ili procijeniti inovativne pristupe (politike) koji bi mogli postati općeprihvaćeni te na taj način poboljšati sustave obrazovanja i osposobljavanja. Za 2022. organizirani su u okviru tri lota. Prvi je obuhvaćao horizontalne, digitalne i zelene prioritete u obrazovanju i osposobljavanju, drugi tri prioriteta za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, a treći je bio usmjeren na obrazovanje odraslih. Ukupno je primljena 91 prijava i financirano 39 projekata s ukupnim proračunom od 29,4 milijuna EUR.

Nanomedicine for Drug Delivery

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-a:

UNIVERSITE PARIS CITE, Francuska

3 068 000 EUR

U ovom diplomskom studiju Erasmus Mundus koji traje 24 mjeseca pruža se visokokvalitetno i multidisciplinarno obrazovanje u novom području NANOMEDICINE. Konzorcij čine četiri sveučilišta: Paris-Descartes (Francuska, koordinator), Patras (Grčka), Pavia (Italija) i Angers (Francuska). Nanomedicina je revolucionarna interdisciplinarna znanost u kojoj se kombiniraju spoznaje iz fizike, biologije, kemije i medicine radi liječenja ljudi. U okviru projekta na tom međunarodnom diplomskom studiju diplomirala su 42 studenta, a njih više od 85 % uspješno je završilo konkurentne doktorske programe sa stipendijama za izvrsnost. Konzorcij je uspio uspostaviti konstruktivne odnose s poslovnim svijetom i osigurati relevantnost kurikuluma s obzirom na brz razvoj tog područja.

ID projekta: [619764-EPP-1-2020-1-FR-EPPKA1-JMD-MOB](#)

Potpora politici, platforme i alati

HEInnovate

HEInnovate je i dalje popularna platforma na kojoj visoka učilišta mogu procijeniti svoje kapacitete za inovacije i poduzetništvo. Više od 1700 visokih učilišta koristi je za poboljšanje svoje uspješnosti, za razvoj svoje treće misije i kao pomoć za poticanje strategija pametne specijalizacije (S3). Na platformi HEInnovate i dalje se provodi niz radionica i edukacija za predavače namijenjenih odgojno-obrazovnim djelatnicima. Održavaju se i redovni webinar i o temama povezanim s visokim obrazovanjem i inovacijama koji privlače velik broj sudionika. 2022. pokrenut je postupak za revidiranje platforme HEInnovate.

Relevantnost i ishodi za tržište rada

Projekt Relevantnost i ishodi za tržište rada koji se financirao u okviru programa Erasmus+ uspješno je dovršen 2022. završnim međunarodnim seminarima za uzajamno učenje. Projekt se provodio u suradnji s OECD-om (Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj). Cilj mu je bio poboljšati vezu između visokih učilišta i tržišta rada. Objavljene su četiri bilješke o pojedinim zemljama za Austriju, Mađarsku, Portugal i Sloveniju, a rezultati vrijede za sve države članice. Objavljene su i četiri brošure sa seminara.

Visoko obrazovanje za pametnu specijalizaciju (HESS IV)

Tijekom 2022. nastavilo se raditi na projektu **HESS IV**, čija je svrha bolje povezati kapacitete visokog obrazovanja s regionalnim inovacijskim ekosustavima te razviti strategije pametne specijalizacije.

Taj je rad 2022. uključivao suradnju sa zajednicama znanja i inovacija Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) na inovacijskom kapacitetu visokih učilišta i integraciji trokuta znanja, ciljane regionalne aktivnosti projekta HEInnovate, inicijativu Europska sveučilišta i saveze znanja te njihove veze s lokalnim ekosustavima, ljudski kapital u europskim strukturnim i investicijskim fondovima u odabranim regijama EU-a i timove za zajedničko stvaranje koji su se bavili vještinama za strategije pametne specijalizacije (prošireni tim stručnjaka za zajedničko stvaranje).

Zajednica prakse za obrazovanje i inovacije

Nova aktivnost „**Zajednica prakse za obrazovanje i inovacije**” pokrenuta je 2022. u partnerstvu s OECD-om. Cilj joj je razvijati kompetencije potrebne za poticanje inovacija u području duboke tehnologije i poticati usporednu zelenu i digitalnu tranziciju. Ta zajednica doprinosi učinkovitijem oblikovanju politika stimuliranjem inovacija u obrazovanju, kako je predviđeno u Novom europskom programu za inovacije. Podijeljena je u tri područja rada: a) ispitivanje uloge visokog obrazovanja u pomaganju pojedincima da steknu inovacijske kompetencije u srednjoškolskom obrazovanju, b) promicanje uključivanja te aktivnosti u visoko obrazovanje i c) poticanje usavršavanja i prekvalifikacija odraslih.

Sastanak na vrhu o obrazovanju i inovacijama

Prvi **europski sastanak na vrhu o obrazovanju i inovacijama** održan je 23. lipnja 2022. u hibridnom obliku, a na njemu se uspješno okupilo gotovo 200 sudionika uživo i oko 800 sudionika putem interneta. Taj je sastanak poslužio kao forum za razmjenu informacija i iskustava među

dionicima u obrazovanju, inovatora iz privatnog sektora i poduzetnika o konkretnoj provedbi ideja za prioritetne aktivnosti inovacija europske strategije za sveučilišta.

Inicijativa za uvođenje europske studentske iskaznice

Cilj je **inicijative za uvođenje europske studentske iskaznice** poduprijeti mobilnost studenata primjenom digitalnih alata. Preko svojih glavnih komponenti – mobilne aplikacije Erasmus+, europske studentske iskaznice i mreže Erasmus bez papira – ta inicijativa pomaže visokim učilištima da se u organizaciji i upravljanju mobilnošću studenata više oslone na digitalne alate. Do kraja 2022. mobilna aplikacija Erasmus+ preuzeta je više od 200 000 puta, a internetska stranica Erasmus+ posjećena je oko 1 000 000 puta. Više od 1 500 000 studentskih iskaznica pretvoreno je 2022. u europske studentske iskaznice.

Erasmus+ je napredovao prema digitalnom upravljanju mobilnostima putem mreže Erasmus bez papira. Unatoč poteškoćama zajednica visokog obrazovanja generalno je prihvatila potrebu za nastavkom i unapređenjem postupka administrativne digitalizacije mobilnosti u okviru programa Erasmus+. Ta je preobrazba sa sobom donijela vrijedna saznanja o prednostima i nedostacima digitalizacije za zajednicu visokog obrazovanja. Tijekom 2022. uspostavljenja je uključiva upravljačka struktura čija je uloga informirati i savjetovati o sljedećim koracima za digitalizaciju programa. Do kraja godine gotovo 2600 visokih učilišta razmijenilo je 49 554 digitalnih ugovora o učenju i 50 824 međuinstitucijska sporazuma.

EULab: Equipping active citizenship toward regenerative futures using a heutagogical blended exchange model

Organizacija koordinatorica:

UNIVERSITY OF LIMERICK, Irska

Bespovratna sredstva EU-a:

268 426 EUR

Cilj je istaknutog projekta EULab zajedno osmisliti i uspostaviti paneuropski program kombinirane razmjene putem niza „laboratorija za budućnost”, koji će omogućiti aktivno globalno građanstvo primjenom digitalnih heutagogijskih (samoodređeno učenje) oblika nastave. Cilj je proširiti obrazovnu ponudu programa virtualne razmjene s heutagogijskim pristupom koji se temelji na svladavanju izazova u studijskom okruženju za učenje. Ciljevi projekta EULab uključuju: razvoj i usavršavanje metodologije „laboratorija za budućnost”, razvoj kompetencija učenika i nastavnog osoblja da surađuju i predvode u takvom okruženju te utjecaj na politiku u području virtualne razmjene kako bi se uključio aktivniji modalitet koji se temelji na dizajnu. EULab stoga uključuje osposobljavanje za trajno stručno usavršavanje pod nazivom „Laboratoriji za budućnost – edukacija za predavače” u kojem su dostupni alati i digitalno radno okruženje za potporu studentima i osoblju. Laboratoriji za budućnost opisno je ime za vrstu prostora za učenje i sadržaj koji će partnerstvo EULab podupirati. Među glavnim je karakteristikama okruženje za učenje prema modelu dizajnerskog studija; razvoj samoodređenog učenja i intervencije u stvarnim problemima.

ID projekta: [2020-1-IE02-KA226-HE-000787](#)

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje

U području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) program Erasmus+ podupire provedbu Preporuke Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, Deklaracije iz Osnabrücka, europskog prostora obrazovanja i Programa vještina za Europu.

On doprinosi osobnom i profesionalnom razvoju sudionika financiranjem **raznih aktivnosti mobilnosti**, uključujući praćenje rada i programe stručnog usavršavanja za osoblje, ali i aktivnosti kratkoročne i dugoročne mobilnosti (ErasmusPro) za učenike u SOO-u, stažiste i naučnike.

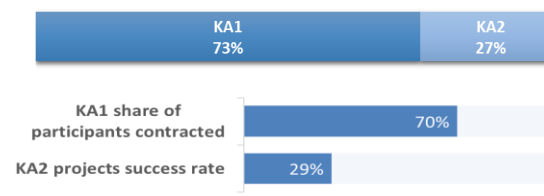
U okviru programa podupire se i jačanje internacionalizacije i institucionalnog razvoja pružatelja SOO-a i drugih organizacija u tom području. Provedbom **projekata suradnje** organizacije i ustanove sudionice stječu iskustva u europskoj/prekograničnoj suradnji, jačaju svoje sposobnosti, razmjenjuju primjere dobre prakse i postižu visokokvalitetne inovativne rezultate. Osim jačanja sposobnosti organizacija projekti suradnje doprinose i ostvarenju prioriteta i ciljeva koje Europska komisija određuje na godišnjoj osnovi.

Naposljetku, inicijativa za **centre strukovne izvrsnosti** podupire postupnu uspostavu i razvoj europskih platformi koje doprinose strategijama za regionalni razvoj, inovacije i pametnu specijalizaciju te međunarodnih platformi za suradnju.

Najvažniji podaci za 2022.

636 milijuna EUR³⁰ u ugovorenim projektima

98 % pod upravljanjem nacionalnih agencija

Financirani projekti³¹

Gotovo 5400

Organizacije korisnice³²

Više od 14 100

Aktivnosti mobilnosti³³

Više od 224 000 sudionika

87 % sudionika su **učenici/naučnici**

12 % sudionika s **manje mogućnosti**

³⁰ Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022.

³¹ Projekti kojima upravlja Europska komisija i 55 nacionalnih agencija

³² Organizacije korisnice uključene u Erasmus projekte (broj sudjelovanja)

³³ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. Zbog plana provedbe programa te aktivnosti mogu se financirati iz proračuna dodijeljenog za godine 2019. – 2022. (projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina).

Glavne teme 2022.

Program se u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja tijekom 2022. kontinuirano proširivao te se vratio u uobičajeni ritam nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Došlo je do znatnog povećanja broja predanih i uspješnih prijava i sudionika pa time i veće iskorištenosti bespovratnih sredstava.

Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

Ukupno je ugovoreno više od 466 milijuna EUR za 4715 projekata mobilnosti (ključna aktivnost 1) u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, sa 167 000 sudionika koji su sklopili ugovor (82 % učenika, 17 % osoblja) od ukupno 253 000 sudionika koji su podnijeli prijavu (stopa uspjeha od 66 %).

Broj kratkoročnih mobilnosti učenika u SOO-u u svrhu učenja povećao se za 56 %, s više od 80 600 aktivnosti mobilnosti ugovorenih u godini poziva 2021. na njih gotovo 125 800 u godini poziva 2022. Kad je riječ o dugoročnoj mobilnosti učenika u SOO-u u svrhu učenja (ErasmusPro), broj predviđenih sudionika se od godine poziva 2021. do 2022. povećao za 32 %, odnosno s 8078 na 10 525. Ta vrsta aktivnosti ima stabilan udio (gotovo 8 %) u aktivnostima mobilnosti za učenike u SOO-u.

Ukupno 24 % svih učenika u SOO-u koji su sklopili ugovor u godini poziva 2022. čine učenici s manje mogućnosti.

Mobilnost osoblja u SOO-u u svrhu učenja povećala se s 19 000 na više od 28 000 sudionika koji su sklopili ugovor od 2021. do 2022.

Pružatelji SOO-a pokazali su znatan interes za njegovu međunarodnu dimenziju. Štoviše, broj aktivnosti mobilnosti (učenci i osoblje u SOO-u iz akreditiranih organizacija) u zemlje koje nisu pridružene programu (u cijelom svijetu) više se nego utrostručio pa se broj sudionika koji su sklopili ugovor od 2021. do 2022. povećao s 3015 na više od 11 270 (za 274 %), a udio u ukupnom broju ugovorenih mobilnosti u SOO-u povećao se s 2,71 % na 6,73 %. Povećao se i broj provedenih aktivnosti mobilnosti u zemljama koje nisu pridružene programu Erasmus+ – sa samo 26 aktivnosti 2021. na 1941 u 2022. Deset najpopularnijih odredišnih zemalja bile su Ujedinjena Kraljevina, Švicarska, Kanada, SAD, Južna Afrika, Maroko, Bosna i Hercegovina, Albanija, Indonezija i Senegal. Ukupno su sudionici otputovali u 75 trećih zemalja koje nisu pridružene programu Erasmus+.

U još jednom pozivu na podnošenje prijava za akreditacije, čiji je rok bio u listopadu 2022., primljeno je još 2055 prijava i dodijeljene su 932 akreditacije za 854 pojedinačne škole i 78 koordinatora konzorcija na samom početku 2023. Interes i potražnja za akreditacijama kontinuirano rastu, što potvrđuje privlačnost i uspjeh programa.

Tijekom 2022. čak je 3387 od 4004 organizacije akreditirane u okviru poziva za 2020. i 2021. (odnosno 85 %) iskoristilo priliku da podnesu zahtjev za financiranje na temelju programa akreditacije (KA121). Ugovorile su 394 milijuna EUR bespovratnih sredstava.

Ostale su dostupne mogućnosti za pružatelje SOO-a koji prednost daju prijavama za male projekte ograničenog trajanja. Kratkoročni projekti za mobilnost učenika i osoblja u SOO-u osmišljeni su kao odskočna daska za sadašnji program. U okviru poziva za 2022. ugovoreno je 1328 kratkoročnih projekata mobilnosti (podnesena je 2831 prijava, što znači

da je stopa uspjeha iznosila 47 %) za koje su dodijeljena gotovo 72 milijuna EUR ugovorenog sufinanciranja.

Suradnja organizacija i institucija

Partnerstva za suradnju

U okviru **partnerstava za suradnju** (ključna aktivnost 2) razjašnjavaju se sektorski prioritete i poboljšava pedagoški pristup u njihovu povezivanju s projektnim prijedlozima.

Interes za partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2 tijekom 2022. isto je bio stabilan, ali ugovoreno je manje projekata jer je proračun smanjen. Ukupno je 2022. za sufinanciranje ugovoreno 595 partnerstava (podnesena je 2171 prijava, uz stopu uspjeha od 27 %) s jednokratnim iznosima od oko 96 milijuna EUR. Ti podaci uključuju rezultate dviju vrsta partnerstava:

- **Mala partnerstva** omogućuju dodatne prilike za olakšavanje pristupa novim i malim organizacijama u okviru kraćih projekata i općenito su manjeg opsega. Interes se u odnosu na 2021. povećao za 68 % (s 583 na 980 podnesenih projekata). Ugovoreno je 309 malih partnerstava za koja je sufinanciranje iznosilo više od 17 milijuna EUR, čime je iskorišteno 86 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za mala partnerstva iznosio je više od 55 milijuna EUR, što ukazuje na veliki interes za tu aktivnost.
- **Suradnička partnerstva** omogućuju velike projekte suradnje tijekom duljeg razdoblja. Interes za tu aktivnost smanjio se za 20 % (s 1584 na 1191 podneseni projekt), što je vjerojatno posljedica duljeg trajanja projekata. Unatoč tome, ugovoreno je 286 suradničkih partnerstava za koja je sufinanciranje iznosilo

približno 79 milijuna EUR, što čini 113 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za suradnička partnerstva iznosio je 329 milijuna EUR, što pokazuje da i dalje postoji veliki interes za tu uhodanu aktivnost.

Partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2 iznimno su važna za ostvarenje prioriteta programa. U području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja ugovoreno je 236 partnerstava koja su se bavila digitalnom transformacijom, 165 klimatskim promjenama / okolišem, 155 uključivošću i 41 građanskim angažmanom. I dalje opažamo sklonost digitalnoj transformaciji kao temi koja je prirodno privlačna SOO-u, kao i građanski angažman. Mnoga druga partnerstva bila su usmjerena na prioritete u specifičnim područjima, a glavni prioritete u obje vrste partnerstava bili su „prilagodba strukovnog obrazovanja i osposobljavanja potrebama tržišta rada” i „doprinos inovacijama u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju”.

Jačanje kapaciteta u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO)

Ta aktivnost podupire multilateralne partnerstva organizacija koje su aktivne u području SOO-a u državama članicama ili zemljama pridruženima programu te onima sa zapadnog Balkana, iz istočnog i južnog susjedstva, supsaharske Afrike, Latinske Amerike i Kariba. Cilj im je da kao pokretač održivog socioekonomskog razvoja podupru relevantnost, pristupačnost i prilagodljivost ustanova i sustava za strukovno obrazovanje i osposobljavanje u tim regijama i zemljama svijeta. Od 121 prijave primljene 2022. odabrano je 58 projekata, koji obuhvaćaju tih šest regija.

Nova aktivnost pokrenuta 2022., **Jačanje kapaciteta u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja** (CBVET), usmjerena je na

razvoj suradnje između država članica EU-a ili zemalja pridruženih programu i dionika u području SOO-a iz nekoliko regija svijeta.

Learn and work easy in Virtual and Augmented Reality

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-
a:

**Human Resources Development
Agency (HRDA), Bugarska**

108 280 EUR

Projekt VRAR, „Jednostavno učenje i rad u virtualnoj i proširenoj stvarnosti“, provodi HRDA u partnerstvu s organizacijama i poduzećima iz Slovenije, Španjolske, Cipra i Latvije. U planu je priprema metodologije sa smjernicama za tražitelje zaposlenja ili osobe koje žele postati poduzetnici u području virtualne i proširene stvarnosti te izrada priručnika i videozapisa s uputama za rad s tehnikama koje koriste stručnjaci u tom području. Glavna je svrha projekta pružiti pomoć u profesionalnom usmjeravanju osobama koje su ostale bez posla ili koje žele promijeniti svoje profesionalno usmjerenje tako da im se omogući da uđu u svijet suvremenih tehnologija koje se primjenjuju u svim područjima djelatnosti. Virtualna i proširena stvarnost više nije tehnologija budućnosti koja se koristi samo za zabavu, već je sve prisutnija i u znanosti, obrazovanju i medicini.

ID projekta: [2021-1-BG01-KA220-VET-000033294](#)

Centri strukovne izvrsnosti

Inicijativa za **centre strukovne izvrsnosti** osmišljena je radi uvođenja reformi u sektoru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) kako bi se omogućilo stjecanje visokokvalitetnih vještina i kompetencija koje vode do kvalitetnog zapošljavanja i dugoročnih poslovnih mogućnosti i tako ispunile potrebe inovativnog, uključivog i održivog gospodarstva. Centri strukovne izvrsnosti povezuju razne lokalne, regionalne i nacionalne partnere iz raznih zemalja te zajedno čine „ekosustave vještina” koji doprinose regionalnom razvoju, inovacijama, industrijskim klasterima i strategijama pametne specijalizacije te socijalnoj uključivosti. Osim toga, pomažu u širenju inovacija i primijenjenog istraživanja, posebno među MSP-ovima (mala i srednja poduzeća) te u kontekstu digitalne i zelene tranzicije.

Od pokretanja te inicijative 2019. u okviru programa sufinancirano je 38 centara strukovne izvrsnosti u cijeloj Europi (5 u 2019., 7 u 2020., 13 u 2021. i 13 u 2022.).

U pozivu za 2022. zaprimljeno je 76 prijava. Ukupni proračun iznosio je 48 milijuna EUR. Za sufinanciranje je odabrano 13 centara strukovne izvrsnosti.

Savezi za inovacije

Cilj je ove aktivnosti **potaknuti suradnju i protok znanja** u visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (početnom i trajnom) i u širem socioekonomskom okruženju, uključujući istraživanje i poduzeća. Krug odabira održan 2022. bio je vrlo uspješan (vidjeti odjeljak o visokom obrazovanju).

Projekti usmjereni na budućnost

Projekti usmjereni na budućnost veliki su projekti čiji je cilj utvrditi, razviti, ispitati i/ili procijeniti inovativne pristupe politike koji bi mogli postati općeprihvaćeni te na taj način poboljšati sustave obrazovanja i osposobljavanja. Krug odabira održan 2022. bio je uspješan u smislu interesa prijavitelja (vidjeti odjeljak o visokom obrazovanju).

Femme Forward – Fast-tracking women into new tech careers and supporting successful female-led start-ups

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva
EU-a:

SIMPLON.CO, Francuska

800 000 EUR

Femme Forward je projekt usmjeren na budućnost koji se bavi pitanjem slabe zastupljenosti žena na radnim mjestima u digitalnom sektoru i u start-up poduzećima. U okviru inovativnog i sveobuhvatnog programa za osposobljavanje ženama iz raznih sredina pomagal će se da pokrenu karijeru u sektoru tehnologije ili da iskoriste svoje iskustvo i znanje kako bi osnovale tehnološka start-up poduzeća. Projekt će podupirati žene iz raznih sredina, a posebno: migrantice i izbjeglice čije se kvalifikacije ne priznaju u EU-u, stručnjakinje i žene koje žele promijeniti karijeru radi boljeg posla, žene koje su nedavno diplomirale sa smjerova koji nisu tehnološki, a žele prijeći na položaje u sektoru tehnologije, žene koje imaju poslovnu ideju u području tehnologije i žele je realizirati, žene koje ponovno ulaze na tržište rada nakon majčinstva itd.

ID projekta: [101087270](#)

Curriculum Material Development in Vocational Education Through 3D Printing

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva
EU-a:

Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Estonija

252 368 EUR

Cilj je projekta bio informirati o važnosti 3D ispisa i omogućiti stručnjacima u strukovnom obrazovanju da steknu napredne vještine kako bi mogli izraditi materijale za kurikulum i suvremeno učenje u kojima se vodi računa o potrebi učenika da budu konkurentni na tržištu rada. Transnacionalni razvoj kurikuluma proširuje međunarodnu perspektivu centara za strukovno obrazovanje te budućim stručnjacima omogućuje da uđu na međunarodna tržišta rada. Zahvaljujući intenzivnoj suradnji tijekom provedbe projekta svi su partneri imali koristi od suradnje međunarodnih timova. Tijekom kratkoročnih grupnih osposobljavanja osoblja projektni partneri mogli su i razmijeniti dobre primjere iz prakse i spoznaje jer je to bila odlična prilika da upoznaju nastavnice u strukovnom obrazovanju iz srednjih škola i sa sveučilišta.

ID projekta: [2019-1-EE01-KA202-051698](#)

Odgoj i opće obrazovanje

U području odgoja i općeg obrazovanja program Erasmus+ nastoji ojačati internacionalizaciju i institucionalni razvoj škola u svim zemljama sudionicama programa i ispuniti političke prioritete EU-a u skladu s europskim prostorom obrazovanja. Osim toga, podupire osobni i profesionalni razvoj sudionika sufinanciranjem **aktivnosti mobilnosti za učenike i osoblje** i uspostavom partnerstava s relevantnim ustanovama.

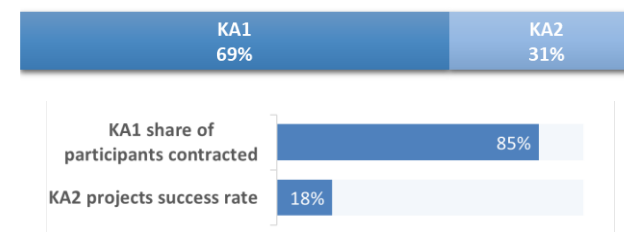
Kad je riječ o mobilnosti učenika i osoblja u svrhu učenja, program podupire širok spektar aktivnosti, uključujući praćenje rada i programe stručnog usavršavanja za osoblje, pojedinačnu i grupnu mobilnost za učenike, pozvane stručnjake i primanje odgojno-obrazovnih djelatnika koji se stručno usavršavaju.

Provedbom **projekata suradnje** organizacije i ustanove sudionice stječu iskustva u međunarodnoj suradnji, jačaju svoje sposobnosti, razmjenjuju primjere dobre prakse i postižu visokokvalitetne inovativne rezultate. Osim što jačaju kapacitete organizacija, projekti suradnje pridonose i postizanju prioriteta i ciljeva koje svake godine utvrđuje Europska komisija.

Najvažniji podaci za 2022.

457 milijuna EUR³⁴ u ugovorenim projektima

100 % pod upravljanjem nacionalnih agencija

Financirani projekti³⁵

Više od 7700

Organizacije korisnice³⁶

Gotovo 18 700

Aktivnosti mobilnosti³⁷

Više od 353 000 sudionika

78 % sudionika su **učenici**

13 % sudionika s **manje mogućnosti**

³⁴ Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022.

³⁵ Projekti kojima upravlja Europska komisija i 55 nacionalnih agencija

³⁶ Organizacije korisnice uključene u Erasmus projekte (broj sudjelovanja)

³⁷ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. Zbog plana provedbe programa te aktivnosti mogu se financirati iz proračuna dodijeljenog za godine 2019. – 2022. (projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina).

Glavne teme 2022.

Tijekom 2022. naglo se povećao broj prijava za projekte mobilnosti i aktivnosti mobilnosti učenika i osoblja u području odgoja i općeg obrazovanja. U nekim se slučajevima gotovo udvostručio u odnosu na 2021., na koju je nepovoljno utjecala kriza uzrokovana bolešću COVID-19.

Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

Ukupno je ugovoreno više od 314 milijuna EUR za 6783 projekta mobilnosti (ključna aktivnost 1) u odgoju i općem obrazovanju, s više od 216 000 sudionika koji su sklopili ugovor (65 % učenika, 34 % osoblja) od ukupno 280 000 sudionika koji su podnijeli prijavu (stopa uspjeha od 80 %).

U programu je došlo do velikog povećanja broja sudionika individualnih aktivnosti mobilnosti učenika (i kratkoročnih i dugoročnih). Kratkoročna mobilnost učenika u svrhu učenja gotovo se udvostručila: u godini poziva 2021. ugovor je sklopilo 4665 sudionika u aktivnostima mobilnosti, a u godini poziva 2022. njih čak 9290. Kad je riječ o dugoročnoj mobilnosti učenika u svrhu učenja, broj sudionika koji su sklopili ugovor se od godine poziva 2021. do 2022. povećao za 87,5 %, odnosno s 1520 na 2850. S obzirom na to da se smatra jednom od prioritetnih aktivnosti programa Erasmus+, dugoročna mobilnost učenika prima dodatnu potporu: 500 EUR za organizacijsku potporu po sudioniku i 300 EUR po sudioniku za osposobljavanje i materijale povezane s učenjem jezika. Osim toga, projekti u okviru kojih se planira organizacija aktivnosti dugoročne mobilnosti učenika prema kriterijima za dodjelu dobivaju više bodova.

Važan element aktivnosti kratkoročne i dugoročne mobilnosti učenika pojedinačni je ugovor o učenju s očekivanim ishodima učenja koje treba pripremiti za svakog sudionika.

Međutim, više od 91 % mobilnosti učenika provodi se u obliku grupne mobilnosti – 2022. ugovor je potpisalo 128 000 sudionika.

Gotovo 19 % svih učenika u odgoju i općem obrazovanju koji su sklopili ugovor u godini poziva 2022. učenici su s manje mogućnosti.

Mobilnost osoblja u svrhu učenja od 2021. do 2022. povećala se s 42 000 na više od 73 000 sudionika koji su sklopili ugovor.

U još jednom pozivu na podnošenje prijava za akreditacije, čiji je rok bio u listopadu 2022., primljeno je još 5979 prijava i dodijeljeno 3113 akreditacija za 2929 pojedinačnih škola i 185 koordinatora konzorcija. Interes i potražnja za akreditacijama eksponencijalno rastu, što pokazuje privlačnost i uspjeh programa.

Tijekom 2022. su 3774 od 4466 akreditiranih organizacija (84 %) iskoristile priliku da se prijave za financiranje na temelju programa akreditacije. U okviru sklopljenih ugovora dodijeljeno im je 234 milijuna EUR bespovratnih sredstava.

Mogućnosti za škole koje se radije prijavljuju za male projekte ograničena trajanja ostale su dostupne. Kratkoročni projekti za mobilnost učenika i osoblja zamišljeni su kao odskočna daska za novi program. U okviru poziva za 2022. ugovoreno je više od 3000 kratkoročnih projekata mobilnosti (podnesene su 6062 prijave, sa stopom uspjeha od 49 %) za koje je dodijeljeno više od 79 milijuna EUR ugovorenog sufinanciranja.

Tijekom 2022. provodio se i veliki broj partnerstava za razmjenu u školama koja su u tijeku iz prethodnog programa, a čija je provedba zastala zbog pandemije. Ukidanje ograničenja i zabrana putovanja

pomoglo je projektima i školama da dovrše svoje planirane aktivnosti.

Nový rozmer a sieť inkluzívneho vzdelávania

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva
EU-a:

**Inklucentrum – Centrum
inkluzivneho vzdelavania, Slovačka**

60 000 EUR

Glavni je cilj projekta bio uvesti nove dimenzije u uključivo obrazovanje (humanistička psihologija, nenasilna komunikacija, zadovoljavanje potreba svih učenika) koje su u središtu te teme, ali se o njima rijetko raspravlja u europskom prostoru.

ID projekta: [2021-1-SK01-KA210-SCH-000032298](#)

Suradnja organizacija i institucija

Partnerstva za suradnju

Interes za **partnerstva za suradnju (ključna aktivnost 2)** povećao se tijekom 2022. (+36 % podnesenih projekata). Međutim, ugovoreno je

manje projekata jer je proračun smanjen. Ukupno je 2022. za sufinanciranje ugovoreno 906 partnerstava (podnesene su 4973 prijave, uz stopu uspjeha od 18 %), a jednokratni iznosi ukupno su iznosili više od 120 milijuna EUR. Ti podaci uključuju rezultate dviju vrsta partnerstava:

- **Mala partnerstva** omogućuju dodatne prilike za olakšavanje pristupa novim i malim organizacijama u okviru kraćih projekata i općenito su manjeg opsega. Interes se u odnosu na 2021. gotovo udvostručio (s 1856 na 3519 podnesenih projekata). Ugovoreno je gotovo 550 malih partnerstava za koja je sufinanciranje iznosilo više od 30 milijuna EUR, čime je iskorišteno 150 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za mala partnerstva iznosio je 195 milijuna EUR, što ukazuje na velik interes za tu aktivnost.
- **Suradnička partnerstva** omogućuju velike projekte suradnje tijekom duljeg razdoblja. Interes za tu aktivnost smanjio se za 20 % (s 1808 na 1454 podnesena projekta), što je vjerojatno posljedica duljeg trajanja projekata. Ugovoreno je gotovo 360 suradničkih partnerstava za koja je sufinanciranje iznosilo više od 90 milijuna EUR, čime je iskorišteno 102 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za suradnička partnerstva iznosio je 367 milijuna EUR, što pokazuje da i dalje postoji velik interes za tu uhodanu aktivnost.

Partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2 iznimno su važna za ostvarenje prioriteta programa. U području odgoja i općeg obrazovanja ugovoreno je 247 partnerstava koja su se bavila digitalnom transformacijom, 321 klimatskim promjenama / okolišem, 344 uključivošću i 229 građanskim angažmanom, što pokazuje dobru raspoređenost partnerstava među prioritetima. Mnoga druga partnerstva uz to su bila usmjerena na prioritete u specifičnim područjima, a glavni prioriteti u obje vrste

partnerstava bili su razvoj ključnih kompetencija i potpora učiteljima, nastavnicima, ravnateljima škola i drugim odgojno-obrazovnim djelatnicima.

Akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+

U okviru poziva na podnošenje prijedloga za program Erasmus+ 2022. osnivanjem **Akademija za usavršavanje učitelja** ostvarena je važna etapa u uspostavi europskog prostora obrazovanja; iz proračuna programa Erasmus+ sufinancirano je 16 novih Akademija za usavršavanje učitelja, i to iznosom od gotovo 22,5 milijuna EUR. U naredne tri godine one će učiteljima i

nastavnicima u svim fazama njihove karijere pružati mogućnosti za učenje koje uključuju mobilnost, platforme za učenje i profesionalne zajednice.

Zajedno s 11 projekata sufinanciranih u okviru prvog poziva na podnošenje prijedloga iz 2021., 16 novih projekata u prvi će plan staviti višejezičnost, svijest o važnosti jezika i kulturnu raznolikost te razvijati obrazovanje učitelja i nastavnika u skladu s prioritetima EU-a u obrazovnoj politici i doprinosti uspostavi europskog prostora obrazovanja, zajedničke vizije EU-a za sektor obrazovanja i osposobljavanja.

Općenito je cilj uspostave 25 Akademija za usavršavanje učitelja do 2025., u okviru rada na uspostavi europskog prostora obrazovanja, ostvaren mnogo prije roka.

Od rada s mladima do uloge učitelja, nastavnika, a sada i koordinatora projekata, Erasmus mi je dao uvid u potrebe mladih u nepovoljnom položaju i u to kako im pomoći. Uživam u osmišljavanju novih projekata za mlade koji nisu imali mnogo mogućnosti, u kojima ih potičem da budu aktivni u svojim zajednicama.

Abraão Costa,
osoba koja radi s mladima, učitelj i koordinador Erasmus+ projekata iz Portugala

Potpora politici, platforme i alati

Europska platforma za školsko obrazovanje

Platforme eTwinning i School Education Gateway (SEG) spojene su 2022. u integriranu platformu za odgoj i opće obrazovanje – Europsku platformu za školsko obrazovanje. Ta integrirana platforma zaživjela je na internetu u lipnju 2022. i kombinira funkcije SEG-a (koje nude publikacije, materijale, upute i informacije za škole i pružatelje obrazovnih usluga) i osnovne funkcije platforme eTwinning (virtualnog prostora za učitelje, nastavnike i drugo osoblje u odgoju i općem obrazovanju, početnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju). Nova Europska platforma za školsko obrazovanje svim dionicima u odgoju i općem obrazovanju omogućuje pristup unaprijeđenim internetskim značajkama i alatima za potporu profesionalnom razvoju i razvoju škola. Na platformi je dostupan i skup alata za školski uspjeh. Nudi resurse koje su preispitali stručnjaci, a namijenjeni su poboljšanju školskog uspjeha, uključivog obrazovanja i dobrobiti u školi, što je jedna od novih tema u skladu s Preporukom Vijeća o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha”.

Krajem 2022. na novoj platformi bilo je registrirano gotovo 142 000 korisnika, a oko 107 000 njih bili su korisnici platforme eTwinning.

Godišnja tema platforme eTwinning za 2022. bila je „Naša atraktivna, održiva i zajednička budućnost: škole i novi europski Bauhaus – zamišljanje kreativnog okruženja za učenje u zelenim i uključivim školama”. U okviru aktivnosti učitelji i nastavnici pozvani su da sa svojim učenicima kreativno promišljaju o tome kako bi izgledala njihova „škola iz snova” u postpandemijskom dobu. Godišnja internetska konferencija

platforme eTwinning održana je u listopadu 2022., a i ona je bila povezana s godišnjom temom zamišljanja obrazovanja u budućnosti.

Europska nagrada za inovativno poučavanje

Nacionalne agencije za program Erasmus+ uspješno su provele drugi krug **Europskih nagrada za inovativno poučavanje**, a nagrađeno je 98 dovršenih Erasmus+ projekata iz 29 zemalja sudionica programa. Tema je ove godine bila povezana s Komisijinom inicijativom novi europski Bauhaus, a glasila je: „Zajedničko učenje, promicanje kreativnosti i održivosti”. Projekti koji su nagrađeni 2022. raspoređeni su na sljedeći način:

- 20 projekata u kategoriji „rani i predškolski odgoj i obrazovanje”
- 26 projekata u kategoriji „osnovnoškolsko obrazovanje”
- 27 projekata u kategoriji „srednjoškolsko obrazovanje”
- 25 projekata u kategoriji „škole za strukovno obrazovanje i osposobljavanje”

Tri podređene teme u skladu su s prioritetima europskog prostora obrazovanja i inicijative novi europski Bauhaus Europske komisije, s 47 projekata s temom „Kreativnost”, 29 s temom „Održivost” i 22 s temom „Uključivost”. Kako bi se nagrađilo osoblje škola koje je provodilo te projekte, organizirano je događanje u Bruxellesu na kojem su se imali priliku povezati i razmijeniti iskustva.

Europska jezična oznaka

Europska jezična oznaka je nagrada kojom se potiče razvoj novih tehnika i inicijativa u području učenja i poučavanja jezika te poboljšanja međukulturne osviještenosti u cijeloj Europi. Teme za projekte prijavljene za 2021./2022. bile su poboljšanje učenja jezika putem informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i digitalnih medija, učenje jezika i promicanje pravednosti, socijalne kohezije i aktivnog građanstva te stručno usavršavanje učitelja jezika. Nacionalne agencije za program Erasmus+ odabrale su 2022. 55 dovršenih projekata iz programa Erasmus+ i drugih inicijativa u kojima se ističu inovativne prakse u učenju i poučavanju jezika te su ih nagradile na nacionalnim svečanostima.

SHARKS – Sustainability Heroes and Restless Knights in School

Organizacija koordinatorica:

Deutsch Luxemburgisches Schengen
Lyzeum, Luksemburg

Bespovratna sredstva
EU-a:

195 760 EUR

Cilj projekta SHARKS bio je pomoći učenicima da postanu predvodnici održivosti te da steknu znanja i vještine za izgradnju održivije budućnosti. U okviru projekta okupili su se učenici i učitelji iz šest europskih zemalja – Luksemburga, Poljske, Italije, Portugala, Španjolske i Sjeverne Makedonije.

Učili su o 17 ciljeva održivog razvoja opisanih u UN-ovu Programu održivog razvoja do 2030. Bavili su se raznim temama održivosti, kao što su klimatske promjene, izumiranje vrsta, smanjenje proizvodnje otpada i ljudska prava. Upoznajući se s tim temama učenici su razvijali sposobnost kritičkog mišljenja i odgovornog ponašanja za vlastite živote i za dobrobit budućih generacija.

ID projekta: [2020-1-LU01-KA229-063242](#)

Obrazovanje odraslih

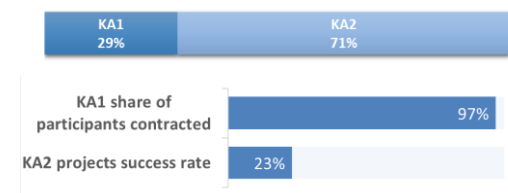
U području obrazovanja odraslih program Erasmus+ pridonosi provedbi političkih prioriteta EU-a u skladu s europskim prostorom obrazovanja i Programom vještina. Točnije, trebao bi pospješiti internacionalizaciju i strateški razvoj pružatelja usluga obrazovanja odraslih u svim zemljama sudionicama programa te poduprijeti osobni i profesionalni razvoj sudionika financiranjem **aktivnosti mobilnosti** za polaznike i osoblje u obrazovanju odraslih.

Provedbom **projekata suradnje** organizacije i ustanove sudionice stječu iskustva u međunarodnoj suradnji, jačaju svoje sposobnosti, razmjenjuju primjere dobre prakse i postižu visokokvalitetne inovativne rezultate. Osim što jačaju kapacitete organizacija, projekti suradnje pridonose i postizanju prioriteta i ciljeva koje svake godine utvrđuje Europska komisija.

Najvažniji podaci za 2022.

130 milijuna EUR³⁸ u ugovorenim projektima

100 % pod upravljanjem nacionalnih agencija

Financirani projekti³⁹

Gotovo 1700

Organizacije korisnice⁴⁰

Gotovo 4800

Aktivnosti mobilnosti⁴¹

Više od 18 700 sudionika

11 % sudionika su **učenici**

88 % sudionika s **manje mogućnosti**

³⁸ Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022.

³⁹ Projekti kojima upravlja Europska komisija.

⁴⁰ Organizacije korisnice uključene u Erasmus projekte (broj sudjelovanja)

⁴¹ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. Zbog plana provedbe programa te aktivnosti mogu se financirati iz proračuna dodijeljenog za godine 2019. – 2022. (projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina).

Glavne teme 2022.

U sadašnjem programu Erasmus+ uvedene su mogućnosti za mobilnost polaznika u obrazovanju odraslih u okviru ključne aktivnosti 1. Važnost te novosti vidljiva je iz većeg proračuna za sektor obrazovanja odraslih, posebno za projekte mobilnosti (ključna aktivnost 1), za koje je od 2021. do 2022. došlo do povećanja od 62 % kako bi se nadoknadili zaostaci zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19.

Kao i kod svih velikih poboljšanja, kod otvaranja tih mogućnosti došlo je i do određenih poteškoća. Pandemija bolesti COVID-19 usporila je provedbu jer su mnoge aktivnosti mobilnosti stale, a nove se nisu planirale. Nove aktivnosti za polaznike u obrazovanju odraslih prihvaćaju se sporije nego prateće povećanje financijskih sredstava (proračun za ključnu aktivnost 1 u obrazovanju odraslih povećao se s 53 milijuna EUR 2021. na 85,7 milijuna EUR 2022.).

Uključivanje polaznika obrazovanja odraslih, posebno onih s manje mogućnosti, u aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja proces je koji iziskuje dosta vremena, posebno za pružatelje usluga obrazovanja odraslih koji se trebaju prilagoditi u smislu izgradnje kapaciteta. Naime, područje obrazovanja odraslih i dalje je zahtjevno jer je obično manje strukturirano i slobodnije organizirano nego ostali sektori.

Zajedno s nacionalnim agencijama raspravljalo se o nizu zajedničkih mjera za svladavanje tih poteškoća te su one usavršene i provedene. Aktivnosti mobilnosti bile su dostupne svim vrstama polaznika upisanima u program pružatelja usluga obrazovanja odraslih, a ne samo onima s manje mogućnosti.

Nacionalne agencije u većini zemalja uspješno su uspostavile kontakt s potencijalnim organizacijama prijaviteljicama u sektoru neformalnog učenja putem knjižnica, muzeja, kulturnih centara, ustanova iz sektora formalnog obrazovanja (ustanove za obrazovanje odraslih i obrazovni centri) te specijaliziranih organizacija (nevladine organizacije, udruženja itd.) koje rade s osobama s invaliditetom, starijim osobama, osobama izloženima riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti itd. Nacionalne agencije korisnike i dalje savjetuju o aktivnostima te se može predložiti tematski fokus za aktivnosti mobilnosti za osoblje i polaznike.

Kao posljedica toga, ali i radi oporavka od negativnog utjecaja krize uzrokovane bolešću COVID-19, 2022. su zabilježeni pozitivni trendovi u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, 2022. apsorbirano je samo 43,2 % proračuna za ključnu aktivnost 1 zbog odabira projekata mobilnosti u tom sektoru; nacionalne agencije za program Erasmus+ nastavit će provoditi specifične mjere kako bi potakle aktivnost u tom sektoru.

Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

Ukupno je ugovoreno više od 37 milijuna EUR za 972 projekta mobilnosti (ključna aktivnost 1) u obrazovanju odraslih, s gotovo 19 500 sudionika koji su sklopili ugovor (24 % učenika, 73 % osoblja) od ukupno 25 000 sudionika koji su podnijeli prijavu (stopa uspjeha od 78 %). Posebno je značajan pozitivan trend polaznika u obrazovanju odraslih koji su sklopili ugovor: njihov se broj povećao za više od 75 %, točnije s 2623 na 4606.

Ukupno 82 % svih polaznika obrazovanja odraslih koji su sklopili ugovor u godini poziva 2022. polaznici su s manje mogućnosti.

Mobilnost osoblja u svrhu učenja od 2021. do 2022. povećala se s 8000 na više od 14 000 sudionika koji su sklopili ugovor.

Tijekom 2022. 391 od 528 akreditiranih organizacija (74 %) iskoristila je priliku da se prijavi za financiranje na temelju programa akreditacije. Dodijeljeni su im ugovori u vrijednosti od 20 milijuna EUR bespovratnih sredstava.

U još jednom pozivu na podnošenje prijava za akreditacije održanom u listopadu 2022. primljena je još 601 prijava i dodijeljeno 259 akreditacija za 215 pojedinačnih škola i 44 koordinatora konzorcija do početka 2023. Interes i potražnja za akreditacijama kontinuirano rastu, što pokazuje privlačnost i uspjeh programa te njegovu prihvaćenost u obrazovanju odraslih.

Mogućnosti za pružatelje usluga obrazovanja odraslih koji se radije prijavljuju za male projekte ograničena trajanja ostale su dostupne. Kratkoročni projekti za mobilnost učenika i osoblja osmišljeni su kao odskočna daska za novi program. U okviru poziva za 2022. ugovoren je 581 kratkoročni projekt mobilnosti (podneseno je 975 prijava, što znači da je stopa uspjeha bila 60 %) za koje je dodijeljeno gotovo 17 milijuna EUR ugovorenog sufinanciranja.

Suradnja organizacija i institucija

Partnerstva za suradnju

U 2022. se interes za **partnerstva za suradnju** (ključna aktivnost 2) povećao (+13 % podnesenih projekata). Međutim, ugovoreno je manje projekata jer je proračun ograničen. Te je godine ukupno za sufinanciranje ugovoreno 717 partnerstava (podneseno je 3199 prijava,

sa stopom uspjeha od 22 %), a jednokratni iznosi ukupno su iznosili približno 88 milijuna EUR. Ti podaci uključuju rezultate dviju vrsta partnerstava:

- **Mala partnerstva** omogućuju dodatne prilike za olakšavanje pristupa novim i malim organizacijama u okviru kraćih projekata i općenito su manjeg opsega. Interes se u odnosu na 2021. povećao za približno 60 % (s 1142 na 1837 podnesenih projekata). Ugovoreno je 475 malih partnerstava za koja je sufinanciranje iznosilo više od 26 milijuna EUR, čime je iskorišteno 131 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za mala partnerstva iznosio je 104 milijuna EUR, što ukazuje na veliki interes za tu aktivnost.
- **Suradnička partnerstva** omogućuju velike projekte suradnje tijekom duljeg razdoblja. Interes za tu aktivnost smanjio se za 20 % (s 1686 na 1362 podnesena projekta), što je vjerojatno posljedica duljeg trajanja projekata. Ugovorena su 242 suradnička partnerstva za koja je sufinanciranje iznosilo više od 62 milijuna EUR, što čini 165 % proračunskih sredstava. Ukupni zatraženi iznos za suradnička partnerstva iznosio je 358 milijuna EUR, što pokazuje da i dalje postoji veliki interes za tu uhodanu aktivnost.

Partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2 iznimno su važna za ostvarenje prioriteta programa. U području obrazovanja odraslih 2022. ugovoreno je 190 partnerstava koja su se bavila digitalnom transformacijom, 142 klimatskim promjenama / okolišem, 346 uključivošću i 188 građanskim angažmanom. Može se primijetiti da je uključivost prioritarna tema, u skladu s ciljevima programa za obrazovanje odraslih. Partnerstva su bila

usmjerena i na prioritete u specifičnim područjima, a glavni prioriteti u obje vrste partnerstava bili su „poboljšanje kompetencija nastavnog osoblja u obrazovanju odraslih“, „povećanje dostupnosti visokokvalitetnih mogućnosti za učenje za odrasle“ i „stvaranje i promicanje mogućnosti za učenje među svim građanima i generacijama“.

EPALE

EPALE, elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi, 2022. bila je usmjerena na razvoj značajki koje će ustanovama za obrazovanje odraslih omogućiti da pripreme svoje prijave za program Erasmus+. Unaprijeđen je alat za traženje partnera koji olakšava razmjene ideja i stvara prilike za umrežavanje s pojedincima ili organizacijama. Akreditirane organizacije mogu navesti svoju akreditaciju u profilu organizacije kako bi je potencijalni partneri mogli vidjeti. Kako bi se pružila potpora programu, u novom natpisu „Erasmus+ za obrazovanje odraslih“ alat za traženje partnera grupiran je s drugim značajkama, kao što je Erasmus+ Space.

Erasmus+Space povezuje Erasmus+ projekte s EPAL-om. U njemu se u praksi provodi kombinirana mobilnost, koja započinje okupljanjem na internetu nakon kojeg slijede sastanci uživo. Erasmus+Space je alat za koordinatora projekata i njihove partnere. Mogu ga koristiti za suradnju i diseminaciju.

Do kraja 2022. EPAL je imao više od 120 000 članova i svaki je mjesec bilježio oko 100 000 posjeta.

Blended Learning Environment for European Prisoners

Organizacija koordinatorica:

Click F1, Nizozemska

Bespovratna sredstva EU-a:

443 612 EUR

BLEEP kao okruženje za kombinirano učenje: Proteklih je godina u području kombiniranog učenja i digitalnih vještina došlo do velikog broja inicijativa i događanja. Dostupno je mnogo informacija te igara i alata za formalno i informalno učenje. Umijeće je sagledati sve to iz metaperspektive. Kako integrirati svu energiju koja se ulaže u obrazovanje i reintegraciju u jedan postupak učenja za zatvorenike iznutra prema van? Kako bi osposobljavanje osoblja trebalo biti povezano s time? S BLEEP-om je stvoreno okruženje u kojem zatvorenici mogu koristiti vlastita iskustva i raditi na svojem osobnom razvoju. Fokus je na iskustvu i stvaranju platforme koja ga unapređuje kako bi se zatvorenici uspješno reintegrirali u društvo.

ID projekta: [2019-1-NL01-KA204-060491](#)

ADA – All Digital Academy: Upskilling adult educators on key digital emerging technologies

Organizacija koordinatorica:

ALL DIGITAL AISBL, Belgija

Bespovratna sredstva EU-a:

400 000 EUR

Akademija ALL DIGITAL (ADA) zamišljena je kao potpora osoblju u obrazovanju odraslih u obliku aktivnosti usavršavanja povezanih s digitalnim tehnologijama u nastajanju. U okviru projekta nastoji se i ojačati izgradnju kapaciteta i povezati obrazovne centre za trajnu digitalnu transformaciju kako bi se povećala kvaliteta, relevantnost i učinak njihovih aktivnosti. Osoblje će imati koristi od sljedećih obrazovnih ishoda: osposobljavanje putem interneta (MOOC); resursi i alati koji se temelje na okviru DigComp (alati za samoprocjenu, metodologije i sadržaji za učenje i poučavanje, najbolja praksa itd.; zajednica prakse djelatnika i dionika za razmjenu prakse i iskustava u obrazovanju i osposobljavanju odraslih. Očekivani rezultati: najmanje 500 andragoških djelatnika iz najmanje 10 europskih zemalja registriranih za MOOC, najmanje 100 djelatnika koji su završili takvo osposobljavanje i najmanje 300 obrazovnih djelatnika i stručnjaka koji su se pridružili zajednici prakse te najmanje 50 resursa, uključujući izvješća, alate za samoprocjenu i najbolje primjere iz prakse, dostupnih na platformi.

ID projekta: [101049118](#)

Mladi

U području mladih program Erasmus+ financira projekte koji podupiru osobni razvoj i pomažu ljudima da **steknu kompetencije i poboljšaju zapošljivost**.

Aktivnosti tog programa za mlade podupiru jačanje kapaciteta organizacija mladih i osoba koje rade s mladima te organizacijama i javnim tijelima pružaju mogućnosti za inovativne vrste suradnje i razmjenu dobre prakse.

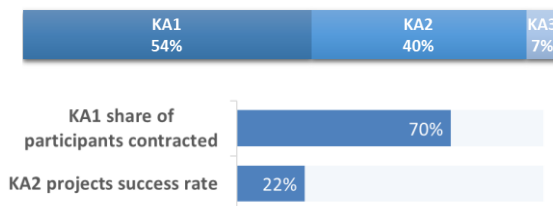
Projekti međunarodne suradnje razvijaju se putem multilateralnih partnerstava organizacija aktivnih u području mladih u zemljama sudionicama programa i trećim zemljama koje nisu pridružene programu.

Program Erasmus+ podupire sudjelovanje mladih putem lokalnih, nacionalnih i transnacionalnih projekata sudjelovanja koje vode neformalne skupine mladih i/ili organizacije mladih koje potiču sudjelovanje mladih u europskom demokratskom životu.

Najvažniji podaci za 2022.

270 milijuna EUR⁴² u ugovorenim projektima

91 % pod upravljanjem nacionalnih agencija

Financirani projekti⁴³

Više od 4800

Organizacije korisnice⁴⁴

Više od 22 200

Aktivnosti mobilnosti⁴⁵

Više od 200 700 sudionika

73 % sudionika su **mladi**

32 % sudionika s **manje mogućnosti**

⁴² Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022.

⁴³ Projekti kojima upravlja Europska komisija i 55 nacionalnih agencija

⁴⁴ Organizacije korisnice uključene u Erasmus projekte (broj sudjelovanja)

⁴⁵ Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. Zbog plana provedbe programa te aktivnosti mogu se financirati iz proračuna dodijeljenog za godine 2019. – 2022. (projekt mobilnosti može trajati nekoliko godina).

Glavne teme 2022.

Erasmus+ proširio je 2022. svoju potporu za novi oblik aktivnosti u području mladih: **aktivnosti sudjelovanja mladih** (pokrenute 2021.). Svrha je te aktivnosti poticati, podupirati i olakšavati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Podupiru se lokalni, nacionalni i transnacionalni projekti sudjelovanja usmjereni na alternativne, inovativne, pametne i digitalne oblike sudjelovanja mladih. Te bi aktivnosti trebale stvoriti mogućnosti za aktivno sudjelovanje mladih iz svih sredina. U kontekstu Europske godine mladih aktivnosti sudjelovanja mladih promicale su se kao vodeća aktivnost i proračun je povećan na 30 milijuna EUR.

Iako se **DiscoverEU**, aktivnost EU-a koja mladima u dobi od 18 godina nudi mogućnost da putuju Europom, pridružio obitelji Erasmus+ 2021., prvi poziv financiran iz proračuna programa Erasmus+ objavljen je u ožujku 2022. Tijekom 2022. otvorena su dva kruga prijave, u kojima se više od 230 000 mladih prijavilo za 82 716 dostupnih putnih propusnica, što potvrđuje njihov veliki interes za tu aktivnost. Uz pozive za DiscoverEU koji se dvaput godišnje objavljuju na Europskom portalu za mlade, nacionalne agencije za program Erasmus+ prvi su put dodjeljivale bespovratna sredstva organizacijama koje rade s mladima s manje mogućnosti u okviru nove inicijative: aktivnost uključivanja u okviru inicijative DiscoverEU. Svake će se godine objaviti dva poziva na podnošenje prijave za aktivnosti uključivanja. U prvom krugu te nove aktivnosti u listopadu 2022. nacionalnim agencijama za program Erasmus+ podneseno je 166 projekata.

Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

U **aktivnostima mobilnosti** u području mladih tijekom 2022. sudjelovalo je više od 200 700 mladih i osoba koje rade s mladima, od kojih su oko 59 900 bile osobe u nepovoljnom položaju.

Razmjene mladih

Aktivnost **razmjena mladih** okupit će oko 83 000 mladih iz raznih zemalja radi razmjene ideja i učenja izvan njihovih sustava formalnog obrazovanja kako bi stekli ili unaprijedili vještine, kompetencije i europske vrijednosti. Sudjelovalo je više od 9800 organizacija, u prosjeku pet organizacija i 30 000 EUR bespovratnih sredstava po projektu.

Ukupno je 2022. financiran 371 akreditirani projekt (od 373 primljene prijave) s više od 33 000 sudionika. Projekti su obuhvaćali razmjene mladih i aktivnosti profesionalnog razvoja za osobe koje rade s mladima, a ukupno je dodijeljeno više od 33 milijuna EUR bespovratnih sredstava.

Zahvaljujući formatu grupnih mobilnosti i kratkom trajanju aktivnosti razmjene mladih pokazale su se kao sjajan primjer poboljšanja uključivanja mladih s manje mogućnosti. To dokazuje velik broj mladih s manje mogućnosti koji su sudjelovali u projektima (više od 20 % sudionika kojima je odobreno financiranje).

Projekti mobilnosti za osobe koje rade s mladima

Ovaj ustaljeni oblik aktivnosti nastavio se provoditi u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. pa su **osobama koje rade s mladima** omogućene aktivnosti profesionalnog razvoja i prilike za razvoj ključnih kompetencija. Gotovo 29 000 mladih sudjelovalo je u transnacionalnim tečajevima i seminarima, događanjima namijenjenima umrežavanju, studijskim posjetima i praćenju rada. Za te je aktivnosti odabrano više od 900 projekata, za koje je dodijeljeno oko 27 milijuna EUR bespovratnih sredstava i u kojima je sudjelovalo gotovo 7000 organizacija.

U projektni plan projekata mobilnosti za osobe koje rade s mladima 2022. bilo je moguće uključiti aktivnosti za razvoj sustava i informiranje. Cilj je tih komplementarnih aktivnosti poboljšati učinak mobilnosti mladih raznim aktivnostima koje doprinose **Europskoj agendi za rad s mladima** za kvalitetu, inovacije i priznavanje rada s mladima te vraćanje prednosti mobilnosti uključenim organizacijama i području rada s mladima na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Ta je mogućnost iskorištena tek u manjem broju projekata (25 financiranih aktivnosti od 49 podnesenih prijava).

Osim toga, 136 aktivnosti profesionalnog razvoja financirano je u okviru akreditiranih projekata, kojima su ponuđene prilike za više od 5000 osoba koje rade s mladima.

Najzastupljenija tema u odabranim projektima mobilnosti za osobe koje rade s mladima bila je „kvaliteta i inovacije u radu s mladima”, nakon čega slijedi „uključivanje marginaliziranih mladih”. Dobro su zastupljeni bili i horizontalni prioriteti pa je 90 projekata bilo usmjereno na zelene teme, a 152 na digitalne.

Aktivnosti sudjelovanja mladih

Aktivnosti sudjelovanja mladih novi su oblik aktivnosti u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. Odabrani projekti uključuju aktivnosti neformalnog učenja u čijem je središtu aktivno sudjelovanje mladih, a aktivnosti koje se financiraju trebale bi ojačati osobne, socijalne, građanske i digitalne kompetencije sudionika i pomoći im da postanu aktivni europski građani. Ta je aktivnost bila istaknuta aktivnost 2022. kao Europske godine mladih.

Nakon nesigurne prve godine, druge godine provedbe došlo je do zamjetnog rasta broja primljenih i ugovorenih projekata u okviru te aktivnosti. Od 1086 zaprimljenih prijedloga ugovoreno je 555 projekata, dok je 2021. primljeno 595, a ugovoreno 328 projekata. Ugovoreni iznos gotovo se udvostručio, i to s više od 10 milijuna EUR u okviru poziva za 2021. na više od 21 milijun EUR 2022. To će za tisuće mladih značiti priliku da osmisle i provedu svoje projekte, a predviđa se da će aktivnosti obuhvatiti gotovo 116 000 mladih u cijeloj Europi te pridonijeti velikim zajednicama poticanjem pozitivnih društvenih promjena.

Daleko najzastupljenija tema tih aktivnosti bila je „demokracija i uključivo demokratsko sudjelovanje”, a zatim „dostizanje razine politike / dijalog s oblikovateljima politika” i „razvoj politika za mlade”. Mnogi projekti bave se i temama „europskog identiteta, građanstva i vrijednosti”, „razvoja zajednice” i „okoliša i klimatskih promjena”.

U ugovorenim projektima sudjeluje ukupno 1386 organizacija (1081 kao zasebna). Otprilike 800 tih organizacija nevladine su organizacije i organizacije mladih. Osim toga, sudjelovalo je nešto više od 100 javnih tijela na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini i 48 neformalnih skupina mladih.

Virtualne razmjene u području visokog obrazovanja i mladih

Nadovezujući se na pilot-projekt iz razdoblja 2018. – 2020. koji se provodio na području južnog Sredozemlja, **Erasmus+ virtualne razmjene u području visokog obrazovanja i mladih** postale su punopravna aktivnost u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027., i to sa širim geografskim opsegom. Virtualne razmjene potiču aktivnosti povezivanja ljudi putem interneta koje promiču međukulturni dijalog i razvijaju meke vještine. Mladi dobivaju pristup visokokvalitetnom međukulturnom obrazovanju (formalnom i neformalnom) bez fizičke mobilnosti. Podupiru se moderirane rasprave, tečajevi osposobljavanja i interaktivni otvoreni tečajevi. Od 69 prijava odabrano je 15 projekata koji su pokrivali zapadni Balkan, istočno i južno susjedstvo te supsaharsku Afriku.

Suradnja organizacija i institucija

Partnerstva za suradnju

Glavna novost u okviru ključne aktivnosti 2 bio je model jednokratnog iznosa bespovratnih sredstava, koji je uveden 2021. za male projekte i suradnička partnerstva. To olakšava prijave projekata i pristup programu.

Suradnička partnerstva omogućuju velike projekte suradnje tijekom duljeg razdoblja. Budući da je financiranje mobilnosti imalo prioritet, proračun dostupan za ovu aktivnost 2022. bio je manji nego 2021.

Ukupni proračun za suradnička partnerstva 2022. iznosio je 85,48 milijuna EUR, a nacionalne agencije ugovorile su 75,58 milijuna EUR za 330 projekata. Sudjelovalo je 1749 organizacija, od toga oko 870 nevladinih organizacija i udruženja, a svi su pridonijeli promicanju

sektorskih prioriteta – povećanje kvalitete, inovativnosti i priznavanja rada s mladima te promicanje aktivnog građanstva, zajedno s horizontalnim prioritetima – uključivost i raznolikost te zajedničke vrijednosti, građanski angažman i sudjelovanje. Najčešće su teme bile kvaliteta i inovacije u radu s mladima, uključivanje marginaliziranih mladih, okoliš i klimatske promjene, poduzetničko učenje – poduzetničko obrazovanje te uključivost, promicanje ravnopravnosti i nediskriminacija.

Mala partnerstva omogućuju dodatne prilike za olakšavanje pristupa novim i malim organizacijama u okviru kraćih projekata i općenito su manjeg opsega. Aktivnost je 2022. i dalje privlačila prijavitelje pa su nacionalne agencije ugovorile ukupno 24,69 milijuna EUR za 449 projekata. U ugovorenim aktivnostima sudjeluju 1362 organizacije, od toga oko 800 nevladinih organizacija i udruženja. Velika većina odabranih prijedloga pripadala je kategoriji jednokratnih iznosa od 60 000 EUR.

Slično kao i 2021. najzastupljeniji prioriteti bili su horizontalni prioritet uključivosti i raznolikosti, sektorski prioriteti promicanja aktivnog građanstva i povećanja kvalitete, inovativnosti i priznavanja rada s mladima, a zatim horizontalni prioritet zajedničkih vrijednosti, građanskog angažmana i sudjelovanja. Najčešće su teme bile uključivost, promicanje ravnopravnosti i nediskriminacija, okoliš i klimatske promjene, uključivanje marginaliziranih mladih, kreativnost, umjetnost i kultura te kvaliteta i inovacije u radu s mladima.

Jačanje kapaciteta

Jačanjem kapaciteta u području mladih financiraju se transnacionalni projekti suradnje utemeljeni na multilateralnim partnerstvima organizacija u EU-u i zemljama pridruženima programu s jedne strane i trećim zemljama zapadnog Balkana i južnog Sredozemlja

koje nisu pridružene programu s druge. Cilj je tih projekata povećati kapacitet organizacija koje rade s mladima izvan formalnog učenja. U projekte se mogu uključiti aktivnosti mobilnosti za osobe koje rade s mladima kako bi se testirali alati i metode razvijeni u okviru partnerstva ako su one ključne za postizanje tih ciljeva i tome doprinose.

Ukupno je 2022. primljeno 227 projektnih prijedloga, od kojih je zadržano njih 28, a pokrivaju dvije regije, zapadni Balkan i južno Sredozemlje.

Potpora politici, platforme i alati

Mladi Europe zajedno

Mladi Europe zajedno je aktivnost usmjerena na organizacije mladih iz cijele Europe, a svrha joj je uspostaviti prekogranična partnerstva u kojima one koje su slabije etablirane i povezane na europskoj razini dobivaju više pozornosti. Aktivnost podupire provedbu programa politike EU-a za mlade i traži inicijative najmanje pet organizacija mladih iz raznih regija Europe i s područja zemalja sudionica programa koje trebaju predstaviti svoje ideje o vrijednostima EU-a, potaknuti šire građansko sudjelovanje i pomoći pobuditi osjećaj europskog građanstva.

Cilj je aktivnosti uspostaviti mrežu za promicanje regionalnih partnerstava kojima će se upravljati u bliskoj suradnji s mladima iz cijele Europe. Inicijativa podupire:

- promicanje razvoja strukturiranije suradnje među raznim organizacijama mladih kako bi se uspostavilo ili ojačalo njihovo partnerstvo
- organizacije mladih, osobe koje rade s mladima i mlade koji sudjeluju u partnerstvu da u svojim inicijativama organiziraju

osposobljavanja, ukazuju na sličnosti među mladim Europljanima te s njima potiču razgovore i rasprave o njihovoj povezanosti s EU-om, njegovim vrijednostima i demokratskim temeljima; inicijativa potiče projekte s raznolikom populacijom mladih koja uključuje i one iz udaljenih ili ruralnih područja, one migrantskog podrijetla i one u nepovoljnom društvenom položaju

- 26 projekata odabranih u pozivu na podnošenje prijedloga za 2022. s proračunom od 7,8 milijuna EUR.

Aktivnosti osposobljavanja i suradnje

Aktivnosti osposobljavanja i suradnje su potporne aktivnosti koje provode nacionalne agencije radi poboljšanja provedbe programa u kvalitativnom smislu i radi povećanja njegove strateške usmjerenosti boljim povezivanjem s relevantnim elementima razvoja politike. Nacionalne agencije planirale su 2022. više od 560 aktivnosti, kao što su transnacionalne tematske aktivnosti, seminari za osposobljavanje, potporu i kontakt te nacionalne aktivnosti, evaluacije i aktivnosti analize.

Na planove rada 2022. i dalje je djelomično utjecala pandemija bolesti COVID-19 pa su neke aktivnosti planirane za 2021. odgođene i zato su se preklapale s planovima za 2022.

Te se godine nastavila i provedba 17 dugoročnih strateških aktivnosti i dodatnih aktivnosti osposobljavanja i suradnje usmjerenih na sudjelovanje mladih, koje su se financirale dodatnim sredstvima primljenima u kontekstu Europske godine mladih.

Europski portal za mlade

Europski portal za mlade mladima u dobi od 13 do 30 godina koji žive, obrazuju se i rade u Europi nudi informacije i mogućnosti na europskoj i nacionalnoj razini. Informacije su usmjerene na teme „Uključite se” i „Putujte u inozemstvo”, a portal omogućuje izravan pristup inicijativama EU-a usmjerenima na mlade te sadržava odjeljak posvećen strategiji EU-a za mlade.

Portal je dostupan na 28 jezika, a uz pomoć mreže Eurodesk i središnjeg ureda u Bruxellesu (Eurodesk Brussels Link) nastavio je 2022. mladima davati informacije o mogućnostima za projekte mobilnosti i razmjene, o aktivnostima demokratskog sudjelovanja u područjima politike kao što su zapošljavanje, ljudska prava i jačanje mira te o drugim oblicima suradnje na europskoj razini. Broj prikaza stranice dosegao je 2022. više od 38 milijuna, a broj posjeta stanici iznosio je više od 10 milijuna. To pokazuje da posjetitelji iznimno cijene Europski portal za mlade.

Portal je 2022. dobio i poseban odjeljak za Europsku godinu mladih, koji je glavno središte za komunikaciju za tu godinu, u kojem mladi iz cijele Europe mogu pronaći informacije o mogućnostima i aktivnostima dostupnima u kontekstu Europske godine mladih. Stranica Europske godine mladih omogućila je korisnicima da prenesu svoje aktivnosti na kartu, a dostupne su i novosti i participativni alati, kao što su informacije dobivene od mladih novinara i inovativna 3D platforma s porukama mladih Europljana.

Na Europskom portalu za mlade nalazi se i portal Europskih snaga solidarnosti i potprogram za humanitarnu pomoć, putem kojih se mladi mogu pridružiti tim snagama, a tu je i glavna ulazna točka za inicijativu DiscoverEU, gdje se dvaput godišnje otvaraju dva kruga prijava za 18-

godišnjake. Tijekom 2022. održana su dva kruga prijava, u travnju i listopadu.

Strategija EU-a za mlade 2019. – 2027.

Nastavila se provedba okvira za europsku suradnju u području mladih – **Strategije EU-a za mlade 2019. – 2027.**, uz poticaj koji je dala Europska godina mladih 2022. i na temelju Plana rada EU-a za mlade 2022. – 2024. Fokus je bio na glavnom tematskom prioritetu *Zajednički angažman za održivu i uključivu Europu*. Erasmus+ je glavni instrument na razini EU-a za provedbu strategije EU-a za mlade. Aktivnosti sudjelovanja mladih, DiscoverEU i mobilnost za osobe koje rade s mladima u okviru ključne aktivnosti 1 ponajprije podupiru stupove „uključivanja” i „osnaživanja” te strategije. Suradnička partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2 doprinose kvaliteti i inovaciji sustava za rad s mladima, a s Europskom agendom za rad s mladima povezana su u okviru stupa „osnaživanja”. Ključna aktivnost 3 podupire razvoj politike za mlade i ključnih instrumenata strategije EU-a za mlade, kao što su dijalog EU-a s mladima, aktivnosti uzajamnog učenja, suradnja s civilnim društvom, partnerstvo EU-a i Vijeća Europe za mlade i prikupljanje znanja i dokaza.

Kao posebna postignuća, koja su ujedno pridonijela horizontalnim prioritetima programa Erasmus+, mogu se navesti Preporuka Vijeća o mobilnosti mladih volontera u EU-u (travanj 2022.), koja doprinosi europskom prostoru obrazovanja, i zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša (travanj 2022.) i o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije (studeni 2022.). Seminar „Oživljavanje Europe: za mlade i s mladima” (lipanj 2022.) omogućio je

razmjenu dobre prakse u području sudjelovanja mladih, a nadovezao se na Konferenciju o budućnosti Europe.

Međunarodna dimenzija strategije EU-a za mlade ojačana je akcijskim planom za mlade u vanjskom djelovanju EU-a 2022. – 2027. (listopad 2022.), kojim će se poboljšati sudjelovanje i položaj mladih iz cijelog svijeta i koji će pridonijeti međunarodnoj dimenziji u aktivnostima programa Erasmus+ za mlade.

Tijekom 2022. započele su pripreme za međuevaluaciju strategije EU-a za mlade (koja će se finalizirati 2023.), uključujući objavu poziva na očitovanje o portalu Komisije „Iznesite svoje mišljenje” tijekom rujna i listopada 2022., u okviru kojeg su od dionika, mladih i opće javnosti dobivene važne informacije.

Komisija je 2022. nastavila doprinositi provedbi **Europske agende za rad s mladima** (EYWA), koju je uspostavilo Vijeće svojom Rezolucijom iz 2020. Izravno se nadovezujući na tu rezoluciju, podskupina za rad s mladima nastavila je s radom koji je započela 2021. Glavni je cilj te skupine pratiti i savjetovati u postupku uspostave i provedbe otvorene i višejezične namjenske europske digitalne platforme o radu s mladima u bliskoj suradnji sa zajednicom prakse rada s mladima radi razmjene informacija, znanja i dobre prakse, ostvarivanja suradnje i uzajamnog učenja. U Rezoluciji se Europsku komisiju poziva da osnuje stručnu skupinu koja bi olakšala razvoj i provedbu Europske agende za rad s mladima za kvalitetu, inovacije i priznavanje rada s mladima, što je u skladu s ciljevima strategije EU-a za mlade (2019. – 2027.). Provedbu strategije EU-a za mlade i potporu razvoju rada s mladima pospješuju i dijalozi EU-a s mladima. Rad Komisije bio je usmjeren i na uspostavu sinergija s drugim međunarodnim organizacijama i jačanje postojećeg partnerstva s Vijećem Europe pri provedbi Agende komplementarnim i

koordiniranim aktivnostima. U okviru partnerstva EU-a i Vijeća Europe za mlade Komisija je nastavila uspostavljati kontakt s državama članicama Vijeća Europe koje trenutačno nisu države članice EU-a, posebno sa zemljama zapadnog Balkana. Nekoliko aktivnosti rada s mladima održano je izvan EU-a, uključujući seminar „Vidljiva vrijednost – jačanje provedbe Europske agende za rad s mladima u istočnoj i jugoistočnoj Europi”, koji je održan 15. – 16. studenog 2022. u Sarajevu u Bosni i Hercegovini. Taj je rad izravno pridonio Europskoj agendi za rad s mladima.

Komisija je nastavila podupirati aktivnosti uzajamnog učenja među državama članicama, među ostalim putem aktivnosti suradničkog učenja koja države članice podupire u razvoju programa solidarnosti, volontiranja, civilne službe i mobilnosti za mlade na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Ta je aktivnost organizirana u travnju 2022., nakon što je donesena Preporuka Vijeća o mobilnosti mladih volontera.

Koordinatorica EU-a za mlade, Biliana Sirakova, pomogla je 2022. približiti EU mladima. Bila je glas mladih u Komisiji i pridonijela suradnji službi koje se bave pitanjima mladih. Provela je više od 150 aktivnosti informiranja (govori na konferencijama, sastanci s mladima i dionicima, intervjui). Uspostavila je i vodila Mrežu mladih, u kojoj je zastupljeno više od 15 glavnih uprava, a vodila je i skupinu nacionalnih koordinatora i dionika Europske godine mladih. Komisijina Mreža mladih omogućila je kontinuiranu razmjenu informacija među službama Komisije o inicijativama koje vode mladi te je bila glavni čimbenik jake međusektorske dimenzije Europske godine mladih. Skupina nacionalnih koordinatora i dionika Europske godine mladih sastojala se od 29 nacionalnih koordinatora za Europsku godinu mladih iz država članica EU-a, šest nacionalnih kontaktnih mjesta iz zemalja pridruženih programu i više od 120 dionika u području mladih na europskoj razini. Ta

se mreža sastala devet puta tijekom Europske godine mladih i redovito je razmjenjivala informacije na internetskoj platformi. Radu skupine pridonijeli su Europski parlament, Odbor regija te Europski gospodarski i socijalni odbor. Ta će suradnja biti korisna za dionike i međuinstitucijske odnose u području pitanja mladih i nakon 2022.

Postupak **dijaloga EU-a s mladima** glavni je participativni alat strategije EU-a za mlade, u okviru kojeg mladi i organizacije mladih raspravljaju s oblikovateljima politika te sa stručnjacima, istraživačima i drugim relevantnim dionicima civilnog društva. Temelji se na ciklusima rada koji traju 18 mjeseci, a glavna tema odgovara općim prioritetima strategije EU-a za mlade i europskim ciljevima za mlade. Dijalog EU-a s mladima na nacionalnoj razini organiziraju nacionalne radne skupine koje su zadužene za provedbu savjetovanja i aktivnosti s mladima, organizacijama mladih i oblikovateljima politika u svojim zemljama. Deveti ciklus održava se pod triom predsjedništava Francuske, Češke i Švedske. Započeo je 1. siječnja 2022. i traje 18 mjeseci.

Trio predsjedništava odabrao je tematski prioritet „Zajednički angažman za održivu i uključivu Europu”, koji je stoga izravno povezan s 3. (uključiva društva) i 10. ciljem za mlade (održiva zelena Europa). Francusko predsjedništvo donijelo je Zaključke Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša⁴⁶. Češko predsjedništvo donijelo je Zaključke Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša. Naredni deseti ciklus provodit će se pod triom predsjedništava Španjolske, Belgije i Mađarske, a počinje 1. srpnja 2023. Taj je trio predsjedništava za tematski prioritet odabrao

„potrebni su nam mladi”, koji je povezan s 3. ciljem za mlade (uključiva društva).

Centri SALTO (potpora, napredno učenje i mogućnosti za osposobljavanje)

Mreža resursnih centara **SALTO** podupire nacionalne agencije, Komisiju te organizacije i partnere koji sudjeluju u programu Erasmus+ za mlade i razvoju rada s mladima pružanjem stručnog znanja, resursa za neformalno učenje, informacija i osposobljavanja za specifična tematska područja i regije. Centri SALTO bili su 2022. ključni za uspjeh nekoliko događanja i aktivnosti. Tri regionalna centra SALTO (SALTO za istočnu Europu i Kavkaz, SALTO EuroMed i SALTO za jugoistočnu Europu) nastavila su promicati Erasmus+ kao jedinstvenu priliku za daljnje jačanje međunarodne suradnje u području mladih i izgradnju kapaciteta organizacija mladih u susjednim partnerskim zemljama te pružati potporu za olakšavanje njihova aktivnog sudjelovanja u programu, posebno razmjenom primjera dobre prakse. Tri tematska centra SALTO nastavila su pružati važnu potporu mreži nacionalnih agencija i kvalitetnoj provedbi programa u sljedećim područjima: uključivost i raznolikost, sudjelovanje i informacije te osposobljavanje i suradnja. Osim toga, 2022. osnovana su dva nova centra SALTO: centar SALTO za digitalizaciju, čiji je cilj nacionalnim agencijama pružati potporu i smjernice za kvalitativnu provedbu prioriteta u digitalnom obrazovanju i osposobljavanju, te SALTO za zelenu tranziciju i održivi razvoj, čija je misija pomagati nacionalnim agencijama da pretvore horizontalni prioritet okolišne održivosti i borbe protiv klimatskih promjena u mjere i aktivnosti u kojima će se razmjenjivati znanja i resursi.

Važno je navesti da novi centri SALTO obuhvaćaju i program Erasmus+ i program Europskih snaga solidarnosti. U listopadu 2022. zadaće i

⁴⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7769-2022-INIT/hr/pdf>

mandat centra SALTO za sudjelovanje i informiranje, koji su prethodno obuhvaćali samo područje mladih, prošireni su na područje obrazovanja i osposobljavanja, što znači da resursni centri SALTO sad podupiru četiri horizontalna prioriteta programa u svim područjima programa.

Osim toga, konzultantsko poduzeće koje je 2022. angažirala Komisija provelo je studiju o postojećim centrima SALTO kako bi se dobio pregled njihova razvoj i razmotrili novi prioriteti za novo programsko razdoblje 2021. – 2027. U studiji⁴⁷ su navedene neke preporuke usmjerene na područja u kojima su moguća poboljšanja za koja su istraživačke aktivnosti polučile uvjerljive dokaze.

Nagrade SALTO

Nagrade SALTO⁴⁸ godišnje su natjecanje inovativnih projekata za mlade u nekoliko nominacijskih kategorija. Natjecanje je 2022. organizirano u suradnji centara SALTO za sudjelovanje i informiranje, Europske snage solidarnosti te uključivanje mladih i raznolikost. Podnesene su prijave za 104 projekta, a 89 projekata nominirano je u sljedećim kategorijama: digitalna transformacija (9 projekata), medijska i informacijska pismenost (9 projekata), solidarnost i volontiranje (22 projekta), uključivost i raznolikost (20 projekata) te sudjelovanje mladih (29 projekata). Ti projekti potiču angažman mladih povezan s područjem rada s mladima i uključivost, omogućuju digitalnu transformaciju i sudjelovanje te promiču solidarnost i održivost. Svečana dodjela nagrada SALTO prvi je put održana uživo, i to 3. studenog 2022. u Tallinnu u Estoniji tijekom Foruma o sudjelovanju mladih. Na svečanosti u Tallinnu

⁴⁷ Izvješće o procjeni postojećih [centara SALTO](#).

⁴⁸ Više informacija o dobitnicima nagrada SALTO 2022. dostupno je ovdje: [Get Inspired: SALTO Awards 2022 Winning Projects Videos - SALTO \(participationpool.eu\)](#).

prisustvovalo je više od 70 osoba, uz prijenos uživo na YouTubeu (1977 pregleda u stvarnom vremenu) i Facebooku (1121 pregled). Zahvaljujući promicanju putem kanala centra SALTO za sudjelovanje i informiranje na društvenim mrežama uspjelo se doprijeti do gotovo 60 000 osoba.

Eurodesk

Mreža **Eurodesk** nudi usluge informiranja mladima i onima koji s njima rade. Podupire cilj programa Erasmus+ da se mladi bolje upoznaju s mogućnostima za mobilnost i potiče ih da postanu aktivni građani. To čini putem aktivnosti informiranja i pružanja potpore te komunikacijskih aktivnosti, a prioritet je doprijeti do osoba s manje mogućnosti i/ili osoba koje još nisu svjesne takvih mogućnosti. Eurodesk stalno radi na poboljšavanju i prilagođavanju svojih usluga potrebama osoba koje informiraju mlade i mladih. Eurodesk okuplja 39 nacionalnih koordinatora i oko 3000 lokalnih pružatelja informacija za mlade, tzv. „multiplikatora” i „ambasadora”, odnosno regionalnih ili lokalnih organizacija koje rade s mladima i mladima daju informacije (npr. centri za mlade, centri za informiranje mladih, udruženja i općine). Službe Eurodeska za informiranje i pomoć ključne su za pravedan pristup mogućnostima koje pruža EU, a time i promicanje uključivosti i raznolikosti.

Youthpass

Tijekom 2022. izdano je 195 989 potvrda Youthpass za sudionike 9695 projekata koje vodi 5120 organizacija (dok je 2021. izdano 110 288 potvrda). Nove potvrde Youthpass (za programe u razdoblju 2021. – 2027.) uvedene su 2022., a uključuju mnoge novosti, kao što je mogućnost navođenja nekoliko aktivnosti unutar istog projekta, navođenje dodatnih dokaza za učenje, dostupnost potvrda za članove

tima i korištenje modela kompetencija iz europske strategije osposobljavanja za odgojno-obrazovne djelatnike koji rade s mladima kao učenike u projektu itd.

Za vrijeme razvoja tehničkih preduvjeta za nove potvrde poboljšana je pristupačnost alata i potvrda Youthpass. Sad su potvrde za programe u razdoblju 2021. – 2027. kompatibilne s čitačima zaslona.

U trenutačnim programima obnovljena je savjetodavna skupina za Youthpass tako što je uključeno još stručnjaka, istraživača, nacionalnih agencija i mladih. Ta se skupina 2022. sastala dva puta.

LEO – Leadership is for EveryOne

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva
EU-a:

HIGH ON LIFE, Italija

190 623 EUR

U okviru projekta Vodstvo za sve (LEO) nastoji se unaprijediti vodstvo žena, povećati sudjelovanje muškaraca u jačanju položaja žena te sinergije između rada s mladima i tržišta rada: utvrditi prepreke koje ženama otežavaju da postanu predvodnice u partnerskim zemljama; utvrditi 20 pozitivnih muških figura koje će poduprijeti projekt i osporiti tradicionalne seksističke stereotipe; osposobiti pet osoba koje rade s mladima u svakoj partnerskoj zemlji; poduprijeti prelazak 20 žena iz svake partnerske zemlje na tržište rada. Glavni će ishodi projekta biti izrada istraživačke metodologije za osobe koje rade s mladima, e-tečajevi i održivi program pripravnštva za mlade žene s manje mogućnosti.

ID projekta: [101051616](#)

Inclusion Academy

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna
sredstva EU-
a:

Coda di Lupo APS, Italija

25 453 EUR

Projekt Akademija za uključivost podupire mrežu europskih osoba koje rade s mladima i nevladinih organizacija u borbi protiv nejednakosti u skladu s načelima uključivosti, raznolikosti, pravednosti i pristupa mladima s manje mogućnosti promicanjem kultura, metoda, pozitivnih i nediskriminirajućih okruženja za razvoj socijalne empatije, borbu protiv stigme, stereotipa i predrasuda.

ID projekta: [2022-3-IT03-KA153-YOU-000102795](#)

Sport

Program Erasmus+ promiče **sudjelovanje u sportskim i tjelesnim aktivnostima** putem aktivnosti programa za sport, a cilj je povećati sudjelovanje malih organizacija.

Godinu 2022. obilježilo je pokretanje nove Erasmus+ aktivnosti: **mobilnosti osoblja** u području sporta, a prvi poziv na podnošenje prijedloga objavljen je krajem 2022. Podupiranje mobilnosti za sportske trenere i drugo sportsko osoblje omogućit će lokalnim sportskim organizacijama da razmjenjuju dobru praksu i uče od kolega stručnjaka u okviru praćenja rada i zadataka treniranja.

Tijekom 2022. poticanje zdravog načina života za sve, promicanje integriteta i vrijednosti u sportu, promicanje obrazovanja u sportu i putem sporta te suzbijanje nasilja, rasizma, diskriminacije i netolerancije bili su prioriteti za **sportske aktivnosti u okviru ključne aktivnosti 2**.

Izgradnjom kapaciteta u području **sporta** podupiru se multilateralne partnerstva između organizacija aktivnih u području sporta i nastoji se poduprijeti sportske aktivnosti i politike na zapadnom Balkanu kao sredstvo promicanja vrijednosti i obrazovni alat za poticanje osobnog i socijalnog razvoja pojedinaca i izgradnju povezanih zajednica. Ukupno je 2022. primljeno 75 projektnih prijedloga, od kojih su financirana četiri, a oni obuhvaćaju države članice EU-a i zemlje pridružene programu te zapadni Balkan.

Najvažniji podaci za 2022.

63,7 milijuna EUR⁴⁹ u ugovorenim projektima
pod upravljanjem Izvršne agencije (EACEA)

KA2 projects success rate 25%

Financirani projekti⁵⁰
332

Organizacije korisnice⁵¹
Više od 1480

⁴⁹ Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2021.

⁵⁰ Projekti kojima upravlja Europska komisija.

⁵¹ Organizacije korisnice uključene u Erasmus projekte (broj sudjelovanja)

Glavne teme 2022.

Europski tjedan sporta 2022.

Tijekom Europskog tjedna sporta 2022. sportovi i tjelesna aktivnost istaknuti su kao važna sredstva za bolje uključivanje i ravnopravnost te se promovirao zdrav način života, posebno među mladima. Sudjelovalo je 40 zemalja i regija, što je rezultiralo impresivnim brojem događanja – njih čak 32 869. Osmi Europski tjedan sporta nadmašio je broj pojedinačnih sudionika zabilježen prethodne godine pa je više od 13,1 milijun osoba pridonijelo poruci #BeActive.

Kampanja #BeActive iz 2022. započela je na Olimpijski dan (23. lipnja) i završila je krajem siječnja 2023. Vrhunac kampanje bio je sam Europski tjedan sporta, koji je trajao od 23. do 30. rujna. Službena svečanost otvaranja održana je u Pragu.

Sportski forum EU-a 2022.

Godišnji Sportski forum EU-a održan je 16. i 17. lipnja kao događanje uživo u Lilleu pod predsjedništvom Francuske. Bila je to glavna platforma za strukturirani

dijalog između Europske komisije i dionika u području sporta. Tema je 2022. bila „Europski sport: pravedan, uključiv i spreman za održivu budućnost”. Nekoliko rasprava, u kojima su sudjelovali vrhunski govornici, vodilo se o glavnim prioritetima u području sporta te se posebno razmatrao potencijal sporta za uspostavu mira i uključivost, ali i daljnji oporavak sportskog sustava nakon pandemije i doprinos tog sektora zelenoj tranziciji.

Nagrade #BeActive

Ocjenjivački sud odabrao je 2022. i najbolje i najpoticajnije projekte i pojedince koji su zagovarali zdrav način života i sport u Europi: nagrade #BeActive dobivali su projekti i pojedinci posvećeni promicanju sporta i tjelesne aktivnosti u cijeloj Europi. Dobitnici godišnje nagrade #BeActive za 2022., koja je ključni element Europskog tjedna sporta, proglašeni su na svečanosti održanoj u Bruxellesu 28. studenog. Dobitnici u četiri kategorije bili su: Obrazovanje: Krokiet & Lama Academy (Poljska), Radno mjesto: Azur Sport Santé (Francuska), Lokalni junak: Elias Mastoras (Grčka), Međugeneracijska nagrada: Univerza V Ljubljani (Slovenija). Posljednja kategorija nagrade uvedena je 2022. kao rezultat inicijative HealthyLifestyle4All.

Nagrade #BeInclusive

Sportske nagrade #BeInclusive uručene su 4. svibnja 2022. trima posebno uspješnim organizacijama koje predvode socijalnu uključivost u sportu i kroz sport. Tri su dobitnika u odgovarajućim kategorijama: Rušenje prepreka u sportu: EnGIneering For sporT for all (GIFT) (Italija); Proslava raznolikosti: Handycyclingmarathon – Cesta za Snem (Češka); Nadahnuće za promjenu: ABALL4ALL – Orama neon youthorama (Grčka).

Poziv za nominacije objavljen 2022. uz postojeću kategoriju Rušenje prepreka uključivao je nove kategorije Ravnopravnost i Sport za mir.

„Jeste li znali?”

U promicanje informiranosti i prihvaćanja zdravog načina života u cijelom društvu Europska komisija uključuje sportske pokrete na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini, državna tijela (ministarstva), gradove i regije (lokalna uprava) i organizacije civilnog društva iz država članica EU-a, zemalja sudionica programa Erasmus+, zemalja istočnog partnerstva i zapadnog Balkana.

Inicijativa HealthyLifeStyle4All otvorena je za civilno društvo, uključujući sportske pokrete i druge dionike, državna tijela (ministarstva), lokalne i regionalne vlasti i međunarodna tijela putem popisa preuzetih obveza Make your Pledge | Sport (europa.eu)

HealthyLifeStyle4All

Inicijativa HealthyLifeStyle4All nastavila je promicati sport i tjelesnu aktivnost za sve u okviru opsežnijeg rada na promicanju zdravog načina života. Ona pokazuje predanost Europske komisije u promicanju zdravog načina života u svim generacijama i društvenim skupinama, uz poruku da su aktivnosti koje poboljšavaju zdravlje i dobrobit korisne svima. Komisija je 2022. održala dvije svečanosti potpisivanja na kojima je pozdravila preuzete obveze koje aktivno doprinose inicijativi HealthyLifeStyles4All: jednu na Sportskom forumu EU-a u Lilleu u svibnju, a drugu u Pragu na

Heritage and Sport – Cultural Heritage through Sport for Integrity and Inclusion

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-a:

**TREND-PRIMA, ZAVOD ZA RAZISKAVE
IN RAZVOJ ZNANJA, Slovenija**

250 000 EUR

Glavni je cilj projekta bio povećati razinu tjelesne aktivnosti djece s mentalnim i razvojnim teškoćama i tjelesnim invaliditetom u osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju. Manjak pristupačnosti jedna je od najvećih prepreka sudjelovanju sve djece u redovnim sportskim aktivnostima. Partneri će u projektu „Baština i sport” prikupiti tradicionalne europske igre i sportove iz partnerskih zemalja te izraditi priručnik tradicionalnih igara i sportova koji će biti prilagođen djeci s teškoćama u razvoju. Prilagodba igara pratit će pristup modularne metodologije kako bi se uključile skupine koje moraju svladati najviše prepreka. Cilj je u svim partnerskim zemljama organizirati sportska događanja koja će se održati na javnim prostorima kao što su parkovi, otvorena područja u prirodi i drugi besplatni javni sportski objekti kako bi se uključila sva djeca, neovisno o dohotku njihovih roditelja. Projekt potiče socijalnu uključivost i jednake mogućnosti u sportu (glavni cilj projekta) kako bi sport postao dostupan svoj djeci, uključujući onu s teškoćama u razvoju, i kako bi se istaknula važnost sportskih aktivnosti.

ID projekta: [101089490](#)

otvaranju Europskog tjedna sporta u rujnu. Do kraja 2022. inicijativa je uključivala 94 preuzete obveze.

Plan rada EU-a u području sporta

Nakon što je 2021. donesen četvrti Plan rada EU-a u području sporta (2021. – 2024.), Europska komisija surađivala je s dvije stručne skupine – za oporavak od pandemije bolesti COVID-19 i za zeleni sport. Osim toga, Njemačka i Finska organizirale su dvije aktivnosti suradničkog učenja, jednu o digitalnom treniranju sporta i jednu o sportskim vrijednostima.

poduprijeti sport putem kohezijske politike. Peti Eurobarometar posvećen sportu i tjelesnoj aktivnosti, objavljen u rujnu 2022., pokazuje da se 38 % Europljana bavi sportom ili vježba barem jednom tjedno, dok čak do 45 % Europljana nikad ne vježba niti se bavi tjelesnom aktivnošću. Iako to predstavlja stabilizaciju trenda u usporedbi s istraživanjem Eurobarometra iz 2017., očito je da je i dalje potrebno stalno promicanje sporta i tjelesne aktivnosti. Istraživanje je pokazalo i da je tijekom pandemije polovina Europljana smanjila aktivnosti ili s njima čak potpuno prestala.

Studije i informativni članci

Komisija je u lipnju 2022. objavila studiju o europskom modelu sporta. U studiji se ispitala ključna tema Plana rada EU-a u području sporta te su utvrđene glavne značajke europskog modela sporta. Ispitani su glavni trendovi koji utječu na razvoj poimanja tog modela. Studija prati razvoj zakonodavstva o upravljanju sportom, financija i

prakse u raznim područjima i različitim organiziranim sportovima tijekom vremena. Namjera je prikupiti kvalitetnije informacije o tome što se događa s europskim modelom sporta u cjelini. Nastojalo se utvrditi i kako se europski model sporta prilagodio raznim situacijama i kontekstima koji utječu na organizirane sportove u raznim državama članicama Europske unije. Inicijativa SHARE – platforma osmišljena radi informiranja o ulozi sporta i tjelesne aktivnosti u regionalnom razvoju – nastavila je pružati smjernice i pomoć lokalnim i regionalnim upravama o tome kako

Aktivnosti Jean Monnet

Aktivnosti Jean Monnet sastavni su dio programa Erasmus+, a cilj im je pridonijeti širenju znanja o pitanjima integracije u Europskoj uniji. U tom kontekstu u okviru aktivnosti Jean Monnet nude se mogućnosti u području visokog obrazovanja i u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED) 1 – 4) te se ujedno podupiru odabrane ustanove koje rade na nekom cilju od europskog interesa.

Aktivnosti Jean Monnet u području visokog obrazovanja podupiru poučavanje i istraživanje u području studija o Europskoj uniji širom svijeta, a posebno promiču europsko građanstvo i vrijednosti te ulogu EU-a u globaliziranom svijetu. U tom smislu aktivnosti Jean Monnet trebale bi usmjeravati javnu diplomaciju prema trećim zemljama, promičući vrijednosti EU-a te povećavajući vidljivost onoga za što se Europska unija zalaže i što namjerava postići.

Učenje o ciljevima i funkcioniranju Europske unije važan je dio promicanja aktivnog građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije. Nastavno osoblje želi proširiti svoje stručno usavršavanje da bi u nastavu moglo uključiti europsku dimenziju i poučavati o Europskoj uniji na zanimljive načine. To je opći cilj aktivnosti Jean Monnet u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja, u smislu promicanja boljeg razumijevanja Europske unije i funkcioniranja njezinih institucija, i to i u općem obrazovanju i u strukovnom osposobljavanju (ISCED 1 – 4).

Najvažniji podaci za 2022.

19,9 milijuna EUR⁵² u ugovorenim projektima
pod upravljanjem Izvršne agencije (EACEA)

KA2 projects success rate 45%

Financirani projekti

400

Organizacije korisnice

471

⁵² Ukupna bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus dodijeljena projektima ugovorenima u okviru proračuna za 2022.

Glavne teme 2022.

Od njihova pokretanja 1989. aktivnosti Jean Monnet pružile su potporu za više od 1000 sveučilišta iz cijelog svijeta kako bi u svoje kurikulume uključila kolegije iz europskih studija. Provedeno je više od 6000 projekata o studijima europske integracije u okviru kojih 300 000 studenata svake godine ima priliku naučiti više o Europi.

Aktivnosti Jean Monnet u području visokog obrazovanja globalne su i dostupne bilo kojem službeno priznatom visokom učilištu iz bilo kojeg dijela svijeta. Danas su prisutne u više od 90 zemalja i vrhunsko su sredstvo javne diplomacije EU-a u cijelom svijetu. Zemlje koje nisu pridružene programu vrlo su dobro zastupljene pa je broj prijava u visokom obrazovanju iz tih zemalja više nego dvostruko veći od broja prijava iz zemalja sudionica programa.

U otvorenim pozivima za aktivnosti Jean Monnet 2022. primljeno je 899 prijava (uključujući 38 prijava za posebni poziv za Ukrajinu). Ukupno je odabrano 400 projekata iz 63 zemlje, a potpora je iznosila gotovo 20 milijuna EUR. U projektima se tijekom tri godine provode aktivnosti povezane sa studijima EU-a putem 242 modula, 81 katedre, 33 centra izvrsnosti i tri mreže visokog obrazovanja (u kojima sudjeluje 41 sudionik) u 63 zemlje svijeta.

Kad je riječ o aktivnostima Jean Monnet u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja, aktivnost „osposobljavanje učitelja i nastavnika” 2022. pokrenuta je drugi put i odabrano je sedam prijedloga iz četiri zemlje. Inicijativa za učenje o EU-u prvi je put pokrenuta 2022. Ocijenjeno je 47 prijedloga, a odabrano njih 31, u kojima sudjeluje 14

zemalja sudionica programa. Financijsku potporu 2022. dobile su i tri mreže škola s osam sudionika.

Zemlje sudionice programa ukupno upravljaju udjelom od 51 % odabranih prijedloga za visoka učilišta i 83 % odabranih prijedloga za mreže. Inicijative za učenje o EU-u i aktivnosti osposobljavanja učitelja i nastavnika u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja rezervirane su za zemlje sudionice programa. Na taj dio odnosi se 59 % ukupno dostupnog proračuna. Stopa uspjeha veća je od 60 % u svim aktivnostima.

Bespovratna sredstva za poslovanje aktivnosti Jean Monnet

Približno 37 milijuna EUR bespovratnih sredstava za poslovanje dodijeljeno je šest ustanova utvrđenih u Uredbi o uspostavi programa Erasmus+, sa sjedištem na sedam lokacija:

- Europski koledž, kampusi u Bruggeu i Natolinu
- Europski sveučilišni institut u Firenzi
- Akademija za europsko pravo u Trieru
- Europski institut za javnu upravu u Maastrichtu
- Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje u Odenseu
- Međunarodni centar za europsko osposobljavanje u Nici.

Njihove su aktivnosti 2022. uključivale diplomatske studije, ljetne tečajeve, radionice, konferencije, tematske radne skupine, istraživačke aktivnosti, prikupljanje i analizu podataka te potporu javnim tijelima radi unapređenja reformi.

Environmental and Climate Change Education for Law Students

Organizacija koordinatorica:

UNIVERZITA KOMENSKOHO V BRATISLAVE,
Slovačka

Bespovratna sredstva EU-a:

30 000 EUR

Cilj projekta bio je organizirati visokokvalitetno obrazovanje usmjereno na okoliš, koje vodi ka razumijevanju prirode i posljedica klimatskih promjena te drugih ozbiljnih ekoloških problema, a svrha mu je ujedno oblikovati ponašanje i stavove studenata prema okolišu. Glavni je cilj bio uvesti posebni kolegij o uvjetima slovačkog prava u području klimatskih promjena. Tako je Pravni fakultet Sveučilišta Komenski u Bratislavi postao prvi pravni fakultet u Slovačkoj koji svojim studentima omogućuje obrazovanje u području borbe protiv klimatskih promjena. Osim toga, projekt je bio usmjeren na jačanje istraživačkih aktivnosti zaposlenika Pravnog fakulteta u obliku potpore za istraživanja i objavljivanje rezultata. Djelomični ciljevi u tom području bili su organizacija šest međunarodnih znanstvenih konferencija / izlaganja na međunarodnim znanstvenim konferencijama i objava ukupno osam rezultata istraživanja.

ID projekta: [611974-EPP-1-2019-1-SK-EPPJMO-MODULE](#)

Aspiring and Inspiring Youth Leaders

Organizacija koordinatorica:

CESKY SVAZ POZEMNIHO HOKEJE,
Češka

Bespovratna sredstva EU-a:

359 273 EUR

U okviru projekta „Poticanje ambicioznih voditelja mladih” donesen je plan dugoročne reforme potrebne kako bi sport i dalje imao važnu ulogu u društvu putem načela dobrog upravljanja, čime se dobiva pouzdan kadar budućih predvodnika u sportskim upravama i sportskom menadžmentu. Kako bi se to postiglo, mladim voditeljima pružala se pomoć u njihovu razvoju i poticalo ih se da slijede svoje snove, da iznose svoje stavove i da preuzmu više pozicije u vodstvu u sportskim upravama. To je podrazumijevalo pokretanje ili vođenje kluba, pristupanje upravnom timu nacionalnih sportskih organizacija / federacija i/ili snošenje krajnje odgovornosti za organizaciju velikog sportskog događanja. Na taj je način poboljšana raznolikost u upravljanju i odlučivanju, što je dovelo do boljeg upravljanja organizacijama.

ID projekta: [622066-EPP-1-2020-1-CZ-SPO-SCP](#)

Prioriteti programa

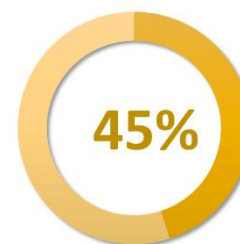
Uključivost i raznolikost

Uključivost je transverzalni prioritet programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027., a bolji pristup osoba s manje mogućnosti programu jedan je od njegovih glavnih ciljeva.

U provedbenim dokumentima programa koristi se široka i sveobuhvatna definicija osoba s manje mogućnosti, usmjerena na otklanjanje prepreka s kojima se različite ciljne skupine suočavaju pri pristupu mogućnostima programa. To uključuje osobe različite dobi i iz raznolikih kulturnih, društvenih i gospodarskih sredina, osobe s invaliditetom i migrante te osobe koje žive u udaljenim i ruralnim područjima. To je u skladu s Preporukom Vijeća o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” iz 2022. i podupire tu preporuku.

Komisija je u program Erasmus+ uvela posebne mjere uključivanja radi boljeg promicanja socijalne uključivosti i informiranja osoba s manje mogućnosti u područjima obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. Te mjere uključivanja kreću se od ciljane komunikacije do aktivnosti informiranja i oblika aktivnosti za lakši pristup. Zahvaljujući dizajnu programa „odozdo prema gore” osobe s manje mogućnosti i relevantne organizacije mogu koristiti namjenske financijske mehanizme za pristup programu.

Najvažniji podaci za 2022.

566,2 milijuna EUR

iz proračuna za 2022. za projekte suradnje koji podupiru uključivost i raznolikost

1975

projekata suradnje (49 % ključne aktivnosti 2)

6999

uključenih organizacija korisnica

89 %

sudionika izjavilo je da su poboljšali svoju **svijest o tolerantnosti**

55 %

sudionika **bolje razumije** uključivost i raznolikost

Glavne teme 2022.

Komisija je u listopadu 2021. objavila Okvir za mjere uključivanja za Erasmus+⁵³, kojim nastoji poboljšati uključivost i raznolikost programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.

Mjere uključuju namjensku financijsku potporu, prilagođenu potporu sudionicima u svim fazama njihova projekta, potporu organizacijama sudionicama, fleksibilnije ponude učenja, prednost u postupku odabira i jasniju komunikaciju i izvješćivanje. Komisija pomno prati provedbu tih mjera uključivanja na nacionalnoj razini putem nacionalnih agencija za program Erasmus+.

⁵³ Provedbena odluka Komisije o okviru za mjere uključivanja u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti 2021. – 2027. | Erasmus+ (europa.eu)

U suradnji s dionicima nastala je i „Strategija za uključivanje i raznolikost”⁵⁴, koja obuhvaća sva područja programa. Strategija pruža praktične smjernice o tome kako provoditi Erasmus+ projekte kako bi se pospješila uključivost i raznolikost primjenom mehanizama dostupnih u okviru programa. Osmišljena je kako bi širem spektru organizacija olakšala pristup financiranju i kako bi se doprlo do više sudionika s manje mogućnosti. Uspostavljen je i okvir za projekte koji se podupiru putem programa, a usmjereni su na pitanja povezana s uključivosti i raznolikosti. Cilj je te strategije pomoći u otklanjanju prepreka s kojima se različite ciljne skupine suočavaju pri pristupu takvim mogućnostima u Europi i šire. Da bi projekti bili što uključiviji i raznolikiji, ključna je i potpora nacionalnih agencija. Na temelju općih načela i mehanizama na europskoj razini nacionalne agencije sastavljaju planove za uključivost i raznolikost kako bi što bolje pristupile potrebama sudionika s manje mogućnosti i podržale organizacije koje rade s tim ciljnim skupinama u svojem nacionalnom kontekstu. Dva resursna centra SALTO koji podupiru provedbu programa imaju važnu ulogu i u promicanju i provedbi mjera za uključivost i raznolikost, osobito kad je riječ o prikupljanju znanja te osmišljavanju i provedbi aktivnosti jačanja kapaciteta za osoblje nacionalnih agencija i korisnike programa. U travnju 2022. imenovan je novi centar SALTO za uključivost i raznolikost za područja obrazovanja i osposobljavanja. On će raditi u koordinaciji s već uhodanim centrom SALTO za uključivost i raznolikost mladih nadovezujući se na njegovo iskustvo, ali će svoje aktivnosti prilagoditi specifičnim potrebama područja obrazovanja i osposobljavanja u okviru programa Erasmus+.

⁵⁴ Smjernice za provedbu – strategija za uključivanje i raznolikost programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti | Erasmus+ (europa.eu)

Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA) ima jednako važnu ulogu za komponente programa kojima se centralno upravlja: priprema se Akcijski plan za uključivost i raznolikost, koji se temelji na Komisijinoj strategiji i smjernicama za provedbu. On će biti praktičan instrument kojim će se proširiti pristup za osobe s manje mogućnosti izgradnjom kapaciteta, informiranjem i komunikacijskim aktivnostima te će podupirati prijavitelje i korisnike tijekom cijelog projektnog ciklusa. U trećim zemljama koje nisu pridružene programu delegacije EU-a i, ako postoje, nacionalni uredi i kontaktne točke za Erasmus+ ključni su za približavanje programa ciljnim skupinama koje su obuhvaćene ovom strategijom.

„Jeste li znali?”

Kako bi bolje dopro do osoba s manje mogućnosti, program se temelji na sljedećim elementima i koracima.

U okviru za mjere uključivanja opisuje se skup mjera koje treba provesti u sedmogodišnjem razdoblju. Nacionalne agencije tumače taj europski okvir u skladu s potrebama u njihovim lokalnim, regionalnim i nacionalnim kontekstima te pretvaraju opće mjere u specifične aktivnosti na terenu. Naposljetku, strategija za uključivanje i raznolikost pruža praktične smjernice za osobe koje provode aktivnosti programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti o tome kako provesti te mjere.

INVOLVING PERSONS WITH DOWN SYNDROME IN THE IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS THROUGH SERVICE LEARNING

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-a:

Asociatia Langdon Down Oltenia
Centrul Educational Teodora,

217 360 EUR

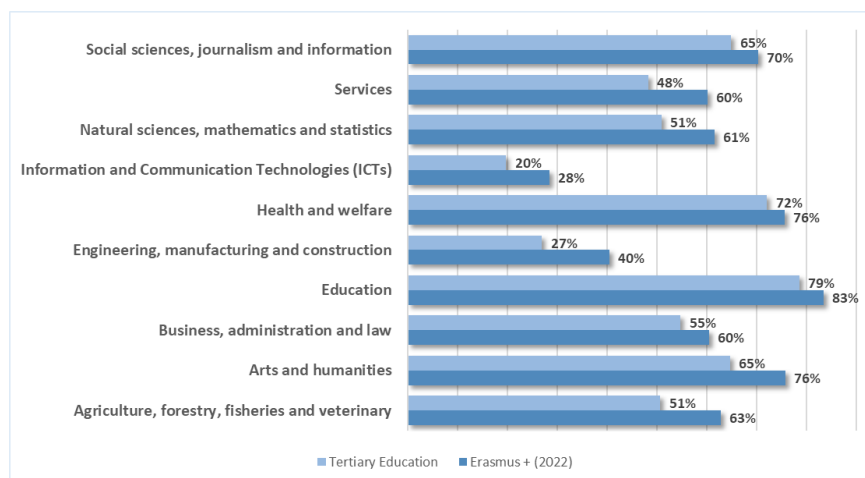
Za osobe s Downovim sindromom cjeloživotno učenje ne podrazumijeva samo stjecanje novih vještina ili strukovno osposobljavanje, već i njihovo uključivanje u društvo, shvaćanje da imaju prava na potpuno i učinkovito sudjelovanje te socijalnu uključivost. Glavni je cilj projekta „SUSTAINABLE-SERVICE-IN-DS” povećati kompetencije osoba s Downovim sindromom i njihovih pomagača u provedbi ciljeva održivog razvoja putem učenja kroz pružanje usluga, pri čemu se ujedno poboljšava njihova socijalna uključenost. Posebni ciljevi:

- *Učiniti osobe s Downovim sindromom aktivnim akterima u provedbi ciljeva održivog razvoja, a ne samo njihovim korisnicima.*
- *Povećati angažman osoba s Downovim sindromom u njihovim lokalnim zajednicama, njihovu socijalnu uključenost i vidljivost kao korisnih i sposobnih članova civilnog društva.*
- *Prenijeti znanje i alate pomagačima osoba s Downovim sindromom o tome kako sudjelovati u provedbi ciljeva održivog razvoja i surađivati s osobama s Downovim sindromom.*
- *Ojačati suradnju među organizacijama koje rade s osobama s Downovim sindromom i drugim socijalnim dionicima.*

ID projekta: [2021-1-HR01-KA220-VET-000033253](#)

Raščlamba programa Erasmus+ po spolu

U visokom obrazovanju više od 60 % sudionika programa Erasmus+ su žene. Zastupljenost žena u programu razlikuje se ovisno o području obrazovanja, ali i dalje je veća u odnosu na obrazovne sustave 27 država članica (EU-27).

Slika 21 – Zastupljenost žena u programu Erasmus u usporedbi s tercijskim obrazovanjem u EU-27

Erasmus+ za osobe s manje mogućnosti

Program u svim aktivnostima koje obuhvaća nastoji promicati jednake mogućnosti i pristup, uključivost, raznolikost i pravednost. To se posebno odnosi na organizacije i sudionike s manje mogućnosti te će se u okviru

programa upravo njima staviti na raspolaganje određeni mehanizmi i resursi.

U području mladih inicijativa DiscoverEU, koja je 2022. uključena u Erasmus+, uključuje aktivnost posebno usmjerenu na mlade s manje mogućnosti. Zahvaljujući toj aktivnosti uključivanja u okviru inicijative DiscoverEU organizacije i neformalne skupine mladih mogu primati potporu za provedbu projekata koji mladima s manje mogućnosti omogućuju da u inicijativi DiscoverEU sudjeluju ravnopravno sa svojim vršnjacima.

Posebna pažnja posvećuje se i uključivanju osoba koje se ne mogu prijaviti za dugoročnu fizičku mobilnost zbog njihova područja studiranja ili određenih prepreka s kojima su suočeni. Njima aktivnosti kombinirane mobilnosti, u kojima se kombiniraju fizička i virtualna mobilnost, nude dodatne mogućnosti za sudjelovanje u programu.

Aktivnosti programa Erasmus+ u području sporta promiču socijalno uključivanje, među ostalim izbjeglica i migranata. Dodjelom sportskih nagrada #BeInclusive odaje se počast organizacijama koje su poticajan primjer snage sporta u promicanju uključivanja skupina u nepovoljnom položaju. Te su nagrade 2022. uručene u sljedećim kategorijama: Rušenje prepreka, Proslava raznolikosti i Nadahnuće za promjenu.

INCLUDE – INCLUsive acaDemiEs

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna
sredstva EU-a:

CARDET CENTRE FOR THE ADVANCEMENT OF RESEARCH &
DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY LIMITED,
Cipar

250 000 EUR

U projektu INCLUDE predlaže se sveobuhvatan program koji uključuje istraživanje, izravno djelovanje i razvoj resursa za učenje kako bi se trenere, izvršno osoblje i drugo osoblje sportskih akademija koji rade s mladim sportašima (u dobi od 12 do 18 godina) osposobilo za aktivan doprinos rješavanju problema diskriminacije u sportovima za mlade. Osposobit će ih se i da doprinose većem uključivanju mladih iz svih sredina u sport i da povećaju mogućnosti za njihovo sudjelovanje. Osim toga, u projektu će se poduzeti konkretne mjere za informiranje i pozivanje na djelovanje radi smanjenja diskriminacije u području sportova za mlade.

ID projekta: [101050474](#)

Okoliš i klimatske promjene

Podupiranje zelene tranzicije među glavnim je prioritetima programa Erasmus+. U skladu s europskim zelenim planom program služi kao primjer jer potiče sudionike da umjesto zrakoplova biraju prijevozna sredstva s manje emisija CO₂.

Sredstva iz programa Erasmus usmjeravaju se i na izgradnju znanja i razumijevanje održivosti i klimatske politike kako bi Europljani stekli kompetencije koje su potrebne za vodeću ulogu Europe u stvaranju održivih društava, načina života i gospodarstava. Erasmus+ stoga pomaže Europljanima da steknu potrebne vještine i osmisle inovativnu praksu za promjene, u skladu s ciljevima definiranim u Preporuci Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj iz 2022.

Dimenzija „zelenog Erasmusa” promiče uključivanje zelene prakse u sve projekte te podupire informiranje o pitanjima okoliša i klimatskih promjena u svim sektorima. Podupire inovativne načine na koje učenici, studenti, osoblje i osobe koje rade s mladima mogu doista donijeti pozitivne promjene (putem aktivnosti kojima se štede resursi, smanjuje potrošnja energije i količina proizvedenog otpada (kao što je plastika), kompenziraju emisije ugljičnog otiska, odabiru održive opcije kad je riječ o hrani i mobilnosti, poboljšava znanje o oceanima, odgovorno postupaju s otpadom i održivo koriste mora).

Najvažniji podaci za 2022.⁵⁵

592,1 milijun EUR
iz proračuna za 2022. za
projekte suradnje koji podupiru
okoliš i klimatske promjene

1285

projekata suradnje (32 % ključne aktivnosti 2)

5205

uključenih **organizacija korisnica**

22 %

zelenih putovanja u tekućem programu

11 %

sudionika u visokom obrazovanju povezanih s obrazovnim područjem okoliša

26 %

sudionika u odgoju i općem obrazovanju, obrazovanju odraslih i SOO-u povezanih s temama relevantnima za prioritet okoliša/klime

33 %

sudionika u području mladih povezanih s temama relevantnima za prioritet okoliša/klime

40 %

sudionika **učilo je o pitanjima povezanim s okolišem, klimom i održivošću**, a 36 % promijenilo je svoje navike kako bi **podržali održivost**

⁵⁵ Kalendarska godina 2022. koristi se kao referentna godina za izračun podataka o sudionicima i zelenom putovanju. Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022.

Okoliš i borba protiv klimatskih promjena

Zaštita okoliša i klime trenutačno su glavni prioritet EU-a, a bit će i ubuduće. U Komunikaciji o europskom zelenom planu⁵⁶ ističe se ključna uloga škola, ustanova za osposobljavanje i sveučilišta da s učenicima, roditeljima i širom zajednicom rade na promjenama koje su potrebne za postizanje klimatske neutralnosti do 2050.

Erasmus+ je važan instrument za izgradnju znanja, vještina i stavova o klimatskim promjenama i potporu održivom razvoju u Europskoj uniji i šire. Zahvaljujući njegovoj multidimenzionalnoj prirodi program ima velik utjecaj na okoliš: djeluje na mnogo razina poticanjem održivog putovanja, davanjem prioriteta zelenim projektima, informiranjem o pitanjima okoliša. U tome sudjeluje širok spektar aktera, kao što su građani, odgojno-obrazovne ustanove, pružatelji usluga obrazovanja odraslih, organizacije mladih i sportske organizacije, nevladine organizacije, lokalna i regionalna tijela te organizacije civilnog društva. Program će povećati broj mogućnosti za mobilnost u zelenim sektorima okrenutima budućnosti, čime će se poticati razvoj kompetencija, poboljšati izgledi za razvoj karijere i uključiti sudionici u područjima koja su strateški važna za održiv rast, a pritom će se posebno voditi računa o ruralnom razvoju (održiva poljoprivreda, upravljanje prirodnim resursima, zaštita tla i biopoljoprivreda). Osim toga, Erasmus+, u čijem je središtu mobilnost, trebao bi težiti ugljičnoj neutralnosti promicanjem održivih vrsta prijevoza i odgovornijeg ponašanja prema okolišu. Među ostalim elementima program ostvaruje rezultate i u dimenziji tzv. „plavog Erasmusa+“, osobito postizanjem rezultata u projektima i stvaranjem znanja,

uključujući analize i najbolju praksu relevantnu za cilj očuvanja zdravlja oceana, mora, obalnih i unutarnjih voda.

Koalicija „Obrazovanje za klimu“ prostor je u kojem obrazovna zajednica, uključujući studente, nastavno osoblje i odgojno-obrazovne djelatnike, sudjeluje u postupku zajedničkog stvaranja. Platforma⁵⁷ te koalicije zajedničko je mjesto koje povezuje sve sudionike. Nastavno osoblje, studenti i dionici u obrazovanju mogu sudjelovati u laboratorijima za zajedničke inovacije i raditi na konkretnim problemima – od izrade novih materijala za poučavanje do projekata građanske znanosti. Na taj se način obrazovanje za okolišnu održivost promiče na inovativan način, čime se mladima pomaže da aktivno doprinose aktivnostima u njihovim ustanovama i susjedstvima radi borbe protiv klimatskih promjena i ublažavanja njihovih posljedica.

Okoliš i borba protiv globalnog zatopljenja horizontalni su prioritet pri odabiru projekata. Prednost imaju projekti čiji je cilj razvoj kompetencija u raznim zelenim sektorima, uključujući one u okviru doprinosa obrazovanja i kulture ciljevima održivog razvoja, razvoj strategija i metodologija za zelene sektorske vještine, kurikuluma usmjerenih na budućnost te općenito podupiranje aktivnog angažmana za održivi razvoj, kao i inicijative koje podupiru planirane pristupe organizacija sudionica okolišnoj održivosti.

Svaka nacionalna agencija imenovala je zelenu kontaktnu točku za razmjenu znanja i prakse te za podupiranje rada novoosnovanih resursnih centara SALTO za zelenu tranziciju i održivi razvoj. Njezina je zadaća koordinirati rad na zelenoj dimenziji unutar nacionalne agencije i

⁵⁶ [Europski zeleni plan | Europska komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/education/erasmus-plus/erasmus-plus-green-recovery-plan)

⁵⁷ <https://education-for-climate.ec.europa.eu>

suradivati s drugim nacionalnim agencijama, Komisijom i centrima SALTO u vezi s tom temom.

Uključene organizacije i sudionici pri osmišljavanju aktivnosti trebali bi nastojati uključiti zelenu praksu u sve projekte, što će ih potaknuti da raspravljaju i uče o zaštiti okoliša.

Na primjer, u području mladih aktivnosti programa promiču ekološki održivo i odgovorno ponašanje, ističući važnost zalaganja za smanjenje ili kompenziranje ekološkog otiska aktivnosti mobilnosti.

Aktivnosti sudjelovanja mladih (podupirane lokalne i transnacionalne inicijative koje vode mladi, odnosno neformalne skupine mladih i/ili organizacije mladih) i razmjene mladih često se bave zaštitom okoliša i doprinose borbi protiv klimatskih promjena.

Nakon 40 godina poučavanja moj prvi Erasmus projekt u potpunosti me promijenio! Mobilnost s učenicima proširila je moje vidike i poštovanje prema kulturi te poboljšala moje jezične vještine. Sve je to vrlo uzbudljivo!

Mihaela Pihler,
nastavnica glazbene kulture i sudionica projekta „GetOutdoorED 2.0“
Iz Slovenije

Inicijativa DiscoverEU, koja je sad u potpunosti uključena u Erasmus+, nudi mladim Europljanima u dobi od 18 godina besplatne putne propusnice za putovanje Europom. Sudionici uglavnom putuju vlakom, što je jedno od ekološki najprihvatljivijih prijevoznih sredstava, a potiče ih se da budu svjesni svojih odabira tijekom putovanja i za njih preuzmu odgovornost, uključujući odluke povezane s okolišem i prirodom mjesta koja posjećuju. Obogaćene tim iskustvom mlade se potiče da i ubuduće biraju održive načine putovanja. Više od 90 % mladih putnika koji su ispunili anketu nakon putovanja izjavilo je da su nakon iskustva u okviru inicijative DiscoverEU spremniji putovati vlakom unutar Europske unije.

Platforme kao što su eTwinning i Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE) i dalje će proizvoditi pomoćne materijale i olakšavati razmjenu učinkovitih odgojno-obrazovnih praksi i politika u pitanjima okolišne održivosti.

Upgrading the Agricultural Sector with Skills in Regenerative Agriculture

Organizacija koordinatorica:

CEFE International GmbH, Njemačka

Bespovratna sredstva EU-a:

261 093 EUR

Glavna je svrha našeg projekta osmisliti inovativan strukovni kurikulum za regenerativnu poljoprivredu, koji će učenicima pružiti vještine i znanje za provođenje održivih metoda uzgoja i tako potaknuti transformaciju poljoprivredne prakse i krajobraza.

U EU-u se više od 90 % poljoprivrednih površina obrađuje na konvencionalan način. Taj način uzgoja uzrokuje ozbiljne probleme za zdravlje ljudi, klimu, bioraznolikost, plodnost tla, slatkovodna tijela i ekosustav u cjelini (Izvješće o predviđanjima UNEP-a, O13, svibanj 2019.).

Regenerativna poljoprivreda sa svojom podtemom permakulture nudi rješenje za sve navedene probleme. Radi se o pristupu očuvanja i obnove poljoprivrednih sustava usmjerenom na regeneraciju površinskog sloja tla, povećanje bioraznolikosti, poboljšanje kružnog toka vode, podupiranje biološke sekvencije, povećanje otpornosti na klimatske promjene i poboljšanje plodnosti tla.

ID projekta: [2020-1-DE02-KA202-007660](#)

ARABLE – Agricultural Entrepreneurship for Disabled Young People

Organizacija koordinatorica:

INSTITOUTO PROOTHISIS KAI PISTOPOIISIS
PROIONTON AGRODIATROFIS, Grčka

Bespovratna sredstva EU-a:

297 704 EUR

Osobe s invaliditetom nisu izolirane od problema koji pogađaju njihove zemlje, posebno visoke stope siromaštva, nezaposlenosti mladih i osoba s diplomom. Mladi s invaliditetom među najsirišašnijim su i najmarginaliziranijim mladim osobama na svijetu i često se suočavaju sa znatnim poteškoćama, uključujući negativne stavove, diskriminaciju i nedovoljnu pristupačnost u fizičkim/virtualnim obrazovnim okruženjima. Međutim, rezultati povezanog istraživanja pokazuju da su osobe s invaliditetom iz ruralnih područja gospodarski aktivne, sposobne stvarati dohodak i da mogu produktivno nadvladati siromaštvo. Poboljšanjem profesionalnog znanja i poslovnih vještina osoba s invaliditetom pomaže im se da pokrenu vlastito poduzeće i postanu dijelom tržišta rada pod ravnopravnim uvjetima.

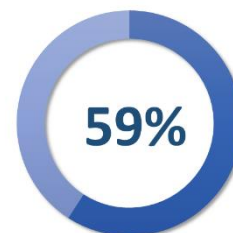
ID projekta: [101093780](#)

Digitalna tranzicija

Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i strateški prioriteti utvrđeni u Akcijskom planu za digitalno obrazovanje (DEAP) 2021. – 2027. jasno su pokazali da program Erasmus+ mora imati ključnu ulogu u pripremi pojedinaca i organizacija za digitalnu tranziciju tako što će razvijati kompetencije sudionika da pametno i odgovorno koriste digitalne alate. Pandemija je ujedno povećala potrebu za fleksibilnijim oblicima učenja u programu Erasmus+, kao što su kombinirano ili virtualno učenje.

U skladu s prioritetima Akcijskog plana za digitalno obrazovanje u okviru programa nastoji se pridonijeti razvoju mogućnosti za pristupačno i visokokvalitetno digitalno učenje, jačanju sposobnosti nastavnog osoblja, osoba koje rade s mladima itd. da koriste digitalne alate i sadržaje te da testiraju i promiču učenje na daljinu i kombinirano učenje. Aktivnosti mobilnosti u okviru programa otvaraju više prilika za stjecanje i razvoj digitalnih vještina, i to putem inicijativa kao što je **inicijativa „Digitalna prilika”**. Digitalna transformacija kao jedan od horizontalnih prioriteta aktivnosti partnerstva za suradnju (i aktivnosti 5 Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021. – 2027.) pokazala se najpopularnijom temom među odabranim projektima jer je u 47 % projekata odabrana kao tematski fokus. To ne iznenađuje ako se u obzir uzme važnost koja je digitalnom obrazovanju i osposobljavanju i digitalnom radu s mladima pripisana u kontekstu pandemije bolesti COVID-19.

Najvažniji podaci za 2022.⁵⁸

743,9 milijuna EUR

iz proračuna za 2022. za

projekte suradnje koji podupiru
digitalnu tranziciju

1653

projekata suradnje (41 % ključne aktivnosti 2)

6254

uključenih organizacija korisnica

17 357

aktivnosti mobilnosti za stjecanje digitalnih vještina u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja

(više od 12 300 stručnih praksi radi stjecanja naprednih digitalnih vještina u visokom obrazovanju)

53 %

sudionika aktivnosti mobilnosti **poboljšalo je svoje digitalne kompetencije**, a 38 % ih je razvilo kompetencije povezane s društvenim medijima

⁵⁸ Kalendarska godina 2022. koristi se kao referentna godina za izračun podataka o sudionicima. Aktivnosti mobilnosti započete između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022.

Glavne teme 2022.

Digitalna transformacija

Ključne aktivnosti 2022. uključivale su proširenje alata SELFIE, uspješnog alata za samorefleksiju koji učiteljima i nastavnicima (SELFIE for TEACHERS) omogućuje da unaprijede svoje digitalne vještine. Nakon otvorenog postupka javne nabave s proračunom od 2 milijuna EUR potpisan je ugovor o uslugama za proširenje i unapređenje digitalnog obrazovnog hakatona u naredne tri godine.

Osim toga, u lipnju 2022. pokrenuta je Europska platforma za digitalno obrazovanje. Ta je platforma uspostavljena kao zajednica prakse u kojoj sudionici surađuju, razmjenjuju najbolje primjere iz prakse i osmišljavaju rješenja s dionicima iz svih sektora obrazovanja i osposobljavanja. Zajednica se brzo povećala i ima gotovo 3000 članova. U okviru te platforme mreža nacionalnih savjetodavnih službi (NAS) olakšava razmjene među tijelima koja provode digitalno obrazovanje. Ta je mreža 2022. održala tri službena sastanka o međusektorskim temama, kao što su suradnja s privatnim sektorom i inovativne metode poučavanja.

2022. obilježila je drugu punu godinu provedbe Akcijskog plana za digitalno obrazovanje, a program je nastavio podupirati prvi strateški prioritet Akcijskog plana – razvoj uspješnog ekosustava digitalnog obrazovanja. Potpora je bila u obliku jačanja kapaciteta i kritičkog mišljenja u svim vrstama ustanova za obrazovanje i osposobljavanje o tome kako iskoristiti mogućnosti digitalnih tehnologija za poučavanje i učenje na svim razinama i u svim sektorima te izraditi i provesti planove za digitalnu transformaciju obrazovnih ustanova.

U okviru poziva na dostavu prijedloga iz 2022. program je bio posebno usmjeren na digitalno obrazovanje i osposobljavanje te je posebno podupirao pokretanje projekata u sljedeća tri tematska područja: (a) ključni čimbenici uspjeha za uključivo i visokokvalitetno digitalno obrazovanje i osposobljavanje, (b) umjetna inteligencija u obrazovanju i (c) visokokvalitetni digitalni obrazovni sadržaj. Program je podupirao i drugi strateški prioritet Akcijskog plana, odnosno mjere za poboljšanje razvoja digitalnih vještina i kompetencija na svim razinama društva i za sve (uključujući mlade s manje mogućnosti, učenike, studente, tražitelje zaposlenja i radnike). U prvom je planu bio razvoj osnovnih i naprednih digitalnih vještina, kao i digitalne pismenosti, koja je postala neophodna za svakodnevni život, snalaženje u svijetu punom algoritama i potpuno sudjelovanje u civilnom društvu i demokraciji.

Kako bi ostvarila strateške prioritete Akcijskog plana za digitalno obrazovanje Komisija je u listopadu 2022. objavila smjernice za nastavno osoblje o rješavanju problema dezinformacija i promicanju digitalne pismenosti putem obrazovanja i osposobljavanja radi poticanja kritičkog angažmana mladih i jačanja njihove uloge u digitalnom svijetu.

Centar SALTO za digitalizaciju

U travnju 2022. pokrenut je novi centar SALTO za digitalizaciju koji, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje, podupire provedbu digitalne dimenzije programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti, čime se nastoji kontinuirano podizati kvaliteta digitalnog obrazovanja i područja mladih.

SELFIE

SELFIE je internetski alat koji podupire škole u izgradnji njihova digitalnog kapaciteta postupkom samorefleksije. Podupire ključni prioritet Akcijskog plana za digitalno obrazovanje – poboljšanje digitalnih vještina i kompetencija za digitalnu tranziciju. Alat je dostupan na 39 jezika, a sastoji se od pitanja za ravnatelje škola, učitelje i nastavnike te učenike o tome kako se digitalni alati i tehnologije koriste u školi i kako učenici stječu digitalne vještine.

Alat omogućuje školama da prilagode pitanja svojim potrebama (npr. škola može odlučiti dodati pitanja o sigurnosti na internetu, umjetnoj inteligenciji, kodiranju, robotici i sl.). Nakon što odgovore na pitanja, škole primaju personalizirano izvješće u kojem se navode prednosti, nedostaci i područja za daljnje poboljšanje u korištenju tehnologije.

Pandemija bolesti COVID-19 i važnost pripisana digitalnom obrazovanju dovele su do brzog rasta tijekom 2021. i 2022. pa je u prosincu 2022. alat koristilo 3,5 milijuna korisnika.

Okvir za digitalne obrazovne sadržaje

U skladu s prvim strateškim prioritetom Akcijskog plana za digitalno obrazovanje 2021. – 2027. (kojim se potiče razvoj uspješnog digitalnog ekosustava) jedan element bavi se digitalnim obrazovnim sadržajima. Cilj mu je pokrenuti intenzivan dijalog među dionicima putem pripremne studije za izradu okvira za digitalne obrazovne sadržaje. Digitalna transformacija koja je u tijeku, tehnološke inovacije i spoznaje stečene za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 pokazuju da se učitelji i nastavnici, učenici i ustanove, ali i kreatori i pružatelji odgojno-obrazovnog sadržaja, suočavaju s raznim poteškoćama, ali i da im se otvaraju razne prilike.

Europska platforma za razmjenu (EEP)

Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu procijenila je 2022. izvedivost uspostave Europske platforme za razmjenu. Organiziran je niz savjetovanja kako bi se utvrdile potrebe i zahtjevi dionika u visokom obrazovanju. Kao jedan od glavnih nalaza utvrđena je nedovoljna interoperabilnost iznimno raznolikih softverskih sustava usmjerenih na sadržaj koje koriste visoka učilišta. To je pokazalo kako je hitno potreban sveobuhvatan okvir za interoperabilnost. Stoga je donesena odluka da se u okviru Europske platforme za digitalno obrazovanje 2023. pokrene zajednica prakse odgojno-obrazovnih djelatnika u visokom obrazovanju za digitalno područje.

Inicijativa „Digitalna prilika”

Kao dio povezane aktivnosti u okviru Akcijskog plana za digitalno obrazovanje, **inicijativom „Digitalna prilika”** željelo se studentima u visokom obrazovanju i SOO-u te osobama koje su nedavno diplomirale u svim disciplinama omogućiti da steknu praktično stručno iskustvo u digitalnim područjima koja su tražena na tržištu rada. Taj je program prilika za stažiste da unaprijede svoje vještine povezane s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama u područjima kao što su kibernetička sigurnost, velika količina podataka, kvantna tehnologija i strojno učenje te da poboljšaju digitalne vještine za poslovanje u područjima kao što su dizajniranje internetskih stranica, digitalni marketing i razvoj softvera. Od pokretanja proširene inicijative „Digitalna prilika” 2021. do kraja 2022. sveučilišta, polaznici SOO-a i osobe koje su nedavno diplomirale u raznim studijskim područjima sudjelovali su u stažiranju u okviru programa Erasmus+ u inozemstvu radi stjecanja digitalnih vještina usmjerenih na budućnost. Osim toga, ta prilika za poboljšanje digitalnih vještina i kompetencija od 2021. proširena je na nastavno i drugo osoblje koje radi u svim područjima obrazovanja (škole, SOO, obrazovanje odraslih, visoko obrazovanje) i obuhvaća sve mogućnosti za stručno usavršavanje koje se trenutačno nude u okviru programa Erasmus+, pod uvjetom da su usmjerene na digitalne kompetencije. U prvoj godini provedbe te aktivnosti u mobilnosti je sudjelovalo osoblje iz svih područja.

DigiUp – Enhancement of Digital and Transversal Skills through Virtual Exchanges

Organizacija koordinatorica:

MITROPOLITIKO COLLEGE ANOYMI EKPAIDEYTIKI
ETAIRIA, Grčka

Bespovratna
sredstva EU-a:

263 353 EUR

DigiUp je projekt virtualne razmjene u trajanju od 36 mjeseci čiji je cilj povezati studente, akademsko osoblje i mlade iz europskih zemalja i zemalja supsaharske Afrike putem uhodanih virtualnih aktivnosti za razvoj/stjecanje/primjenu digitalnih i mekih vještina radi povećanja mogućnosti zapošljavanja i napredovanja s vještinama koje su mladima potrebne u 21. stoljeću.

U okviru raznih aktivnosti koje se temelje na metodologiji virtualnog neformalnog obrazovanja DigiUp je usmjeren na dimenziju virtualnih razmjena koja se odnosi na učenje. Tome doprinosi razvojem digitalnih i mekih vještina studenata i profesora, a konačni je cilj poboljšati zapošljivost primjenom okvira za kompetencije DigCompEdu i DigComp 2.1. Zaključno, DigiUp omogućit će studentima i osoblju da koriste svoje digitalne vještine te će ih poticati da osmisle projekt virtualne razmjene s kolegama iz drugih zemalja.

ID projekta: [101084014](#)

Virtual Reality-based Training to improve digital Competences of teachers

Organizacija koordinatorica:

TECNOLOGIKO PANEPISTIMIO KYPROU, Cipar

Bespovratna
sredstva EU-a:

207 771 EUR

Cilj je projekta VRTEACHER prilagoditi osposobljavanje nastavnog osoblja putem novog pedagoškog pristupa virtualnog praktikuma utemeljenog na virtualnoj stvarnosti.

Projekt nastoji odgovoriti na potrebu za modernizacijom i digitalnom transformacijom obrazovanja i osposobljavanja učitelja i nastavnika te poboljšati digitalne vještine i spremnost nastavnog osoblja metodom i alatom za osposobljavanje koji se temelje na virtualnoj stvarnosti. Inovativnost projekta krije se u svladavanju izazova povezanih s vođenjem razreda u kriznim situacijama kao što je pandemija, a vizija je da učitelji i nastavnici steknu ključne vještine (npr. empatija, zauzimanje perspektive, samoefikasnost, prilagodljivost) putem vjerodostojnih doživljajnih iskustava osposobljavanja koja odražavaju stvarne scenarije i situacije do kojih dolazi u krizama.

ID projekta: [2020-1-CY01-KA226-SCH-082707](#)

Demokratsko sudjelovanje

Jedan od četiri transverzalna prioriteta programa Erasmus+ je promicanje demokratskog sudjelovanja, zajedničkih vrijednosti i građanskog angažmana.

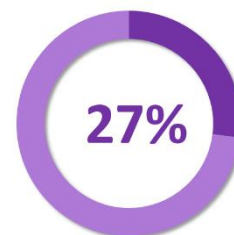
U Uredbi o uspostavi programa Erasmus+ podsjeća se na ključnu ulogu tog programa u jačanju europskog identiteta i vrijednosti te pridonosenju većoj razini demokracije u Uniji. U toj se uredbi ističe cilj poticanja sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe podupiranjem projekata za aktivno građanstvo, obrazovanje i sudjelovanje mladih.

Zato program promiče suradnička partnerstva usmjerena na „zajedničke vrijednosti, građanski angažman i sudjelovanje” kao prioritet u svim sektorima programa u okviru ključne aktivnosti 2. Prednost imaju projekti koji nude mogućnosti za sudjelovanje u demokratskom životu te za društveni i građanski angažman u okviru aktivnosti formalnog, neformalnog ili informalnog učenja.

Aktivnosti Jean Monnet također su važne za promicanje poučavanja o Europskoj uniji, kako u školama tako i na razini visokog obrazovanja.

Osim toga, program Erasmus+ važan je instrument za provedbu strategije EU-a za mlade koja je usmjerena na angažman i jačanje uloge mladih, među ostalim u postupku dijaloga EU-a s mladima. Strategija potiče sudjelovanje mladih u demokratskom životu, podupire društveni i građanski angažman i nastoji osigurati da svi mladi imaju potrebna sredstva za sudjelovanje u društvu.

Najvažniji podaci za 2022.

339,9 milijuna EUR
iz proračuna za 2022. za

projekte suradnje koji podupiru
demokratsko sudjelovanje

1201

projekata suradnje (30 % ključne aktivnosti 2)

4181

uključenih organizacija korisnica

82 %

sudionika aktivnosti mobilnosti izjavilo je da se
više osjećaju kao Europljani

72 %

sudionika **zainteresiranije je za europske teme,**
a **52 % svjesnije je europskih vrijednosti**

Glavne teme 2022.

Suradnja s organizacijama civilnog društva u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih nastavila se tijekom 2022. U okviru ključne aktivnosti 3 pruža se strukturna potpora (u obliku bespovratnih sredstava za poslovanje) nevladinim organizacijama i mrežama na razini EU-a u zemljama sudionicama programa. One imaju važnu ulogu u informiranju o europskom prostoru obrazovanja i drugim europskim programima politike specifičnima za pojedini sektor te u aktivnom uključivanju dionika u provedbu reformi politike u raznim zemljama.

Inicijative za učenje o EU-u pokrenute 2022. u okviru „drugih područja obrazovanja i osposobljavanja” aktivnosti Jean Monnet promiču znanje o Europskoj uniji u školama i ustanovama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje u zemljama sudionicama programa tako što im omogućuju da prenose specifičan sadržaj o temama povezanim s EU-om.

Europska godina mladih 2022. znatno je pridonijela ciljevima strategije EU-a za mlade poticanjem sudjelovanja i angažmana mladih, međukulturnog dijaloga, raznolikosti i solidarnosti, među ostalim u okviru mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja. „Sudjelovanje i angažman mladih” pokazalo se glavnom temom Europske godine mladih u aktivnostima organiziranima na svim razinama (više od 7700, prikazano na karti na Europskom portalu za mlade). Ta je godina stoga omogućila uvođenje novih oblika i alata za sudjelovanje mladih, kao što su platforma za glas mladih, dijalozi o politikama mladih s povjerenicima, razgovori mladih i skupina europskih mladih novinara. Postignuća Europske godine mladih dugoročno će ojačati ulogu mladih i oblikovanje politika usmjereno na mlade.

Aktivnosti sudjelovanja mladih postale su 2022. istaknuta inicijativa Europske godine mladih. Nakon prve pilot-godine, druge godine provedbe došlo je do zamjetnog rasta broja primljenih i ugovorenih projekata u okviru te aktivnosti. Ona podupire alternativne, inovativne, pametne i digitalne oblike sudjelovanja mladih i usmjerena je na uključivanje mladih iz svih sredina, uključujući one s manje mogućnosti. Jedna je nacionalna agencija za provedbu dala sljedeće povratne informacije: „Raspon tema i vrsta aktivnosti sudjelovanja mladih vrlo je širok, a to se odražava i u aktivnostima prijavitelja. Na primjer, u jednom projektu podneseni su dogovori za igru simulacije kako bi se mladima ponudila mogućnost da preuzmu ulogu oblikovatelja politika. Kroz iskustvo svakodnevnog političkog života i u okviru razmjene s oblikovateljima politika mladi uče o tome kako je donošenje političkih odluka složeno i zašto je ono višedimenzionalno. Ovaj oblik financiranja idealan je izvor financijskih sredstava za financiranje aktivnosti organizacije.”

„Iznimna mi je čast što vam mogu poželjati dobrodošlicu u naš grad zahvaljujući Erasmus projektu „Prošlost, sadašnjost i budućnost”. Europa je dom za sve jer prihvaća građane sa zajedničkim vrijednostima i korijenima.

Carmen Mª Montalbán,
gradonačelnica općine Villanueva de los Infantes (Španjolska) –
govor
dobrodošlice povodom projekta „Razvoj Europe: Prošlost,
sadašnjost i budućnost”

Extra-C – Extraordinary Citizens

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-a:

FUNDACION MANOS TENDIDAS, Španjolska

268 273 EUR

Cilj je projekta „Iznimni građani” (Extra-C) informiranje i poboljšanje uključive participativne demokracije promicanjem aktivnog sudjelovanja mladih s intelektualnim, psihosocijalnim i razvojnim poremećajima u demokratskom životu njihove (lokalne/regionalne/nacionalne) zajednice te na razini EU-a.

Kako bi se ostvario taj cilj, u okviru projekta provodit će se sljedeće aktivnosti:

- 1. Studija o stanju demokratskih prava i prostora za sudjelovanje mladih s intelektualnim teškoćama u zemljama partnerstva.*
- 2. Razvoj i provedba modula osposobljavanja kako bi osobe s intelektualnim teškoćama i njihovi treneri stekli alate i kompetencije potrebne za aktivno sudjelovanje u demokratskom životu.*
- 3. Strukturiranje aktivnosti dijaloga u kojima ti mladi iznose pitanja koja ih zanimaju i političke prijedloge javnim zastupnicima.*
- 4. Aktivnost mobilnosti u Strasbourgu, gdje će mladi s intelektualnim teškoćama i osobe koje rade s mladima upoznati institucije EU-a.*
- 5. Nacionalna događanja.*

ID projekta: [101089825](#)

Youthella

Organizacija koordinatorica:

Bespovratna sredstva EU-a:

ART MARKET, Latvija

8 000 EUR

Projekt Youthella usmjeren je na aspekte svakodnevnog života mladih na sljedeći način: 1. digitalno okruženje: informiranje o medijskoj pismenosti i kompetentnosti za medijsku pismenost, uključujući stručnu komponentu u tom području, 2. promicanje dijaloga: pomaganjem mladima iz raznih skupina da sudjeluju u latvijskom društvu, posebno organizacijom u regiji Latgalija, razvojem vještina govora neformalnim metodama obrazovanja, učenjem kako razvijati stajališta i ideje na temelju konkretnih informacija, povjeravanjem mladima uloge zastupnika grada i regije Rēzekne, poticanjem mladih koji sudjeluju da budu uvjereni u svoje sposobnosti i da donose i procjenjuju svoja stajališta.

ID projekta: [2021-1-LV02-KA154-YOU-000009357](#)

Komunikacija i diseminacija

Izrađena je nova [Komunikacijska strategija programa Erasmus+](#) i predstavljena dionicima. Svrha je te strategije usmjeravati i inspirirati dionike programa Erasmus+ (tj. Glavnu upravu EAC, EACEA-u, nacionalne agencije, koordinate projekata) da komuniciraju o programu i uspostave dosljednu interakciju s raznim ciljnim skupinama. Strategija je centrirana oko ključne poruke: „Erasmus+ je intenzivno iskustvo učenja koje svakome omogućuje razvoj”.

Tijekom 2022. internetske stranice programa zabilježile su više od 8 milijuna posjeta (13 % više nego 2021.) i više od 20 milijuna prikaza stranice (8 % više nego 2021.).

Diseminacija Erasmus+ projekata i njihovih rezultata i dalje se podupirala putem [Platforme za rezultate projekata programa Erasmus+](#), na kojoj je prikazano više od 170 000 projekata. Projekti se mogu pretraživati prema temi, ključnoj aktivnosti, zemlji, godini itd.

Kanali društvenih mreža programa Erasmus+ na [Facebooku](#), X-u (bivši [Twitter](#)) i [kanal za mlade](#) na Instagramu svakodnevno okupljaju nekadašnje i trenutačne sudionike programa Erasmus i širu zajednicu tog programa te ih uključuju u zanimljive razgovore, a na njima se dijele i ažurirane informacije o programu te o obrazovanju i osposobljavanju u širem smislu.

Pojmovnik

CoP	zajednica prakse	KA3	Erasmus+: ključna aktivnost 3
CoVE	centri strukovne izvrsnosti	LMRO	Relevantnost i ishodi za tržište rada
GU EAC	Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu	VFO	višegodišnji financijski okvir
EACEA	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu	NDICI	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju
EK	Europska komisija	NEET	mladi koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja ni u sustavu obrazovanja odraslih
ECHE	Erasmus povelja u visokom obrazovanju	NEO	Nacionalni ured za Erasmus+
EPO	europski prostor obrazovanja	NVO	Nevladina organizacija
EEP	europska platforma za razmjenu	OECD	Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj
EFTA	Europsko udruženje slobodne trgovine	OLS	mrežna jezična potpora
EIT	Europski institut za inovacije i tehnologiju	OR	najudaljenije regije
EMJMD	združeni diplomski studiji Erasmus Mundus	PIC	identifikacijska oznaka sudionika
ENVO	europska nevladina organizacija	S3	strategije pametne specijalizacije
EPALE	Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi	SALTO	potpora, napredno učenje i mogućnosti za osposobljavanje
ESI fondovi	europski strukturni i investicijski fondovi	MSP	mala i srednja poduzeća
EU	Europska unija	STEAM	prirodne znanosti, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika
EuroMed	euromediteranski	STEM	prirodne znanosti, tehnologija, inženjerstvo i matematika
EYP	Europski portal za mlade	TCA-i	aktivnosti osposobljavanja i suradnje
FTOP	portal <i>Funding & tender opportunities</i>	TSG	tradicionalni sportovi i igre
GBL	Učenje utemeljeno na igrama	SOO	strukovno obrazovanje i osposobljavanje
VO	Visoko obrazovanje		
HEI	Visoko učilište		
HEPA	zdravstveno usmjerena tjelesna aktivnost		
HESS	visoko obrazovanje za pametnu specijalizaciju		
IPA	Instrument pretpristupne pomoći		
ISCED	Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja		
KA1	Erasmus+: ključna aktivnost 1		
KA2	Erasmus+: ključna aktivnost 2		

Tablica s brojkama

Slika 1 – Kumulativna razdoblja mobilnosti, sve aktivnosti, učenici i osoblje u okviru programa Erasmus+ (ukupno na početku godišnje u milijunima od 1987.).....	24
Slika 2 – Broj ugovorenih projekata u okviru proračuna za 2022., bespovratna sredstva u milijardama.....	25
Slika 3 – broj sudjelovanja uključenih organizacija godišnje.....	25
Slika 4 – Financijsko programiranje programa Erasmus+ po godini (u milijardama EUR)	26
Slika 5 – Proračunske obveze programa Erasmus+ za 2022. po načinu upravljanja.....	27
Slika 6 – Proračunske obveze programa Erasmus+ 2022. po sektoru.....	28
Slika 7 – Proračunske obveze programa Erasmus+ za 2022. prema ključnoj aktivnosti	28
Slika 8 – utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na Erasmus+ Ukupni broj započetih razdoblja mobilnosti po mjesecu u okviru ključne aktivnosti 1	29
Slika 9 – projekti ugovoreni u okviru proračuna za 2022. (ukupni brojevi projekata i bespovratna sredstva u milijunima).....	34
Slika 10 – Financirani projekti po aktivnosti.....	35
Slika 11 – Sudjelovanja organizacija po području	35
Slika 12 – Organizacije sudionice po ključnoj aktivnosti	36
Slika 13 – Organizacije po ulogama.....	36
Slika 14 – Organizacije po vrsti – prijavitelji	37
Slika 15 – Mobilnost 2022. po području.....	38
Slika 16 – Raščlamba programa Erasmus+ po spolu	39
Slika 17 – Ravnoteža spolova u programu Erasmus+ po području obrazovanja	39
Slika 18 – Financiranje mobilnost 2022. po godini poziva	40
Slika 19 – Smjerovi mobilnosti 2022. (u tisućama) – 1/2	41
Slika 20 – Povratne informacije sudionika o poboljšanju njihovih ključnih kompetencija	42
Slika 21 – Zastupljenost žena u programu Erasmus u usporedbi s tercijarnim obrazovanjem u EU-27	96

Kontakt s EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine centara Europe Direct. Adresu najbližeg centra pronaći ćete na internetu (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hr).

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696,
- putem sljedećeg obrasca: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_hr.

Traženje informacija o EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa (european-union.europa.eu).

Publikacije EU-a

Publikacije EU-a možete pregledavati ili naručiti na stranicama op.europa.eu/hr/publications. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi Europe Direct ili najbližem dokumentacijskom centru (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1951. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Otvoreni podaci EU-a

Na portalu data.europa.eu omogućen je pristup otvorenim skupovima podataka institucija, tijela i agencija EU-a. Oni se mogu besplatno preuzimati i ponovno koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe. Portal omogućuje pristup i brojnim skupovima podataka iz europskih zemalja.

Ured za publikacije
Europske unije

Više o projektu Erasmus+:
erasmus-plus.ec.europa.eu/hr